

NLB Banka d.d., Sarajevo
Godišnji izvještaj za 2024. godinu

SADRŽAJ

	Strana
Izvještaj o poslovanju za 2024. godinu	1 – 32
Odgovornost za finansijske izvještaje	33
Izvještaj nezavisnog revizora	34 – 39
Izvještaj o ukupnom rezultatu za period	40
Izvještaj o finansijskom položaju	41
Izvještaj o promjenama na kapitalu	42
Izvještaj o novčanim tokovima	43
Napomene uz finansijske izvještaje	44 – 147

O nama

Dom je tamo gdje su ljudi koji su nam najvažniji.

Naš dom je u ovom regionu. Sa vama i uz vas.

Ko smo

NLB Banka d.d., Sarajevo (NLB Banka) je dio NLB Grupe, najveće banke i finansijske institucije u Sloveniji, čiji je osnovni fokus poslovanja na tržištima jugoistočne Evrope (Makedonija, Kosovo, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija).

Matična banka je najveća slovenačka banka, koja je ojačala svoju stratešku i sistemsku poziciju u regionu. U 2024. godini, NLB Grupa i sve njene članice, uprkos svim izazovima tržišta, ostvarile su dobre poslovne rezultate i time potvrdile da NLB Grupa nastavlja da posluje na uspješan i održiv način. Ovakvi rezultati govore u prilog ojačanom povjerenju koje su klijenti, privrednici i građani, ukazali NLB bankama na svim tržištima poslovanja.

Klijenti i njihovo zadovoljstvo su u fokusu poslovanja Grupe, koja teži da u regionu, gdje posluje pruži adekvatan odgovor na realne potrebe klijenata i u njihovom najboljem interesu. NLB Banka se u svom poslovanju vodi strategijom usmjerenom na korisničko iskustvo, u skladu s kojom se nastavlja pozicionirati kao regionalni šampion koji nudi sveobuhvatne bankarske usluge fizičkim i pravnim licima.

NLB Banka svojim klijentima širom Federacije BiH i Distrikta Brčko pruža:

- Kompletan servis finansijskih usluga
- Ponudu prilagođenu potrebama klijenata
- Visok nivo kvaliteta usluge
- Rasprostranjenu mrežu od 34 poslovne jedinice u Federaciji BiH i Distriktu Brčko
- Moderne kanale distribucije svojih usluga
- Individualan pristup i posvećenost klijentima

Vizija

Zajedno ćemo se brinuti o finansijskim potrebama naših klijenata i doprinostiti kvalitetu života u našem regionu.

Misija

Volimo svoj dom, želimo zajedno da ga unaprijedimo i razvijemo za sadašnje i buduće generacije.

Strateški fokus NLB Grupe

- Postati regionalni šampion
- Stavljati klijente na prvo mjesto
- Braniti svoju tržišnu poziciju
- Iskoristiti prilike i sinergije

Naš cilj

Cilj NLB Banke je izgraditi održiv rast poslovanja s jasnim fokusom na profitabilnost, unaprijediti korporativnu kulturu, poslovne procese i učinkovitost, te obezbijediti poticajnu radnu okolinu koja omogućava zaposlenicima NLB Banke da ostvare svoje lične ciljeve. Posebnu pažnju Banka posvećuje razvoju novih bankarskih usluga, novih kanala distribucije usluga, kao i većoj dostupnosti usluga Banke klijentima, čime Banka kontinuirano gradi snažniju reputaciju i prepoznatljivost brenda.

Temeljne vrijednosti

Temeljne vrijednosti na kojima NLB Banka bazira svoje poslovanje su: transparentnost, povjerenje, stabilnost, jednostavnost i odgovornost, što prepoznaju i naši klijenti koji nam već dugi niz godina ukazuju svoje povjerenje.

Održivo bankarstvo

NLB je prva banka u Sloveniji koja je postala potpisnica Principa održivog bankarstva Ujedinjenih Nacija (UN), a ostale članice NLB Grupe su već poduzele odlučne korake na putu ka održivom bankarstvu također, ispunjavanjem datih obaveza EBRD i MIGA. NLB Banka kao dio NLB Grupe ima ambicije da usidri održivo poslovanje u svoju osnovnu misiju, koje osigurava da njeni proizvodi i usluge ispunjavaju potrebe sadašnjih generacija, dok u isto vrijeme čuva prilike za buduće generacije.

Briga o zaposlenicima je važna za NLB Banku, te je u 2024. godini proglašena za trećeg najpoželjnijeg poslodavca u finansijskom sektoru u Bosni i Hercegovini.

NLB Grupa ponosno ističe da ima jedan od najopsežnijih programa društvene odgovornosti u regionu, jer podržava veliki broj projekata filantropskog karaktera, kulturu i mlade, sportiste, s ciljem unaprjeđenja kvaliteta života u regionu.

Riječ Predsjednice Uprave

Poštovani klijenti, dioničari i poslovni partneri,

predstavljamo poslovne rezultate koje je NLB Banka d.d., Sarajevo (u nastavku Banka), ostvarila u 2024. godini. Naši rezultati odraz su zajedničkog predanog rada naših zaposlenika, te posvećenosti klijentima koji su u fokusu našeg poslovanja.

NLB Banka šesta je po veličini banka u Federaciji Bosne i Hercegovine sa ostvarenim rastom aktive od 4,8% i tržišnim udjelom od 6,0% na dan 30.09.2024. godine (posljednji dostupni konačni podaci).

Banka je održala zadovoljavajuću likvidnost, stopu adekvatnosti kapitala, te ostale regulatorne propisane limite i ostvarila dobit poslije poreza na 31.12.2024. godine u iznosu od 27,6 milion KM (2023: 24,9 milion KM) i dobit prije umanjeanja vrijednosti i rezervisanja u iznosu od 37,2 miliona KM (2023: 31,5 milion KM). Ukupna aktiva Banke povećana je za 10%, s rastom depozita od klijenata za 12% i neto kredita i potraživanja od klijenata za 10%. Pozicionirana je kao Banka za finansiranje obnovljivih izvora energije.

Budući da je strateška odluka Banke ulaganje u različite inicijative digitalizacije i optimizacije procesa, očekuje se povećanje produktivnosti i podrška snažnoj ambiciji ostvarivanja većeg tržišnog udjela, posebno kada je riječ o kreditima nebankarskog sektora.

Banka je nastavila pružati široki spektar usluga i proizvoda klijentima, kroz razvijenu poslovnu mrežu od 34 poslovnice raspoređenih širom Federacije Bosne i Hercegovine i Distrikta Brčko.

U 2024. godini smo posebnu pažnju posvetili digitalnoj transformaciji, lansirajući na tržište novu i poboljšanu aplikaciju mobilnog bankarstva i potpuno novu web stranicu kako bismo klijentima pružili brže, jednostavnije, sigurnije i efikasnije usluge. Prva smo banka u Bosni i Hercegovini koja je omogućila obavljanje još bržih i jednostavnijih transakcija sa Garmin pametnim satovima putem Garmin Pay usluge.

U toku protekle godine, realizovali smo nekoliko promotivnih kampanja kako bi povećali zadovoljstvo naših klijenata, u suradnji sa partnerima iz više industrija, uz omogućene popuste i benefite. Provedena istraživanja, pokazala su da je percepcija NLB Banke na tržištu rasla i da se nalazimo među top tri banke prema prepoznatljivosti brenda. U toku 2024. godine, Banka je izabrana za trećeg najpoželjnijeg poslodavca u finansijskom sektoru u BiH što je dodatno potvrdilo naše napore koje investiramo u vrijednosti koje u prvi plan stavljaju razvoj potencijala naših uposlenika. Počastvovani smo i priznanjem "Zlatni BAM" kao najuspješnija banka u kategoriji "Inovativnost".

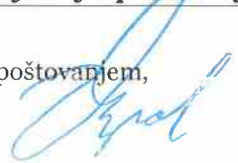
Posebno sam ponosna što mogu istaći da smo ponovo pokazali da nismo samo još jedna banka na tržištu, već jedan od ključnih, sistemskih graditelja društva i privrede u ovoj regiji, te Banka koja, osim potencijala, prepoznaje i izazove, te pruža podršku kada je to potrebno i na taj način ostavlja bolje tragove. Stoga smo, zajedno sa našom matičnom Grupom, donirali milion eura za sanaciju štete uzrokovane poplavama u Bosni i Hercegovini, na što sam izuzetno ponosna. Također, nastavili smo podržavati značajan broj društveno odgovornih inicijativa u segmentu kulture i obrazovanja, sporta nauke i poduzetništva, te inicijativama u segmentu održivog finansiranja i projekata koji podržavaju Ciljeve održivog razvoja UN-a.

U 2024. godini nastavili smo graditi partnerstvo sa mnogim javnim institucijama koji su i prepoznali naš značaj u lokalnoj zajednici i ponovo smo podržali javne dočeke Novih godina u Sarajevu, Mostaru i Tuzli kroz generalno sponzorstvo, kao naš doprinos kulturnoj živosti lokalnih zajednica u kojima poslujemo.

U ime Uprave NLB Banke d.d., Sarajevo želim se zahvaliti svim klijentima i poslovnim partnerima na povjerenju koje nam je ukazano. Posebnu zahvalnost dugujemo i kolektivu Banke koji kroz kontinuiranu posvećenost i doprinos osiguravaju da svaki segment poslovanja Banke bude dodatno unaprijeđen. Vjerujemo da najbolje tek dolazi. Nadam se da će naše poslovne aktivnosti biti dovoljne da nam poklonite svoje povjerenje i u narednoj godini. Sigurna sam da smo spremni za sve što dolazi.

Izvještaj o poslovanju za 2024. godinu

S poštovanjem,

Lidija Žigić, predsjednica Uprave NLB Banke d.d., Sarajevo

Organe upravljanja NLB Banke d.d., Sarajevo na dan 31.12.2024. godine čine:**Nadzorni odbor**

Predsjednik	Peter Andreas Burkhardt	30.5.2021.-29.5.2025.
Zamjenik predsjednika	Damir Kuder	22.4.2022.-29.5.2025.
Član	Andrej Lasić	30.5.2021.-29.5.2025.
Nezavisni član	Ayda Šebić	30.5.2021.-29.5.2025.
Nezavisni član	Dino Osmanbegović	30.5.2021.-29.5.2025.

Mandat:**Odbor za reviziju**

Predsjednik	Andreja Golubić	2.6.2022.-1.6.2026.
Član	Polona Kurtevski	2.6.2022.-1.6.2026.
Član	Mirko Ilić	2.6.2022.-1.6.2026.

Odbor za rizike

Predsjednik	Dino Osmanbegović	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Peter Andreas Burkhardt	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Damir Kuder	22.4.2022.-29.5.2025.

Odbor za imenovanja

Predsjednik	Damir Kuder	22.4.2022.-29.5.2025.
Član	Peter Andreas Burkhardt	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Ayda Šebić	30.5.2021.-29.5.2025.

Odbor za naknade

Predsjednik	Ayda Šebić	30.5.2021.-29.5.2025.
Član	Damir Kuder	22.4.2022.-29.5.2025.
Član	Andrej Lasić	30.5.2021.-29.5.2025.

Uprava Banke do 31.12.2024.

Predsjednik Uprave	Lidija Žigić	1.1.2021.-31.12.2024.
Član Uprave	Denis Hasanić	1.1.2021.-31.12.2024.
Član Uprave	Jure Peljhan	1.1.2021.-31.12.2024.

Uprava Banke od 01.01.2025.

Predsjednik Uprave	Lidija Žigić	1.1.2025.-31.12.2028.
Član Uprave	Jure Peljhan	1.1.2025.-31.12.2028.
Član Uprave	Berin Lakomica	1.1.2025.-31.12.2028.
Član Uprave	Igor Tutuš	1.1.2025.-31.12.2028.

Glavni interni revizor

Sanela Pušina

Sekretar Banke

Rijad Hamidović

Članstva članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u drugim povezanim i nepovezanim licima

Članovi Nadzornog odbora:

Peter Andreas Burkhardt, predsjednik Nadzornog odbora

1. NLB d.d., Ljubljana, član Uprave
2. NLB Banka a.d. Banja Luka, predsjednik Nadzornog odbora
3. NLB Lease&Go Ljubljana, predsjednik Nadzornog odbora

Damir Kuder, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d. Banja Luka, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora
2. NLB d.d., Ljubljana, prokurista

Andrej Lasič, član Nadzornog odbora

1. NLB d.d., Ljubljana, član Uprave

Dino Osmanbegović, član Nadzornog odbora

1. POSJED d.o.o. Sarajevo, vlasnik i direktor

Članovi Uprave Banke:

Lidija Žigić, predsjednik Uprave

1. Privredna Komora Tuzlanskog Kantona, član Upravnog odbora

Denis Hasanić, član Uprave

1. Udruženje Profesionalnih Risk Manager-a (UPRMBiH), član Upravnog odbora
2. Property appraisers (BHPA-BH), član Upravnog odbora

Jure Peljhan, član Uprave

1. Udruženje direktora Slovenije, član
2. Slovenačko udruženje privrednika u Bosni i Hercegovini, predsjednik Udruženja

Makroekonomsko okruženje

Ekonomski oporavak Evrope se nastavlja, u odnosu na stanje i stagnaciju iz prethodne godine, zahvaljujući snažnom odgovoru na krize. Ipak, oporavak je daleko od punog potencijala Evrope. Neizvjesnost oko trajne bazne inflacije, smjera ekonomske politike i geopolitičkih sukoba opterećuju izgled u kratkom roku. Dugoročno, ustaljeno slab rast produktivnosti i neizvjesnosti efekata fragmentacije, klimatskih promjena i drugih strukturnih promjena usporavaju potencijalni rast. Rizici od intenziviranja rata u Ukrajini i eskalacije oružanih sukoba na Bliskom istoku izazvali su zabrinutost zbog volatilnosti cijena roba.

Evropske banke su ostale oprezne tokom drugog kvartala 2024. godine uprkos postepenom ublažavanju kreditnih standarda u nekim zemljama i bez obzira na zdrave profite i zaštitne slojeve kapitala.

U Bosni i Hercegovini skromni rast realne ekonomske aktivnosti iz prethodne godine, nastavljen i u 2024. godini, a ostvaren je pretežito rastom uslužnog sektora uz pogoršanje trgovinskog deficita (temeljem očekivanja o slaboj potražnji iz inostranstva i utjecaja poplava), daljnjeg inflatornog pritiska na prosječne potrošačke cijene i troškove rada, te nastavka rekordnog rasta cijena nekretnina.

U razdoblju januar-decembar 2024. godine izvoz je za 3,7 % manji nego u istom razdoblju 2023. godine, dok je uvoz za 3,2 % veći nego u istom razdoblju prethodne godine. Pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 56,1 %.

Godišnja stopa rasta ukupnih kredita u Bosni i Hercegovini u decembru 2024. godine iznosila je 9,8%, nominalno 2,3 milijarde KM. Godišnji rast kredita registrovan je kod sektora stanovništva 9,3%, kod privatnih preduzeća 9,0%, kod vladinih institucija 16,4%, kod nefinansijskih javnih preduzeća 12,9% i kod ostalih domaćih sektora 26,9%.

Godišnja stopa rasta ukupnih depozita u decembru 2024. godine iznosila je 8,8%, što je u apsolutnom iznosu 2,74 milijarde KM. Godišnji rast depozita registrovan je kod sektora stanovništva 9,9%, kod privatnih preduzeća za 14,3%, kod nefinansijskih javnih preduzeća za 5,8% i kod ostalih domaćih sektora za 9,9%. Depoziti su na godišnjem nivou smanjeni kod vladinih institucija za 3,5%.

Devizne rezerve Centralne banke BiH na kraju decembra 2024. godine iznosile su 17,64 milijarde KM i na godišnjem nivou su povećane za 8,3%. Uprkos rastu neto strane aktive bankarskog sektora, kao i robnom deficitu, devizne rezerve u 2024. godini su zabilježile rast zahvaljujući, prvenstveno, prilivima po osnovu zaduživanja privatnog sektora, prilivima u sektoru turizma i prilivima po osnovu direktnih stranih ulaganja.

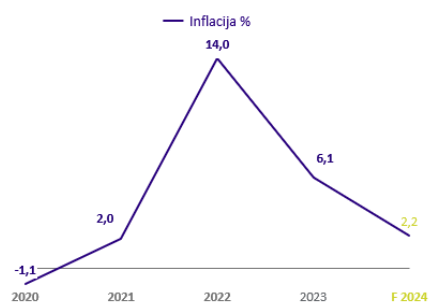
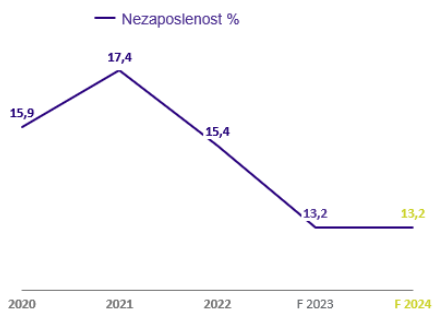
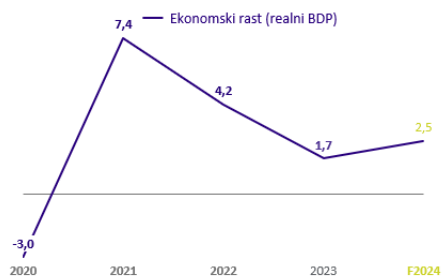
Evropska centralna banka je i u trećem kvartalu 2024. godine snizila ključne kamatne stope, čime je monetarnu politiku učinila još manje restriktivnom. CBBiH nije mijenjala politiku obavezne rezerve, niti u jednom njenom segmentu, od jula 2023. godine. U oktobru je donesena odluka da se period izdvajanja obavezne rezerve iz osnovice u stranim valutama, u stranoj valuti, u visini od 5%, a ostalo u konvertibilnoj marki, prolongira do kraja juna 2025. godine.

Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA) je, u skladu sa svojim ovlaštenjima, vrlo brzo reagovala na vanredne okolnosti izazvane oktobarskim poplavama. Mada se radilo o neuporedivo manjem poremećaju ekonomske aktivnosti u odnosu na poplave iz 2014. godine, posebne mjere FBA su uvedene sa ciljem prevencije i najmanje moguće destabilizacije bankarskog sistema. Pored oštećenja i uništenja imovine i dobara fizičkih i pravnih lica, izuzetno jak interni šok je proizašao i iz prekida ili povećanja troškova lanaca snabdijevanja vezanih za cestovni i željeznički saobraćaj od i prema luci Ploče.

Dana 2. avgusta 2024. agencije za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's i Moody's Investors Service potvrdile su Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B+ sa stabilnim izgledima“ i „B3 sa stabilnim izgledima“.¹

¹ www.cbbh.ba; www.imf.org Regionalni ekonomski izgledi za Evropu, Oktobar 2024; Agencija za statistiku bhas.gov.ba

Izveštaj o poslovanju za 2024. godinu

BiH		Ostvareno 2017	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Ostvareno 2021	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Procjena 2024
Bruto domaći proizvod (BDP)	%	3,2%	3,8%	2,9%	-3,0%	7,4%	4,2%	1,7%	2,5%
Inflacija	%	0,8%	1,4%	0,6%	-1,1%	2,0%	14,0%	6,1%	2,2%
Stopa nezaposlenosti	%	20,5%	18,4%	15,7%	15,9%	17,4%	15,4%	13,2%	13,2%
Neto dug opšte vlade BiH	% BDP	29,9%	25,0%	21,8%	25,7%	22,4%	19,4%	21,9%	24,6%
Bruto dug opšte vlade BiH	% BDP	38,6%	34,9%	33,2%	37,1%	35,7%	31,0%	32,2%	34,5%
Kurs	-	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583
Investicije	% BDP	23,6%	23,7%	24,3%	22,6%	25,5%	27,5%	25,3%	25,8%

Izvor: Međunarodni Monetarni Fond (MMF); baza podataka World Economic Outlook, Oktobar 2024

Informacija o bankarskom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine

Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine kvartalno objavljuje Informaciju o bankarskom sektoru Federacije BiH, a posljednji dostupni konačni podaci su sa 30.09.2024. godine.

Na dan 30.09.2024. godine u Federaciji BiH poslovalo je 13 komercijalnih banaka, sa 507 organizacionih dijelova, u kojima je bilo zaposleno ukupno 6.681 radnika, što je za 117 radnika više u odnosu na kraj 2023. godine.

Ukupna imovina bankarskog sektora u FBiH sa 30.09.2024. godine iznosi 31,1 milijardi KM i za 2,1 milijarde KM ili 7,4% je veća u odnosu na kraj 2023. godine. U strukturi imovine bilansa stanja banaka, najveće učešće imaju krediti (60,3%), zatim slijede novčana sredstva (30,2%), te vrijednosni papiri (8,9%). U okviru ukupnih izvora bilansa stanja banaka najveće učešće imaju depoziti (81,3%) i kapital (12,9%).

Posljednjih nekoliko godina adekvatnost kapitala bankarskog sektora održavana je kontinuirano iznad 15%, što je zadovoljavajuća kapitaliziranost na nivou sektora. Stopa regulatornog kapitala na dan 30.09.2024. godine iznosi 19,0% i značajno je veća u odnosu na zakonom propisani minimum, a što se odnosi i na ostale stope kapitala (stopa redovnog osnovnog kapitala i osnovnog kapitala). U odnosu na kraj 2023. godine stopa regulatornog kapitala smanjena je za 0,3 p.p., a stope redovnog osnovnog i osnovnog kapitala smanjene su za 0,4 p.p.

Na nivou bankarskog sektora u FBiH za period 01.01. - 30.09.2024. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 494,9 miliona KM, što je za 62,1 miliona KM više u odnosu na isti period prethodne godine. Sve banke sa sjedištem u FBiH su iskazale pozitivan finansijski rezultat.

Posmatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utiču na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju devet mjeseci 2024. godine zadovoljavajuća.

Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine vrši kontinuirano utvrđivanje, provođenje i nadzor sistema pravila sigurnog i opreznog poslovanja banaka i bankarskih grupa na konsolidovanoj osnovi, u okviru postupka supervizorskog pregleda i procjene (engl. Supervisory review and evaluation process - SREP). SREP predstavlja sveobuhvatan proces kojim Agencija za bankarstvo vrši procjenu i ocjenjuje izloženost svake pojedinačne banke rizicima, s ciljem efikasnog upravljanja rizicima na nivou bankarskog sektora.

U skladu sa Zakonom o bankama, banke u Federaciji Bosne i Hercegovine moraju zadovoljavati i minimalne zahtjeve za kapitalom i prihvatljivim obavezama (MREL zahtjev). MREL zahtjev se izračunava kao iznos regulatornog kapitala i prihvatljivih obaveza, izražen kao postotak regulatornog kapitala i ukupnih obaveza.

FBA je bankama utvrdila MREL zahtjev. Bankama koje ne ispunjavaju zahtjev, ostavljen je prelazni period za njegovo ispunjenje u skladu sa zakonskim i podzakonskim okvirom za restrukturiranje banaka. Nakon isteka prelaznog perioda banke će biti u obavezi kontinuirano ispunjavati MREL zahtjev.

Pozicija NLB Banke d.d., Sarajevo na tržištu u Federaciji Bosne i Hercegovine:

Ukupna aktiva

Po visini ukupne aktive, Banka zauzima 6. poziciju u bankarskom sektoru.

U odnosu na 31.12.2023. godine, Banka je sa 30.09.2024. godine ostvarila rast aktive za 4,8%, dok je sektor ostvario rast za 7,1%, tako da je tržišno učešće smanjeno sa 6,2% na 6,0%.

Tržišno učešće Banke prema ukupnoj aktivi, prikazano je u nastavku:

Ukupni krediti²

U odnosu na 31.12.2023. godine, Banka je sa 30.9.2024. godine zabilježila rast kredita od 7,4%, dok su krediti u sektoru povećani za 7,2%. Tržišno učešće Banke ostalo je na istom nivou i iznosi 6,6%. Prema iznosu ukupnih kredita Banka zauzima 6. poziciju u sektoru.

Tržišno učešće Banke prema visini kredita stanovništvu je povećano u odnosu na 31.12.2023. godine za 0,2 p.p. i iznosi 7,9%, od čega je tržišno učešće stambenih kredita stanovništvu zabilježilo rast od 0,5 p.p. i iznosi 8,6%.

Ukupni depoziti³

U odnosu na 31.12.2023. godine, depoziti Banke su povećani za 5,5%, dok je sektor ostvario rast ukupnih depozita za 5,8%. Po visini ukupnih depozita, Banka sa 30.9.2024. godine zauzima 6. mjesto, dok je tržišno učešće ostalo na istom nivou i iznosi 6,1%.

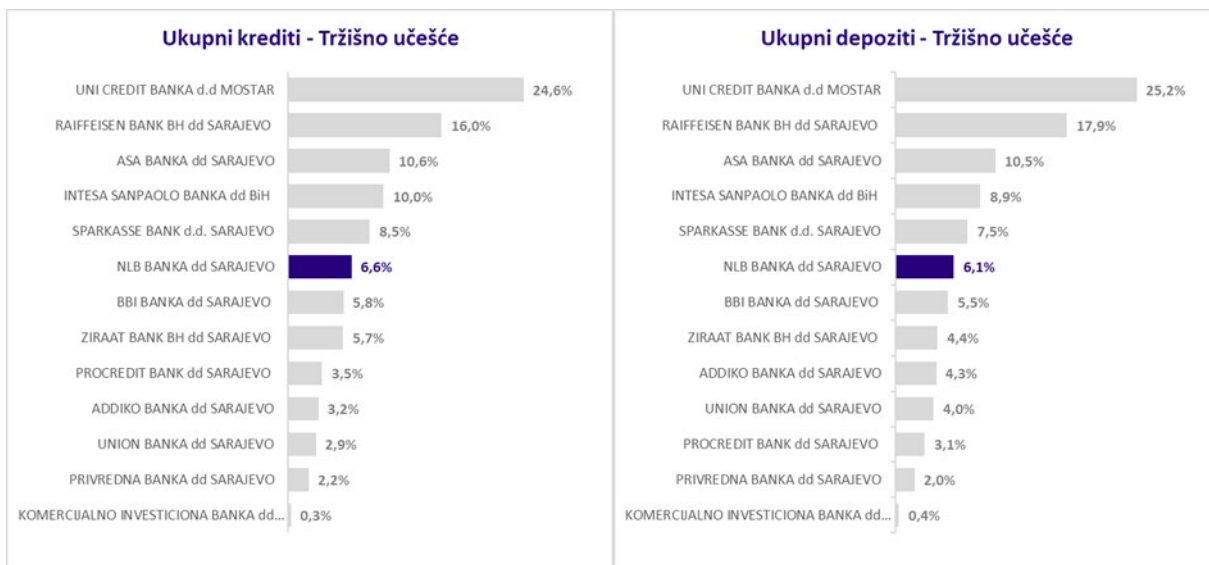
Tržišno učešće Banke prema visini nebankarskih depozita je ostalo na istom nivou u odnosu na 31.12.2023. godine i iznosi 6,2%.

² Agencija za bankarstvo FBiH ne objavljuje podatke o kreditima NBS pojedinačnih banaka, već podatak o ukupnim kreditima (bankarskim i nebankarskim)

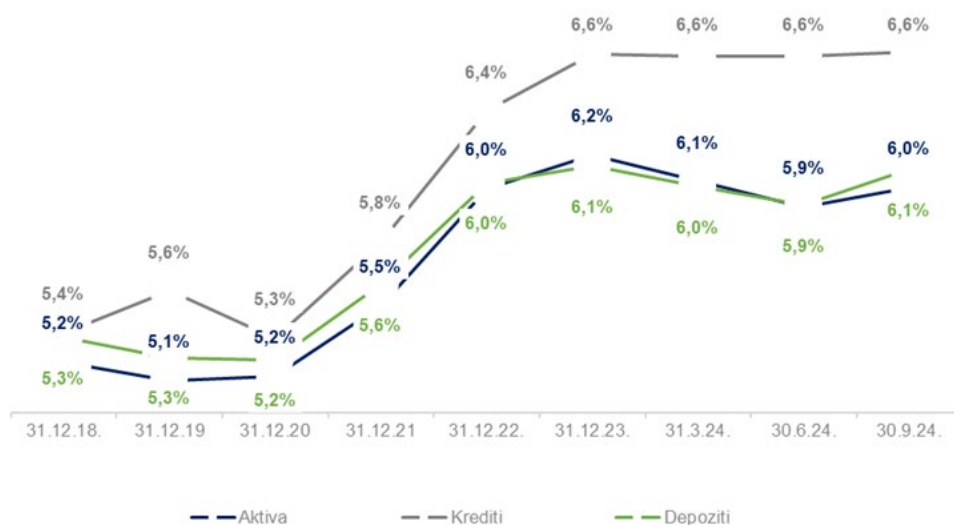
³ Agencija za bankarstvo FBiH ne objavljuje podatke o depozitima NBS pojedinačnih banaka, već podatak o ukupnim depozitima (bankarskim i nebankarskim)

Pozicija NLB Banke d.d., Sarajevo na tržištu u Federaciji Bosne i Hercegovine (nastavak):

Tržišno učešće Banke prema ukupnim kreditima i depozitima, prikazano je u nastavku:

Trend kretanja tržišnog učešća Banke po aktivi, kreditima i depozitima prikazan je na sljedećem grafikonu:

Osnovni pokazatelji poslovanja NLB Banke d.d., Sarajevo

Najznačajniji finansijski i regulatorni pokazatelji 2024. godine u odnosu na 2023. godinu, te Izvještaj o ukupnom rezultatu za period i Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda prikazani su u nastavku:

	2024. godina	2023. godina
Osnovni pokazatelji poslovanja		
ROE poslije poreza	14,3%	14,2%
ROA poslije poreza	1,5%	1,5%
CIR	56,4%	58,7%
LTD (neto)	78,2%	79,2%
Stopa adekvatnosti kapitala	18,1%	17,8%
Bilans uspjeha (u hiljadama KM)		
Neto kamatni prihodi	56.571	51.113
Neto provizije	28.762	24.581
Troškovi	(48.072)	(44.697)
Dobitak / gubitak prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	37.157	31.465
Dobitak / gubitak nakon poreza iz redovnog poslovanja	27.574	24.910
Ukupni rezultat	28.791	26.082
Bilans stanja (u hiljadama KM)		
Ukupna aktiva	1.959.333	1.787.729
Kredit i potraživanja od klijenata	1.233.074	1.118.906
Depoziti od klijenata	1.576.580	1.412.767
Kapital	203.021	181.468
Kreditni portfolio i rezervacije (u hiljadama KM)		
Visina kreditnog portfolia	1.277.451	1.160.684
Ispravke vrijednosti i rezervisanja za kredite	(44.377)	(41.778)
Pokrivenost kreditnog portfolia ispravkama vrijednosti (u %)	3,5%	3,6%
Ostali pokazatelji		
Broj organizacionih jedinica	34	34
Broj zaposlenih	497	478

Izveštaj o poslovanju za 2024. godinu

	u 000 KM			
Bilans uspjeha - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.		
	iznos	iznos	razlika	indeks
BILANS USPJEHA				
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	70.425	60.442	9.983	117
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	(13.854)	(9.329)	(4.525)	149
Neto prihodi/(rashodi) od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	56.571	51.113	5.458	111
Prihodi od naknada i provizija iz ugovora sa klijentima od čega:	38.503	33.877	4.626	114
prihodi od platnih transakcija	13.895	11.736	2.159	118
prihodi od kartičnih transakcija	11.507	10.432	1.075	110
prihodi od osnovnih računa	8.685	7.826	859	111
Prihodi od naknada i provizija od garancija i kreditnih obaveza	1.647	1.540	107	107
Prihodi od naknada i provizija	40.150	35.417	4.733	113
Rashodi od naknada i provizija	(11.388)	(10.836)	(552)	105
Neto prihodi/(rashodi) od naknada i provizija	28.762	24.581	4.181	117
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(7.594)	(4.486)	(3.108)	169
Ostali dobici i (gubici) od finansijske imovine	(941)	(2.035)	1.094	46
Neto pozitivne/(negativne) kursne razlike	203	823	(620)	25
Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine	359	1.335	(976)	27
Ostali prihodi	275	345	(70)	80
Troškovi zaposlenih	(23.909)	(21.474)	(2.435)	111
Troškovi amortizacije	(5.230)	(4.704)	(526)	111
Ostali troškovi i rashodi	(18.933)	(18.519)	(414)	102
DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	29.563	26.979	2.584	110
Tekući porez na dobit	(2.593)	(2.844)	251	91
Odgođeni porez na dobit	604	775	(171)	78
POREZ NA DOBIT	(1.989)	(2.069)	80	96
DOBIT/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA	27.574	24.910	2.664	111
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU				
Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha	1.239	1.258	(19)	98
Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha	(22)	(86)	64	26
OSTALI UKUPNI REZULTAT	1.217	1.172	45	104
UKUPNI REZULTAT	28.791	26.082	2.709	110

Izvještaj o poslovanju za 2024. godinu

	u 000 KM			
Bilans stanja - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.		
	iznos	iznos	razlika	indeks
IMOVINA				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	261.014	237.382	23.632	110
Ulaganja u instrumente kapitala	105	105	-	100
Dati krediti, vrijednosni papiri i ostali dužnički instrumenti	119.420	181.819	(62.399)	66
Obavezna rezerva kod Centralne banke	166.126	153.116	13.010	108
Depoziti kod drugih banaka	47.753	445	47.308	10.731
Kredit i potraživanja od klijenata	1.233.074	1.118.906	114.168	110
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	90.838	56.157	34.681	162
Unaprijed plaćeni porez na dobit	251	-	251	-
Odgodena porezna imovina	2.111	1.642	469	129
Materijalna imovina	36.331	35.637	694	102
Nematerijalna imovina	1.854	1.755	99	106
Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja	34	12	22	283
Ostala imovina i potraživanja	422	753	(331)	56
UKUPNO IMOVINA	1.959.333	1.787.729	171.604	110
OBAVEZE				
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.290	654	636	197
Depoziti od banaka i drugih finansijskih institucija	49.890	54.922	(5.032)	91
Depoziti od klijenata	1.576.580	1.412.767	163.813	112
Uzeti krediti	87.881	89.315	(1.434)	98
Obaveze po osnovu najмова	4.510	4.709	(199)	96
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	30.067	36.580	(6.513)	82
Obaveze za porez na dobit	-	290	(290)	-
Odgodene porezne obaveze	6	6	-	100
Rezervisanja	5.910	6.001	(91)	98
Ostale obaveze	178	1.017	(839)	18
UKUPNO OBAVEZE	1.756.312	1.606.261	150.051	109
KAPITAL				
Dionički kapital	53.605	53.605	-	100
Rezerve	75.106	75.106	-	100
Revalorizacija rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	44	(1.195)	1.239	-
Ostale revalorizacije rezerve	(354)	(332)	(22)	107
Dobit tekuće godine	27.574	24.910	2.664	111
Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih godina	47.046	29.374	17.672	160
UKUPNO KAPITAL	203.021	181.468	21.553	112
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL	1.959.333	1.787.729	171.604	110

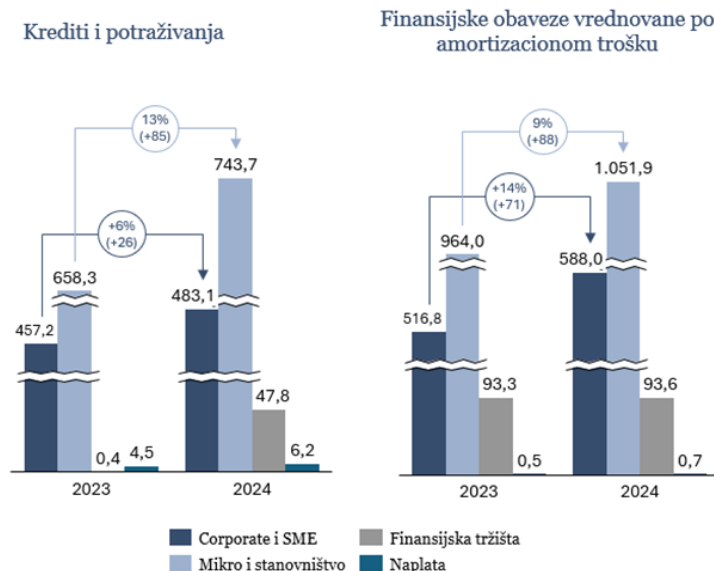
Informacije o otkupu vlastitih dionica, odnosno udjela

Banka nije vršila otkup vlastitih dionica niti udjela.

Informacije o poslovnim segmentima pravnog lica

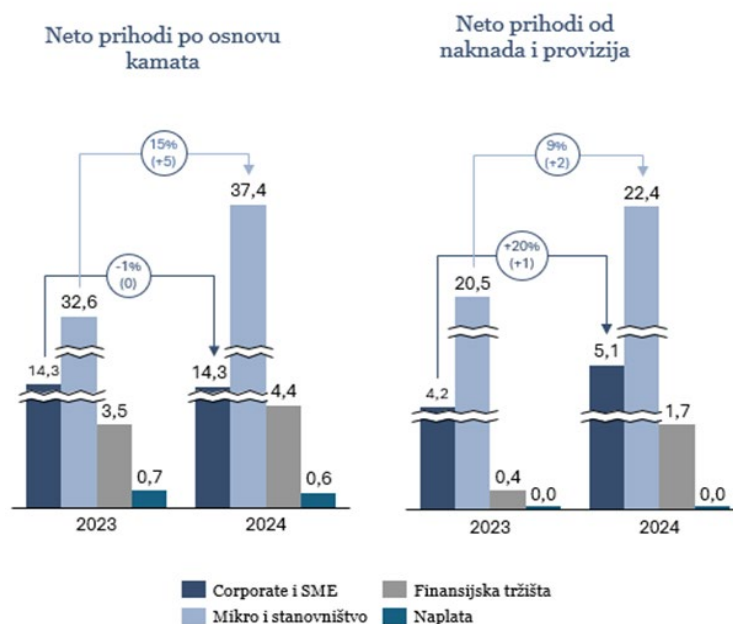
Banka prati poslovanje po poslovnim segmentima tj. organizacionim jedinicima koje neposredno na tržištu komuniciraju sa klijentima i ugovaraju i/ili realiziraju usluge Banke i na taj način za Banku ostvaruju prihode. To su: Sektor za poslovanje sa privredom sa poslovnim centrima Tuzla, Sarajevo i Mostar (Corporate i SME), Sektor za poslovanje sa stanovništvom sa poslovnicama (Mikro i stanovništvo), Sektor za upravljanje sredstvima (Finansijska tržišta) i Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom (Naplata).

U odnosu na prethodnu godinu povećani su krediti i potraživanja Sektora za poslovanje sa privredom za 6% i Sektora za poslovanje sa stanovništvom za 13%. Istovremeno su finansijske obaveze vrednovane po amortizacionom trošku Sektora za poslovanje sa privredom povećane za 14%, a Sektora za poslovanje sa stanovništvom za 9%.

Informacije o poslovnim segmentima pravnog lica (nastavak)

Neto prihodi po osnovu kamata povećani su u odnosu na prethodnu godinu za 11%, što se najvećim dijelom odnosi na neto prihode od kamata Sektora za poslovanje sa stanovništvom koji su veći za 15%. Neto prihodi od naknada i provizija su veći za 16% u odnosu na prethodnu godinu, od čega su neto prihodi od naknada i provizija Sektora za poslovanje sa privredom veći za 20%, a Sektora za poslovanje sa stanovništvom za 9%.

Više informacija o poslovnim segmentima je dato u okviru poglavlja 29. Poslovanje po segmentima.

Najznačajnije poslovne aktivnosti Banke tokom 2024. godine

NLB Banka je u svom poslovanju snažno orijentirana pružanju usluga stanovništvu, malim i srednjim preduzećima, te korporativnim klijentima. Cilj Banke je upoznati potrebe klijenata i na osnovu toga kreirati i ponuditi najadekvatnije usluge.

Banka je ostvarila značajne komercijalne rezultate, od kojih se posebno izdvajaju sljedeći:

- rast kredita 10%;
- rast ugovorenih paketa proizvoda za 6,7% (povećana penetracija ukupnih paketa u aktivnim klijentima za 5 p.p.)
- razvoj digitalnog bankarstva (rast kartičnih transakcija, povećano korištenje bankomata i POS uređaja, te smanjenje broja gotovinskih transakcija u poslovnicama)
- rast aktivnih korisnika digitalnih servisa 18%.

Kao i u prethodnoj godini, fokus je ostao na digitalnoj transformaciji Banke. Banka je nastojala da svojim aktivnostima napravi iskorak i doprinese digitalnoj transformaciji tržišta slijedeći trendove iz prethodnog perioda. Nakon što je prva na tržištu implementirala Google pay, NLB Banka je nastavila trend daljeg razvoja i ulaganja u tokenizirana plaćanja, te implementirala i Garmin pay prva na tržištu. Uvođenjem navedenih usluga, share wallet transakcija je duplo veći u odnosu na 2023. godinu. Također, implementirani su proizvodi kredita uz kombinovanu kamatnu stopu i za pravna i za fizička lica koji će početi sa primjenom početkom 2025. godine. Kombinovana kamatna stopa za klijente spaja prednosti fiksne i varijabilne stope, odnosno sigurnost u početnom periodu, sa fleksibilnošću u nastavku otplate.

Najznačajnije poslovne aktivnosti Banke tokom 2024. godine (nastavak)

Uspješno je implementirano novo rješenje za MBank - Digital Edge. Digital Edge je napredno i moderno rješenje koje uz moderan dizajn nudi puno veći broj funkcionalnosti u odnosu na prethodno rješenje, a sve sa ciljem povećanja zadovoljstva klijenata i digitalne penetracije.

Nova web stranica NLB Banke, fokusirana na potrebe postojećih i budućih klijenata, kao i na pružanje potrebnih informacija svima koji su zainteresovani za naše bankarske proizvode, pruža unaprijeđeno korisničko iskustvo. S modernim i elegantnim dizajnom, klijenti lako mogu doći do svih potrebnih informacija na jednostavan i brz način uz lakše razumljiv sadržaj i interaktivne elemente poput kontakt formi, kalkulatora, mjenjačnica i mnogih drugih.

U skladu sa smjernicama održivog upravljanja NLB Grupe, NLB Banka d.d., Sarajevo je usvojila Politiku održivosti. Banka je postavila misiju aktivnog doprinosa održivoj transformaciji privrede i društva u zeleniju, pravedniju i inkluzivniju budućnost za sadašnje i buduće generacije. Politika ima za cilj pokazati predanost našoj misiji održivosti. Osim toga, daje pregled i upute o tome kako NLB Banka na odgovoran i efikasan način upravlja izazovima povezanim sa održivošću.

Kamen temeljac održivosti NLB Grupe se sastoji od tri stuba održivosti: održivo poslovanje, održivo finansiranje i doprinos društvu. Unutar ovih stubova, definišu se i provode strateški principi, ciljevi, ključni ciljevi i ključni pokazatelji uspješnosti, inicijative i akcijski planovi usmjereni prema budućnosti.

S obzirom da se Banka zvanično obavezala na integraciju održivosti u svoje bankarsko poslovanje, prihvatila je i Protokol gasova staklene bašte (GHG Protokol), koji predstavlja najrasprostranjeniji globalni standard za kalkulaciju GHG.

Uvođenje ESG poslovanja u segmentu izvještavanja, analize emisije CO₂ i potrošnje električne i grijne energije, rezultiralo je i aktivnostima na prelasku na ekološki prihvatljive sisteme grijanja (toplotne pumpe), instalaciju solarnih panela na vlastite objekte, ograničavanja temperature grijanja i hlađenja, utopljavanje/izolacija (fasada, folija...), nabavke hybridnih i električnih vozila.

U skladu sa smjernicama održivog upravljanja NLB Grupe, NLB Banka d.d., Sarajevo je usvojila Politiku održivog upravljanja voznim parkom kako bi se smanjili uticaji neophodne poslovne mobilnosti na životnu sredinu. Cilj je smanjenje negativnih uticaja kombinacijom čistijih vozila i goriva, ekonomičnih operacija i vožnje i održivog upravljanja potrebama za mobilnosti. Banka je ostvarila značajan volumen zelenih kredita i projekata, te podržala veliki broj klijenata i time dala doprinos održivosti i razvoju klijenata i društvene zajednice.

NLB Stambeni kredit
**Zajedno s vama,
stvaramo vaš
novi dom**

**FIKSNA
KAMATNA
STOPA
do 20 godina**

NLB Banka

**ŽIVOT je
ŠKOLA!**

**DO
20%
POPUSTA**

Uz NLB Mastercard
kreditnu karticu

NLB Banka

ZEKA **INTEGA** **COMOD** **at store** **INTERSPORT**
BIKE SHOP **bracom** **svjetlostkomerc** **exclusive** **ELKOM**

Garmin Pay

**Vrijeme je
za još lakše
plaćanje**

NLB Banka

NLB Pay

**Dva puta plati
i 20 KM se vrati**

**20 KM
povrat na
račun**

Upravljanje sredstvima

Prethodna godina bila je izuzetno dinamična za svjetske ekonomije kroz pojačanje geopolitičke napetosti i makroekonomske trendove, a posljedično i za finansijsko tržište.

Poduzete mjere monetarne politike ključnih centralnih banaka u cilju suzbijanja inflacije su doprinijele stabilizaciji na ključnim tržištima i ishodovala početak ciklusa postepenog smanjenja referentnih kamatnih stopa od drugog kvartala 2024. godine.

Banka je uspostavila čvrst okvir za upravljanje rizikom likvidnosti kojim osigurava zadovoljenje potreba komitenata i usklađenost sa propisanim kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima. Banka ugovara sredstava iz različitih vrsta izvora finansiranja s ciljem diverzifikacije.

U toku 2024. godine Banka je nastavila dugogodišnju saradnju sa supranacionalnim finansijskim institucijama na pribavljanju atraktivnih izvora finansiranja u skladu sa zahtjevima tržišta.

Banka ima ugovorene dugoročne izvore finansiranja sa Evropskim fondom za jugoistočnu Evropu (EFSE) u ukupnom iznosu od 15 miliona EUR, gdje su tokom 2024.godine nastavljene aktivnosti realizacije po ugovornim obavezama. Tokom 2024. godine završene su prethodno otpočete aktivnosti u dijelu implementirane tehničke pomoći od sa EFSE koja se orijentisala na programe za poboljšanje ESG standarda koji će doprinijeti strategiji održivosti unutar NLB Banke i potaknuti inicijative koje sadrže ESG komponente. Projekat je doprinio jačanju internih kapaciteta i povećanju svijesti o temi održivosti i zelenog kreditiranja malih i srednjih preduzeća. Projektom su obezbijeđene savjetodavne usluge za 20 odabranih kompanija čije poslovanje i projekti zahtijevaju ESG usklađenost.

U toku 2024. godine otpočete su aktivnosti za proširenje saradnje sa supranacionalima s ciljem ugovaranja namjenskih linija finansiranja iz okvira instrumenata za finansiranje zelene ekonomije.

NLB Banka je u prethodnoj godini bila pouzdan partner klijentima i promptno odgovarala na sve izazove proistekle iz upravljanja deviznim rizikom, uz osiguranje maksimalne zaštite za Banku. Odgovornim i kontrolisanim upravljanjem deviznim rizikom, NLB Banka je obezbijedila usklađenost sa zakonskom regulativom i internim propisima NLB Grupe.

U 2024. godini zadržali smo značajnu poziciju na domaćem tržištu u oblasti trgovine stranim valutama kroz pružanje visoko kvalitetne usluge klijentima Banke. Kontinuirano smo radili na poboljšanju usluge, prepoznavanjem i zadovoljavanjem potreba klijenata što je prepoznato na tržištu. Izuzetno uspješnu godinu obilježilo je značajno povećanje broja i volumena transakcija finansijskim instrumentima.

Na izvještajni datum, u strukturi izvora finansiranja, instrumenti koji imaju karakter MREL prihvatljivih obaveza ugovoreni su u nominalnom iznosu 29,3 miliona KM. U skladu sa regulatornim zahtjevom, Banka ispunjava minimalne propisane zahtjeve prema utvrđenoj dinamici.

Korišteni finansijski instrumenti

Banka ulaže u dužničke vrijednosne papire u svrhu izgradnje stabilnih zaliha visoko likvidnih rezervi. Portfolio dužničkih vrijednosnih papira bankarske knjige sastoji se od kratkoročnih i dugoročnih visoko likvidnih vrijednosnih papira emitenata. Nivo ulaganja u dužničke vrijednosne papire i vlasnička ulaganja ograničen je limitima propisanih od strane regulatora, grupe i interno postavljenih ograničenja. Portfolio Banke u 2024. godini čine visoko likvidni vrijednosni papiri, pri čemu se 53,57% vrijednosnih papira odnosi na emitente iz Evropske unije, a 46,43% vrijednosnih papira na domicilne emitente.

Struktura vrijednosnih papira po emitentu je iskazana u okviru Napomene 16.b.

Upravljanje rizicima

Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima predstavlja dio ukupnog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju i usklađena je sa poslovnom politikom i opštom strategijom Banke.

Banka je pored kreditnog rizika, kao najznačajnijeg rizika, izložena i tržišnom, kamatnom, riziku likvidnosti, operativnom riziku, te ostalim rizicima kao što je reputacijski rizik.

Strategija definiše koje vrste rizika je Banka spremna preuzeti, koji nisu prihvatljivi za Banku kao i strateške smjernice pri preuzimanju rizika određene u okviru upravljanja rizicima Banke (kao što je Risk Appetite, Risk profil, ICAAP, ILAAP, Plan oporavka, Izrada budžeta i proces planiranja kapitala).

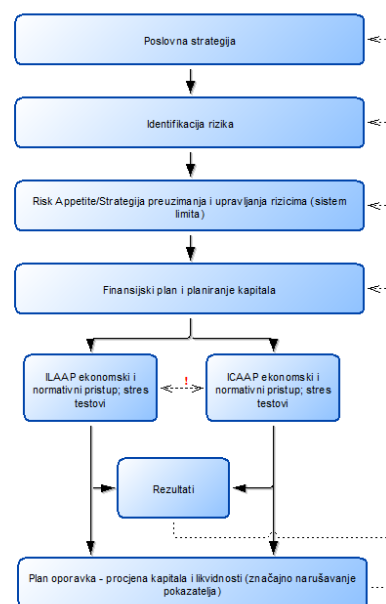

Efikasno uspostavljen okvir za Risk Appetite, kao i Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima, predstavljaju upravljački alat i ključnu komponentu upravljanja rizicima. Cilj okvira za Risk Appetite je usklađivanje strateških ciljeva sa rizicima i finansijskim ciljevima definisanim u internim aktima.

Na osnovu rezultata internog procesa procjene adekvatnosti kapitala (**ICAAP**) Banka posjeduje dovoljno kapitala da pokrije izlaganje identificiranim materijalno značajnim rizicima u ekonomskoj i normativnoj perspektivi.

Rezultati internog procesa procjene adekvatnosti likvidnosti (**ILAAP**) potvrđuju snažnu poziciju Banke u procesu upravljanja rizikom likvidnosti i ispunjenju minimalnih i internih likvidnosnih zahtjeva u normalnim i stresnim okolnostima.

Plan oporavka Banke je pripremljen s ciljem obezbjeđenja finansijske održivosti Banke, kao i ponovnog uspostavljanja održivog poslovanja i odgovarajućeg finansijskog položaja Banke u slučaju značajnog pogoršanja njenog finansijskog stanja.

Upravljanje rizicima (nastavak)

Strategija je dokument koji određuje materijalne principe i smjernice preuzimanja rizika u sljedećim segmentima poslovanja:

- načela upravljanja rizicima i ograničenja u vezi s kreditiranjem pravnih i fizičkih lica te odgovarajuće upravljanje kolateralom,
- osiguravanje odgovarajućeg obima likvidnosti i upravljanje rezervama likvidnosti,
- osiguravanje odgovarajuće strukture izvora finansiranja, uključujući smjernice za poslovanje sa stanovništvom u dijelu koji se odnosi na proizvode štednje,
- upravljanje tržišnim rizikom, odnosno deviznim i kamatnim rizikom, s ciljem upravljanja vlastitim pozicijama Banke,
- zaključenje drugih finansijskih transakcija u trezorskom poslovanju,
- upravljanje operativnim rizikom.
- upravljanje ekološkim i društvenim (ESG) rizicima kao sastavnim dijelom gore navedenih kategorija rizika.

Detaljnija pravila, limiti, smjernice i kompetencije koje se odnose na upravljanje rizicima definisani su pojedinačnim internim aktima, politikama i procedurama, metodologijama, smjernicama, uputstvima.

Upravljanje **kreditnim rizikom**, kao najvažnijim rizikom, je usmjereno na prihvatanje umjerenih rizika i osiguranje optimalnog povrata s obzirom na preuzete rizike. S ciljem održavanja srednjoročne i dugoročne održivosti poslovanja, Banka nastoji održati kvalitet kreditnog portfolija i povećati profitabilnost, na osnovu boljeg omjera između povrata i preuzetih rizika. Osnovni pokazatelji kreditnog rizika čiji limiti i ciljne vrijednosti su definisane u Risk Appetite Banke su u segmentu održanja kvalitete portfolija i volatilnosti kreditnog rizika.

Ključni principi preuzimanja i upravljanja rizicima se odnose na kreditiranje klijenata, pravnih (nefinansijska društva) i fizičkih lica usmjerenih na domaće tržište. Principi i pravila kreditiranja različitih segmenata definisani su internim aktima Banke.

Banka ima umjeren apetit za rizik pri preuzimanju rizika osnovni izvor otplate je kreditna sposobnost dužnika i raspoloživi gotovinski tok, dok se obezbjeđenje plasmana smatra sekundarnim izvorom otplate.

Ublažavanje kreditnog rizika vrši se kroz obezbjeđenje kvalitetnih sredstava obezbjeđenja u skladu sa internim aktima Banke. Vršiti se diverzifikacija portfolija po segmentima i djelatnostima poslovanja, a posebno vodeći računa o izloženostima prema jednom licu ili grupi povezanih lica.

Osim toga, redovno praćenje i analiza trendova u kvaliteti pojedinih segmenata kreditnog portfolija, s posebnim naglaskom na nove transakcije, omogućava rano otkrivanje povećanog rizika, kao i optimizaciju preuzetih rizika u odnosu na profitabilnost.

Izloženosti kreditnom riziku Banka prati na način da ista bude usklađena sa zakonskim ograničenjima kao i u skladu sa internim sistemom limita u Banci. Upravljanje kreditnim rizikom definisano je internim aktima kao i adekvatno uspostavljenom organizacionom strukturom preuzimanja i upravljanja rizicima u Banci. Također, kontrola u procesu preuzimanja nivoa kreditnog rizika vrši se kroz definisane nivoe odlučivanja u kreditnom poslovanju.

Mjerenje izloženosti **tržišnim rizicima** vrši se u skladu sa zakonskom regulativom i metodologijom za mjerenje izloženosti na nivou NLB Grupe na standardizovanim pristupom. U NLB Grupi provodi se relativno konzervativna politika upravljanja tržišnim rizicima koja se ogleda u odgovarajućim ograničenjima i procedurama u politikama i drugim aktima na nivou NLB Grupe.

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih gotovinskih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. Tržišnim rizicima, u smislu Zakona o bankama, smatraju se pozicijski rizik, valutni (devizni) rizik i robni rizik.

Banka postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje izloženosti tržišnom riziku, koje redovno nadgledaju nadležne organizacione jedinice i odbori za upravljanje rizicima u Banci.

U oblasti upravljanja tržišnim rizicima ključno je razgraničenje odgovornosti između praćenja i upravljanja tržišnim rizicima. Izloženost tržišnim rizicima redovno prati Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima koji je sastavni dio Sektora za upravljanje rizicima - Global Risk tako što kontroliše da li su pozicije po pojedinim vrstama rizika u okviru definisanih limita. Otvorenim pozicijama upravlja Odjel za upravljanje bilansom Banke održavajući ih unutar utvrđenih limita.

Sektor za upravljanje sredstvima dnevnim konverzijama valuta održava deviznu poziciju u zakonski i interno utvrđenim limitima, te kontinuirano preduzima različite aktivnosti kojima svodi tržišne rizike na najmanju moguću mjeru.

Kontrolom rizika prati se usklađenost sa određenim zakonskim i internim limitima. Monitoring i upravljanje tržišnim rizicima podržani su internim metodologijama koje su prilagođene lokalnoj regulativi i usklađene sa zahtjevima na nivou NLB Grupe (EU regulativa). U skladu sa lokalnom regulativom Banka osigurava dovoljan iznos kapitala za pokriće potencijalnih neočekivanih gubitaka nastalih zbog izloženosti valutnom i drugim tržišnim rizicima.

S obzirom da je u skladu sa Currency board aranžmanom, valuta KM fiksno vezana za EUR, Banka nije izložena promjenama kursa EUR. Oscilacije ostalih valuta nisu imale značajan utjecaj na izloženost Banke deviznom riziku, obzirom da se otvorenost devizne pozicije svodila na minimum.

Kamatna osjetljivost kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa utiče na dvije kategorije:

- visinu neto kamatnih prihoda,
- tržišnu vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata (kamatno osjetljivih plasmana i izvora), što posljedično utiče na tržišnu vrijednost kapitala Banke.

U skladu s Politikom i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka mora ispunjavati kriterij utjecaja paralelnog pomjeranja kamatne krivulje za 200 baznih poena, koji primjenjuje na postojeću otvorenu kamatnu poziciju po pojedinim vremenskim intervalima. Tokom 2024. godine nije bilo značajnijih promjena u Politici i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa. Limit za EVE (Economic Value of Equity) pokazatelj iznosi 8% i tokom 2024. godine Banka je održavala izloženost kamatnom riziku u skladu sa Strategijom i interno definisanim limitima u Risk Appetite. Zbog trenda rasta tržišnih kamatnih stopa, te zbog porasta EURIBORA na tržištu, Banka redovno prati i priprema 6 stresnih scenarija, a u vezi sa potencijalnim efektom na kapital.

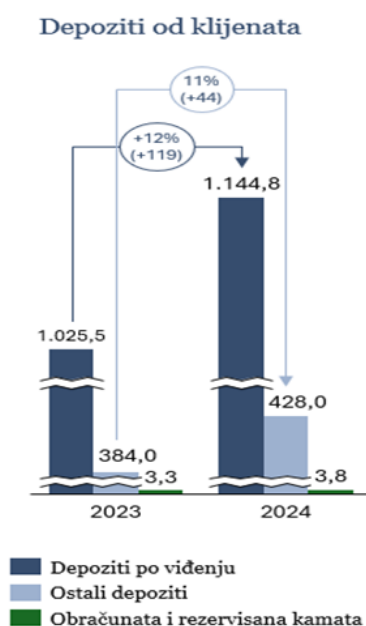
Upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje rizikom likvidnosti je utvrđeno na način koji omogućava pouzdan postupak za utvrđivanje, mjerenje, praćenje i kontrolu rizika likvidnosti kratkoročno i dugoročno. Osiguravanje odgovarajućeg volumena likvidnosti i upravljanje rezervama likvidnosti u Banci provodi se centralizirano, u skladu sa zahtjevima lokalnih propisa i važećim internim smjernicama i politikama Banke.

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih osoba, uzete zajmove, dionički kapital kao i putem emitovanja obveznica. To povećava fleksibilnost izvora finansiranja, umanjuje zavisnost o jednom izvoru i općenito trošak finansiranja.

U strukturi izvora finansiranja, najveće učešće imaju depoziti klijenata sa 83% učešća u ukupnim izvorima, te uzeti krediti sa 4% učešća i vlastiti kapital sa 10% učešća.

U nastavku je prikazana struktura depozita po viđenju i ostalih depozita:

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu obaveza s različitim dospeljima. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva koji su postavljeni u skladu sa strategijom Banke. Uz to, Banka ima portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Mjerenje izloženosti riziku likvidnosti obavlja se i primjenom Scoring modela. U skladu lokalnom regulativom Banka je u obavezi održavanja minimalnog zahtjeva za likvidnost kroz koeficijent pokrića likvidnosti LCR koji se i ranije pratio zbog zahtjeva Standarda upravljanja rizicima na nivou NLB Grupe. Banka redovno provodi testiranje otpornosti na stres u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Banka redovno vrši Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP). Svrha ILAAP-a je uspostavljanje snažnog sistema upravljanja likvidnosnim rizicima u Banci. ILAAP je uključen u svakodnevni poslovni proces i poslovne odluke u vidu dnevnog praćenja novčanih tokova, rezultati stres testova služe za definisanje obima likvidnih rezervi, a definisani pokazatelji u internom sistemu limita vezanim za praćenje izloženosti riziku likvidnosti se koriste za aktiviranje Plana za likvidnost za nepredviđene slučajeve ili Plana oporavka Banke.

Upravljanje rizicima (nastavak)

Banka usklađuje svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama i internim politikama održavanja rezervi likvidnosti, usklađenosti aktive i pasive te limitima i ciljnim pokazateljima likvidnosti. Odjel za upravljanje bilansom Banke dnevno upravlja rezervama likvidnosti osiguravajući Banci zadovoljenje potreba njenih klijenata.

Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima na mjesečnoj osnovi prati sljedeće pokazatelje likvidnosti i o tome izvještavaju relevantne odbore Banke:

- Liquidity coverage ratio (LCR),
- Net Stable Funding Ratio (NSFR),
- Net Loan to deposit (Net LTD),
- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u ukupnoj aktivi (AUAR),
- Udio nebankarskih depozita u ukupnoj pasivi (bez kapitala),
- Udio izvora 30 najvećih nebankarskih deponenata u ukupnoj bilansnoj sumi,
- Udio izvora NLB d.d. Ljubljana u bilansnoj sumi,
- A'vista stabilnost - Stabilni depoziti po viđenju,
- Stres test likvidnosti - jaki kombinovani stres test i obrnute stres testove.
- Omjer sredstava iznad obavezne rezerve i obavezne rezerve

Realizacija ključnih pokazatelja pri upravljanju rizikom likvidnosti u toku 2024. godine je bila u skladu sa internim pokazateljima definisanim u Risk Appetite Banke osim za pokazatelj „Udio izvora 30 najvećih nebankarskih deponenata u ukupnoj bilansnoj sumi“.

Upravljanje **operativnim rizikom** kao važan dio poslovanja Banke, omogućava njezino dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje njenog ugleda, a zasniva se na:

- praćenju nastalih štetnih događaja,
- identifikaciji rizika,
- ocjenjivanju i
- savladavanju rizika.

Cilj upravljanja operativnim rizicima je ograničavanje obima potencijalnih gubitaka i vjerovatnoće njihove realizacije na nivo koji je za Banku prihvatljiv sa gledišta finansijske štete, a posredno i sa stanovišta očuvanja ugleda Banke. Potpuno ukidanje operativnih rizika nije moguće niti razumno. Banka prihvata one operativne rizike, koji u slučaju realizacije neće imati bitnog uticaja na poslovni rezultat, odnosno neće ugroziti dalje poslovanje Banke.

Ciljevi i načela upravljanja operativnim rizicima uključuju svijest da Banka, za razliku od ostalih vrsta rizika, može biti izložena ovoj vrsti rizika u svim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima, te da operativni rizici mogu značajno utjecati na sigurnost Banke, ugled i reputaciju. Stoga je učinkovito upravljanje ovom vrstom rizika temelj zdravog upravljanja rizicima u Banci.

U preuzimanju operativnog rizika Banka prati usmjerenje da ova vrsta rizika ne bi trebala značajno uticati na njeno poslovanje, tako da je spremnost za preuzimanje operativnog rizika niska do umjerena.

Upravljanje rizicima (nastavak)

Pored značajnih rizika koji su i materijalno značajni za poslovanje Banke sa mogućim efektima na kapital i na likvidnost, Banka izdvaja i interne kapitale zahtjeve za **Ostale rizike**⁴, sa naročitim izdvajanjem rizika kadrova, ESG rizika u nastajanju kao i poslovnog rizika uzimajući u obzir situaciju nastalu ratnim dešavanjima u Ukrajini.

ESG rizike definišemo kao bilo koji stvarni ili potencijalni negativni uticaj koji proizilazi iz ekoloških, društvenih i ljudskih prava te faktora upravljanja povezanih sa bilo kojim od naših ključnih poslovnih partnera. Očekivanja su da će se rizik reputacije i odgovornosti u vezi s pitanjima ESG-a i održivosti vremenom povećati (npr. skandali uzrokovani finansiranjem ekološki kontroverznih aktivnosti, "greenwashing"...). Banka pažljivo razmatra potencijalne ESG rizike, rizike reputacije i odgovornosti koji bi mogli nastati iz finansiranja svojih klijenata. Stoga se takvi rizici minimiziraju ili ublažavaju ograničenjem finansiranjem kompanija u kojima su ESG rizici povećani kako je to definisano u Okvirnom politikom kategorizacije transakcija sa ekološko-socijalnog aspekta u NLB Banci d.d. Sarajevo, Politikom održivosti u NLB Banci d.d. Sarajevo i drugim internim aktima. Posebna pažnja posvećena je odobravanju novih proizvoda i praćenju ispunjavanja relevantnih kriterija od strane klijenata.

Ljudski Resursi

Banka na dan 31. decembra 2024. godine ima 497 zaposlenika. Briga o zaposlenicima je temelj svih procesa u upravljanju ljudskim resursima, sa posebnim intenzitetom u segmentu zaštite zdravlja i sigurnosti poslovnog okruženja. Uvažavajući specifične okolnosti poslovanja i nove trendove u modelima rada, 2024. godina je u segmentu upravljanja ljudskim resursima obilježena intenziviranim aktivnostima na jačanju korporativne kulture i brenda poslodavca. Ponosno ističemo titulu jednog od top 3 najpoželjnija poslodavca u finansijskom sektoru sedam godina uzastopno.

U toku 2024. godine banka je realizovala podkaste sa nadležnim direktorima sektora i voditeljima samostalnih odjela sa ciljem promocije vrijednosti banke, korporativne kulture kao i brenda.

Pored aktivnosti u segmentu osnaživanja korporativne kulture, jačanja temeljnih vrijednosti Banke, redovno su implementirane ključne HR aktivnosti kao što su upravljanje talentima, upravljanje radnim učinkom, planiranje nasljednika za ključne pozicije, te su realizirani različiti edukacijski sadržaji za sve zaposlenike. Poseban fokus je dat sistemu nagrađivanja koji je, temeljem rezultata istraživanja tržišta, koncipiran s ciljem konkurentnosti u dijelu fiksnog i varijabilnog nagrađivanja, koji odražavaju radnu uspješnost. Posebna shema nagrađivanja je definisana za nosioce ključnih funkcija koja u sebi sadrži i instrument odgode, a s ciljem dugoročne održivosti parametara odnosno rezultata koji su predmet nagrađivanja.

⁴ Ostali rizici – rizici klasifikovani u skladu sa Smjernicama za izvještavanje Agencije za bankarstvo FBiH o primjeni ICAAP-a i ILAAP-a u banci

Odgovornost prema klijentima i društvu

U prethodnoj godini smo mnogo pažnje posvetili održivom poslovanju u regionu Jugoistočne Evrope, te smo u sinergiji sa našom sestrinskom bankom NLB Bankom a.d., Banja Luka i partnerom Advantis broker osiguranjem Banja Luka organizovali seriju interaktivnih radionica u Banja Luci, Doboju i Bijeljini na temu „Prilike i mogućnosti za održivo finansiranje i poslovanje“ gdje smo sa svojim korporativnim klijentima podijelili znanje iz oblasti održivog poslovanja.

Banka je organizovala i "Projekat tehničke pomoći za unapređenje ESG standarda", sa 20 klijenata koji su prošli kroz projekat realizovan u suradnji sa EFSE fondom i kompanijom Deloitte. Klijenti su dobili besplatne savjetodavne usluge iz ESG segmenta kako bi doprinijeli unaprijeđenju održivog poslovanja i implementacije ESG procesa.

Vođeni idejom da održivost nije samo cilj, već način djelovanja realizovali smo kampanju "Pokret koji čini razliku" podstičući klijente i uposlenike da se posvete poboljšanju svojih zdravih životnih navika i fizičke forme. Plaćanjem NLB karticama i NLB Pay uslugom, naši klijenti su imali priliku ostvariti popust na redovne cijene mjesečnih članarina u tri fitness centra u Sarajevu i Tuzli.

Također, u 2024. godini, organizovali smo prvi NLB Bazar posvećen podršci lokalnim kreativcima koji stvaraju ručno rađene proizvode. Ovaj događaj trajao je 15 dana u prizmelju Alta Shopping Centra i poslužio je kao platforma za 13 bosanskohercegovačkih poduzetnika da pokažu svoj rad, zahvaljujući besplatnom prostoru i promociji koju je osigurala Banka. Svi posjetioци su mogli kupiti ručno rađene proizvode kartičnim putem koristeći NLB Smart POS aplikaciju kod svakog poduzetnika i koristeći posebne popuste i pogodnosti za kartično plaćanje.

Incijative za zapošljavanje i finansijska pismenost

Banka je u toku godine podržala edukativne aktivnosti na univerzitetima koje utiču na finansijsko opismenjavanje mladih kroz podršku Ekonomskom fakultetu u Tuzli i Sarajevu. Sa fakultetima je realizovan niz projekata za edukacije studenata, te je studentima pružena i mogućnost prakse u NLB Banci. Banka je u toku 2024. godine bila aktivan učesnik u više sajмова vezanih za zapošljavanje od čega su najznačajniji Star fest i Gledaj sebi posla.

Povodom Svjetskog dana štednje, Banka je poklonila djeci predstavu u organizaciji Pozorišta mladih u Sarajevu, Narodnog pozorišta u Tuzli i Lutkarskog kazališta Mostar u cilju poticanja kulture među najmlađom populacijom.

Podrška sportu

U 2024. godini Banka je nastavila da aktivno podržava sportske i rekreativne aktivnosti, prepoznajući njihov značaj za zdravlje i razvoj zajednice. Kroz različite projekte i inicijative, Banka je učestvovala u promociji sportskih vrijednosti.

U čast Zimskih olimpijskih igara održanih u Sarajevu, obilježili smo i 40. godišnjicu od održavanja 1984. godine te smo tom prilikom zajedno sa partnerima, organizovali i prigodnu svečanost, na olimpijskoj planini Igman.

I u 2024. godini smo podržali NLB Wheel League, međunarodnu ligu košarke u kolicima, a bili smo i generalni sponzor NLB Sarajevo Polumaratona, te smo podržali i Polumaraton u Tuzli. NLB Banka je također podržala i niz različitih klubova i timova u profesionalnim i poluprofesionalnim sportovima poput fudbala, košarke, tenisa i drugih sportova.

Podrška sportu (nastavak)

Kako bi podstakla zdrave životne navike kod djece i mladih, Banka progresivno ulaže u različite inicijative koje promovišu sport, timski duh i zdrav način života usmjeren ka ovoj populaciji.

Banka posvećuje posebnu pažnju različitim sportskim događajima kao što su međunarodni košarkaški turniri, atletske utrke i takmičenja u skijanju jer omogućavaju mladima da se aktivno bave sportom. Kroz ove aktivnosti Banka nastoji jačati sportski duh, ali i povezati djecu i mlade iz različitih gradove BiH, omogućavajući im nova prijateljstva, razmjenu iskustava i razvoj zdravih navika.

Kultura i okoliš

NLB Banka nastavlja da aktivno podržava kulturne projekte i inicijative u Bosni i Hercegovini. Sponzorstvom je podržala više događaja iz domena kulture kao što su Festival savremene žene u Tuzli, Live Stage muzički festival, Omladinski filmski festival, Sarajevo Street Food Market, Summertime Maddness festival, te sponzorstvo rada Narodnog pozorišta u Tuzli i Pozorišta mladih u Sarajevu, kao i Javnih dočeka Nove godine u Sarajevu, Tuzli i Mostaru. Sve ove aktivnosti utjecale su na vidljivost NLB Banke u pogledu odgovornosti prema kulturi u BiH.

I u 2024. godini Banka je nastavila sa aktivnostima usmjerenim na zaštitu životne sredine. Briga o životnoj sredini ključna je za zaštitu prirodnih resursa i osiguranje održivog razvoja za buduće generacije stoga je Banka podržala događaje i organizacije čija je misija usmjerena na ekološke aktivnosti i zaštitu prirode, poputobilježavanja Svjetskog dana voda, te akcije čišćenja planete Zemlje za jedan dan „Let's do It“ u Tuzli i Sarajevu, te udruženje "Eko-Zeleni" TK.

Potvrđujemo da smo banka budućnosti, odgovorni prema našim klijentima, partnerima, okolišu i zajednici unutar koje živimo i radimo. Želimo ostaviti zdravu okolinu našim budućim generacijama.

Humanitarne aktivnosti

NLB Banka Sarajevo aktivno se angažuje na humanitarnim projektima, posebno u kriznim situacijama. U oktobru 2024. godine suočena s razornim poplavama u Bosni i Hercegovini NLB Banka Sarajevo je uz podršku ostalih članica NLB Grupe donirala milion eura za pomoć pogođenim područjima. Donacija je usmjerena ka humanitarnim organizacijama, Crvenom križu i Pomozi.ba, kako bi se osigurala efikasna i sigurna distribucija pomoći onima kojima je najpotrebnija.

Banka kontinuirano podržava različite projekte kroz donacije i sponzorstva usmjeravajući sredstva na društvene, obrazovne, ekološke i kulturne inicijative.

Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon završetka izvještajnog perioda, a prije datuma odobrenja finansijskih izvještaja za izdavanje, došlo je do promjene u sastavu Uprave Banke.

Dana 31 Decembra 2024. godine, član Uprave Denis Hasanić prestao je sa obavljanjem funkcije člana Uprave. Dana 1 januara 2025., u Upravu su imenovana dva nova člana, i to Berin Lakomica i Igor Tutuš, čime se broj članova Uprave povećao sa tri na četiri člana.

Ova promjena predstavlja značajan neprilagođavajući događaj u smislu odredbi MRS 10 – Događaji nakon izvještajnog perioda, te se u skladu s tim objavljuje u napomenama uz finansijske izvještaje. Promjena nema uticaja na finansijske izvještaje za godinu koja se završila 31 decembra 2024.

Između datuma bilansa i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo drugih značajnih događaja koji zahtijevaju objavljivanje.

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opću odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Za i u ime Uprave

Lidija Žigić, predsjednik Uprave

NLB Banka d.d., Sarajevo
Koševo 3
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
17. april 2025. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima NLB Banke d.d., Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja NLB Banke d.d., Sarajevo („Banka”), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2024. godine, izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak materijalnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2024. godine i njenu finansijsku uspješnost i njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovode (IESBA Kodeksom) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima NLB Banke d.d., Sarajevo (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom prosuđivanju, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja za tekući period. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata

Na dan 31. decembra 2024. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 1.277 miliona KM, pripadajuće umanjeње vrijednosti: 44 miliona KM i gubici od umanjenja vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 7,9 miliona KM (31. decembar 2023: bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 1.161 miliona KM, pripadajuće umanjeње vrijednosti: 42 miliona KM i gubici od umanjenja vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 4,3 miliona KM).

Vidjeti Značajne računovodstvene politike, Napomenu 3.30 Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjenosti u odnosu na procjene, Napomenu 17 Krediti i potraživanja, te Napomenu 4 Kreditni rizik.

Ključno revizijsko pitanje

Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu Uprave o očekivanim kreditnim gubicima (eng. „ECLs“) unutar kredita i potraživanja od klijenata (zajedno, „kreditni“, „izloženost“) na izvještajni datum. Usredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa umanjenja vrijednosti zahtjeva kompleksne i subjektivne procjene i pretpostavke od strane Uprave.

Banka obračunava ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo FBiH („FBA“), koja objedinjuje zahtjeve MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ sa propisanim minimalnim zahtjevima za rezervisanje od strane FBA.

Umanjenje vrijednosti prihodujućih izloženosti (Niko kreditnog rizika 1 i Nivo kreditnog rizika 2 po hijerarhiji računovodstvenog okvira) i Nivo kreditnog rizika 3 za pojedinačne izloženosti ispod 100 hiljada KM određuju se temeljem tehnika modeliranja koje se oslanjaju na ključne parametre kao što su vjerovatnost nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. PD), izloženost u trenutku statusa neispunjenja obaveza (eng. EAD) i gubitak zbog nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. LGD), uzimajući u obzir historijsko iskustvo, prepoznavanje izloženosti kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika i informacije o predviđanjima budućih kretanja, kao i specifična pravila FBA-a u pogledu primjene različitih minimalnih stopa gubitaka (zajedno „kolektivno umanjeње vrijednosti“)

Kako je naša revizija adresirala pitanje

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, obavljene, gdje je to bilo primjenjivo, uz pomoć naših stručnjaka za upravljanje finansijskim rizicima („FRM“) i informacione tehnologije („IT“), između ostalog, uključivale su:

- Pregled Bančinih metodologija za procjenu umanjenja vrijednosti ocjenjujući usklađenosti sa relevantnim zahtjevima regulatornog okvira i okvira za finansijsko izvještavanje. Kao dio toga, identifikovali smo relevantne modele, pretpostavke i izvore podataka, i procijenili da li su modeli, pretpostavke, podaci i njihova primjena odgovarajući u kontekstu navedenih zahtjeva. Također smo ispitali Upravu da li je nivo sofisticiranosti metodologije primjeren, na osnovu procjene faktora na nivou entiteta;
- Postavljanje relevantnih upita zaposlenicima iz odjela upravljanja kreditnim rizicima i odjela informacionih tehnologija (IT) Banke, kako bismo ažurirali razumijevanje procesa umanjenja vrijednosti, korištenih IT aplikacija, izvora ključnih informacija i pretpostavki o podacima koji su korišteni u modelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka. Također, proveli smo procjenu i testiranje IT kontrolnog okruženja Banke na sigurnost i pristup podacima;
- Testiranje dizajna, implementacije i operativne efikasnosti odabranih internih kontrola vezanih uz odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita, uključujući one kontrole koje se odnose na identifikaciju značajnog povećanja kreditnog rizika, gubitaka i nastanka neispunjavanja obaveza, primjerenost klasifikacije izloženosti na prihodujuće i neprihodujuće, izračun dana kašnjenja, procjenu kolaterala i izračun umanjenja vrijednosti.

Izveštaj nezavisnog revizora Dioničarima NLB Banke d.d., Sarajevo (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)

Očekivani kreditni gubici za Niko kreditnog rizika 3 (neprihodujuće) izloženosti (jednako ili iznad 50 hiljada EUR) procjenjuju se na individualnoj osnovi temeljem analize diskontovanih novčanih tokova. Ovaj proces uključuje subjektivnost i oslanjanje na niz značajnih pretpostavki, uključujući i očekivane prilive od realizacije pripadajućeg kolaterala i minimalnog perioda potrebnog za prodaju kolaterala, kao i specifična pravila FBA u pogledu primjene različitih stopa gubitaka

Uzimajući u obzir sve gore navedene faktore, uključujući značajno veću neizvjesnost procjene koja proizilazi iz trenutnih nestabilnih ekonomskih izgleda kao i pobšeni inflatorni pritisak i povećanje kamatnih stopa, smatrali smo da je umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja povezano sa značajnim rizikom materijalno pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, te je zahtjevalo našu povećanu pažnju tokom revizije.

U skladu s tim, smatrali smo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.

Kako je naša revizija adresirala pitanje (nastavak)

- Za uzorak izloženosti, uzimajući u obzir poslovanje klijenta, tržišne uslove i servisiranje duga, kritički smo procjenjivali – na osnovu prateće dokumentacije (kreditnih dosjea) i kroz razgovore s kreditnim službenicima i osobljem zaduženim za upravljanje kreditnim rizikom – postojanje bilo kakvih pokazatelja za klasifikaciju u Fazu 2 ili Fazu 3.

Za umanjenja vrijednosti koje se računa na grupnoj osnovi:

- Preispitivanje ključnih parametara rizika (PD, EAD i LGD) koji se primjenjuju u kolektivnom ECL modelu, pozivajući se na istorijske ostvarene gubitke Banke zbog nastanka neispunjenja obaveza, a takođe uzimaju u obzir eventualna potrebna prilagođavanja kako bi se uključile očekivane promjene u okolnostima;
- Pribavljanje relevantnih informacija o predviđanjima budućih kretanja i makroekonomskim projekcijama korištenim od strane Banke u procjeni očekivanih kreditnih gubitaka i nezavisna procjena tih informacija potvrđujući navode Uprave ispitivanjem javno dostupnih informacija;
- Procjena ključnih slojeva ECL modela koji koristi Banka (eng. overlays to ECL model) koje koristi Banka, primjenom našeg znanja o industriji i našeg razumijevanja trenutnog makro-ekonomskog okruženja;

Za umanjenja vrijednosti izračunato pojedinačno:

- Za uzorak pojedinačno značajnih izloženosti u Fazi 3 (nekvalitetni), ispitali smo projekcije novčanih tokova Banke i ključne pretpostavke koje su korištene, oslanjajući se na naše poznavanje relevantne industrije i konkretnog dužnika, te smo procijenili razumnost vrednovanja kolaterala kroz provjeru bančnih pratećih izvještaja o procjeni vrijednosti.

Za kreditne izloženosti u cjelini:

- Razmatranje adekvatnosti priznatih očekivanih kreditnih gubitaka u odnosu na različite minimalne zahtjeve za rezerviranja propisane od strane FBA;
- Kritičko procjenjivanje adekvatnosti cjelokupnih rezervacija za umanjenje vrijednosti, uključujući udio bruto neprihodujućih izloženosti u ukupnim bruto kreditima i pokrivenosti neprhodujućih izloženosti rezervacijama.
- Ispitivanje da li objave u finansijskim izvještajima Banke u vezi sa umanjenjem vrijednosti i objave povezane s kreditnim rizikom na odgovarajući način uobziruju relevantne kvantitativne i kvalitativne zahtjeve primjenjivog okvira finansijskog izvještavanja.

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima NLB Banke d.d., Sarajevo (*nastavak*)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže Izveštaj o poslovanju koji je sastavni dio Godišnjeg izvještaja Banke, ali ne uključuje financijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvještaju.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije, i u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Vezano za Izveštaj o poslovanju proveli smo procedure koje su zahtijevane Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine („Zakon o računovodstvu i reviziji“). Ove procedure uključuju razmatranje je li Izveštaj o poslovanju usklađen sa finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu.

Na osnovu procedura čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije finansijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju informacije sadržane u Izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koji su pripremljeni finansijski izvještaji, usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s finansijskim izvještajima.

Nadalje, uzevši u obzir poznavanje i razumijevanje Banke te okruženja u kojem ona posluje, a koje smo stekli tokom naše revizije, dužnost nam je izvijestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u Izveštaju o poslovanju. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zadužbi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima NLB Banke d.d., Sarajevo (*nastavak*)

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni, ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti Upravinog korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Izveštaj nezavisnog revizora Dioničarima NLB Banke d.d., Sarajevo (*nastavak*)

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugom i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za nezavisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

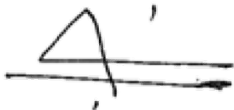
Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i s toga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba komunicirati u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobit javnog interesa od takvog saopštavanja.

Angažovani partner u reviziji, koja je rezultovala ovim izvještajem nezavisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju

Ovlašteni revizori

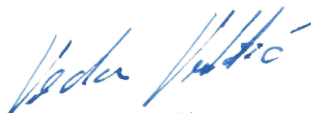
Zmaja od Bosne 7-7a
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

17. april 2025. godine

Vedran Vukotić
Ovlašteni revizor
Broj licence: 3091134217

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o ukupnom rezultatu za period

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2024.	2023.
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	5a	70.425	60.442
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	5b	(13.854)	(9.329)
Neto prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	5	56.571	51.113
Prihodi od naknada i provizija	6a	40.150	35.417
Rashodi od naknada i provizija	6b	(11.388)	(10.836)
Neto prihodi od naknada i provizija	6	28.762	24.581
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja		(7.594)	(4.486)
<i>Umanjenja vrijednosti i rezervisanje po finansijskim instrumentima</i>	7a	(7.002)	(4.262)
<i>Ostali neto gubici od umanjena vrijednosti i rezervisanja</i>	7b	(592)	(224)
Ostali dobiti i (gubici) od finansijske imovine	8	(941)	(2.035)
Neto pozitivne kursne razlike	9	203	823
Dobici od dugoročne nefinansijske imovine	10	359	1.335
Ostali prihodi	11	275	345
Troškovi zaposlenih	12	(23.909)	(21.474)
Troškovi amortizacije	18a, 18b	(5.230)	(4.704)
Ostali troškovi i rashodi	13	(18.933)	(18.519)
Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja		29.563	26.979
Tekući porez na dobit		(2.593)	(2.844)
Odgođeni porez na dobit		604	775
Porez na dobit	14	(1.989)	(2.069)
Dobit iz redovnog poslovanja		27.574	24.910
Izveštaj o ostalom ukupnom rezultatu:			
Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha		1.239	1.258
Povećanje fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		1.377	1.398
Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		(138)	(140)
Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha		(22)	(86)
Povećanje / (smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		-	4
Aktuarski dobiti / (gubici) po osnovu rezervisanja za otpremnine		(24)	(90)
Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		2	-
Ostali ukupni rezultat		1.217	1.172
Ukupni rezultat		28.791	26.082
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (u KM)	26	70,47	63,06

Napomene na stranama od 44 do 147 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o finansijskom položaju na kraju perioda
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Imovina			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15	261.014	237.382
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	16	119.525	181.924
<i>Ulaganje u instrumente kapitala</i>	16a	105	105
<i>Dati krediti, vrijednosni papiri i ostali dužnički instrumenti</i>	16b	119.420	181.819
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	17	1.537.791	1.328.624
<i>Obavezna rezerva kod Centralne banke</i>	17a	166.126	153.116
<i>Depoziti kod drugih banaka</i>	17b	47.753	445
<i>Kredit i potraživanja od klijenata</i>	17c	1.233.074	1.118.906
<i>Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku</i>	17d	90.838	56.157
Unaprijed plaćeni porez na dobit		251	
Odgođena porezna imovina	14a	2.111	1.642
Nekretnine, postrojenja i oprema	18a	31.897	30.946
Imovina s pravom korištenja	18b	4.434	4.691
Nematerijalna imovina	19	1.854	1.755
Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja	20	34	12
Ostala imovina i potraživanja	21	422	753
Ukupna imovina		1.959.333	1.787.729
Obaveze			
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22	1.290	654
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	23	1.748.928	1.598.293
<i>Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija</i>	23a	49.890	54.922
<i>Depoziti od klijenata</i>	23b	1.576.580	1.412.767
<i>Uzeti krediti</i>	23c	87.881	89.315
<i>Obaveze po osnovu najмова</i>		4.510	4.709
<i>Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku</i>	23d	30.067	36.580
Obaveze za porez na dobit	14	-	290
Odgođene poreske obaveze	14a	6	6
Rezervisanja	24	5.910	6.001
<i>Kreditni rizik preuzetih obaveza i datih granacija</i>	24a	2.995	3.675
<i>Sudski sporovi</i>	24b	-	2
<i>Ostala rezervisanja</i>	24c	2.915	2.324
Ostale obaveze	25	178	1.017
Ukupne obaveze		1.756.312	1.606.261
Kapital			
Dionički kapital		53.605	53.605
Rezerve		75.106	75.106
Revalorizacije rezerve		(310)	(1.527)
Revalorizacije rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		44	(1.195)
Ostale revalorizacije rezerve		(354)	(332)
Dobit		74.620	54.284
Dobit tekuće godine		27.574	24.910
Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih godina		47.046	29.374
Ukupno kapital		203.021	181.468
Ukupno kapital i obaveze		1.959.333	1.787.729

Napomene na stranama od 44 do 147 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 17. aprila 2025. godine te ih potpisuje:

 Berin Lakomica
Član Uprave

 Igor Turuš
Član Uprave

 Jure Peljhan
Član Uprave

 Lidija Žigić
Predsjednik Uprave

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o promjenama na kapitalu

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Rezerve	Revalorizacijske rezerve za imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Ostale revalorizacijske rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	53.605	75.106	(2.457)	(242)	44.373	170.385
Stanje na dan 1. januar 2023.	53.605	75.106	(2.457)	(242)	44.373	170.385
Dobit za period	-	-	-	-	24.910	24.910
Ostali ukupni rezultat za period	-	-	1.262	(90)	-	1.172
Ukupni rezultat	-	-	1.262	(90)	24.910	26.082
Isplaćene dividende	-	-	-	-	(14.999)	(14.999)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	53.605	75.106	(1.195)	(332)	54.284	181.468
Stanje na dan 1. januar 2024. godine	53.605	75.106	(1.195)	(332)	54.284	181.468
Dobit za period	-	-	-	-	27.574	27.574
Ostali ukupni rezultat za period	-	-	1.239	(22)	-	1.217
Ukupni rezultat	53.605	75.106	44	(354)	81.858	210.259
Isplaćene dividende	-	-	-	-	(7.238)	(7.238)
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	53.605	75.106	44	(354)	74.620	203.021

Napomene na stranama od 44 do 147 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o novčanim tokovima

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2024.	2023.
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Prilivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi		65.237	59.579
Odlivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi		(11.786)	(7.518)
Prilivi od naknada i provizija		45.703	41.230
Odlivi od naknada i provizija		(9.196)	(8.098)
Prilivi od naplate prethodno otpisanih potraživanja za date kredite i kamate		4.181	2.849
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenima		(23.469)	(20.904)
Odlivi po osnovu plaćanja operativnih rashoda i troškova		(29.270)	(24.728)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti		-	(3.558)
Plaćeni porez na dobit		(2.844)	(2.480)
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i poslovnim obavezama		38.556	36.372
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Neto (povećanje) / smanjenje obavezne rezerve kod Centralne banke		(13.017)	(12.626)
Neto (povećanje) / smanjenje plasmana kod drugih banaka		(47.315)	13
Neto (povećanje) / smanjenje kredita i potraživanja od klijenata		(123.883)	(112.624)
Neto (povećanje) / smanjenje ostale imovine i potraživanja		285	(471)
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od banaka i drugih finansijskih institucija		(5.088)	(55.888)
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od klijenata		163.425	162.780
Neto povećanje/ (smanjenje) ostalih finansijskih obaveza po amortizovanom trošku		-	-
Neto povećanje / (smanjenje) rezervisanja za obaveze		(81)	(189)
Neto povećanje / (smanjenje) ostalih obaveza		(7.785)	13.136
Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti		5.097	30.503
Gotovinski tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Sticanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(769.619)	(433.992)
Prilivi od otuđenja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		836.736	420.213
Sticanje ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku		(33.829)	(54.047)
Prilivi od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		828	185
Sticanje nekretnina, postrojenja i opreme		(4.286)	(3.576)
Sticanje nematerijalne imovine		(661)	(725)
Neto gotovinski tok iz ulagačkih aktivnosti		29.169	(71.942)
Gotovinski tokovi od aktivnosti finansiranja			
Isplaćene dividende		(7.201)	(14.936)
Prilivi od kredita od banaka		1.947	-
Otplate glavnice kredita od banaka		(17.034)	(17.044)
Prilivi od kredita od drugih finansijskih institucija		-	19.558
Otplate glavnice kredita od drugih finansijskih institucija		-	-
Prilivi od subordiniranih kredita		13.270	18.580
Otplate glavnice po najmovima		(1.640)	(1.438)
Neto gotovinski tok od finansijskih aktivnosti		(10.658)	4.720
Neto povećanje / (smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata:		23.608	(36.719)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda:	15	237.382	274.089
Efekti promjene deviznih kurseva gotovine i gotovinskih ekvivalenata:		24	12
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda:	15	261.014	237.382

Napomene na stranama od 44 do 147 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Opći podaci

NLB Banka d.d., Sarajevo (u daljem tekstu: Banka) je banka univerzalnog tipa, koja je kao je samostalno dioničko društvo Banka organizovana počevši od 1. aprila 1990. godine.

Banka je inicijalno upisana u Registar privrednih subjekata kod Kantonalnog suda u Tuzli, a sa promjenom sjedišta iz Tuzle u Sarajevo koja je izvršena 2015. godine, Banka je danas upisana u Registar privrednih subjekata kod Općinskog suda u Sarajevu, te u registru kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH, sa svim relevantnim podacima i dozvolama izdatim od Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu: FBA) i drugih nadležnih organa. Sjedište Banke se nalazi u Sarajevu, u ulici Koševo 3.

Svoje poslovanje Banka obavlja neposredno i preko organizacionih dijelova u poslovnoj mreži, i to:

- a) Podružnica Tuzla sa poslovnica Centar Tuzla, Sjenjak, Brčko, Čelić, Kalesija, Sapna i Teočak
- b) Podružnica Tuzla 2 sa poslovnica Centar Gračanica, Doboj Istok, Gradačac, Srebrenik i Orašje
- c) Podružnica Tuzla 3 sa poslovnica Slatina, Lukavac, Živinice, Banovići i Kladanj,
- d) Podružnica Sarajevo sa poslovnica Centar Sarajevo, Ilidža, Alipašino Polje, Pofalići, Ferhadija, Dobrinja, Otoka, Goražde,
- e) Podružnica Mostar sa poslovnica Centar, Rondo, Čapljina, Široki Brijeg i Ljubuški,
- f) Podružnica Zenica sa poslovnica Centar Zenica, Travnik, Vitez i Bihać.

Preko centrale u Sarajevu i poslovne mreže Banka je ovlaštena da obavlja sve vrste poslova koje banke mogu obavljati i to:

1. primanje i polaganje depozita ili drugih povratnih sredstava
2. davanje i uzimanje kredita i zajmova
3. izdavanje garancija i svih oblika jemstva
4. usluge unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa i prenosa novca, u skladu sa posebnim propisima
5. kupovina i prodaja strane valute i plemenitih metala
6. izdavanje i upravljanje sredstvima plaćanja (uključujući platne kartice, putne i bankarske čekove)
7. finansijski lizing
8. kupovina, prodaja i naplata potraživanja (faktoring, forfeiting i drugo)
9. kupovina i prodaja instrumenata tržišta novca za svoj ili tuđi račun
10. kupovina i prodaja vrijednosnih papira (brokersko-dilerski poslovi)
11. upravljanje portfeljom vrijednosnih papira i drugim vrijednostima
12. poslovi podrške tržištu vrijednosnih papira, poslovi agenta i preuzimanja emisije, u skladu sa propisima koji uređuju tržište vrijednosnih papira
13. poslovi investicionog savjetovanja i skrbnički poslovi
14. usluge finansijskog menadžmenta i savjetovanja
15. usluge prikupljanja podataka, izrada analiza i davanje informacija o kreditnoj sposobnosti pravnih i fizičkih lica koji samostalno obavljaju registrovanu poslovnu djelatnost
16. usluge iznajmljivanja sefova
17. posredovanje u poslovima osiguranja, u skladu sa propisima koji uređuju posredovanje u osiguranju, osim u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila
18. druge poslove koji predstavljaju podršku konkretnim bankarskim poslovima.

1. Opći podaci (nastavak)**Dioničari Banke**

	31. decembar 2024.		31. decembar 2023.	
	Iznos u KM	%	Iznos u KM	%
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Slovenija	52.177.300	97,34	52.177.300	97,34
Ostali	1.427.860	2,66	1.427.860	2,66
Ukupno	53.605.160	100,00	53.605.160	100,00

Sjedište Banke je na adresi Koševo 3, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Većinski vlasnik Banke je Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana sa 97,34% udjela u dioničkom kapitalu na dan 31. decembra 2024. godine, koja je i krajnji vlasnik Banke.

NLB Banka d.d. Sarajevo je predmet konsolidacije u finansijskim izvještajima NLB d.d., Ljubljana, a čiji finansijski izvještaji se mogu pronaći na adresi Trg republike 2, 1520 Ljubljana, Slovenija, te dostupni su na sljedećem linku: <https://www.nlb.si/financial-reports>.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2024. godine NLB Banka d.d., Sarajevo je imala 497 zaposlenih (31. decembar 2023.: 478 zaposlena).

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.1. Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda na snazi za tekući izvještajni period

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja, koji mogu biti primjenjivi na Banku, obavezna su za periode koji počinju 1. januara 2024. godine:

Datum stupanja na snagu	Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda
1. januar 2024. godine	Obaveze po osnovu zakupa kod prodaje i povratnog najma - Izmjene MSFI 16
	Izmjene i dopune MRS-a 7 i MSFI-ja 7- Aranžmani za finansiranje dobavljača
	Dugotrajne obaveze s ugovornim uvjetima - Izmjene MRS 1 i Klasifikacija obaveza na tekuće i dugotrajne sa ugovornim uvjetima - Izmjene MRS 1

Primjena novih i revidiranih standarda nema značajne efekte na finansijske izvještaje Banke

Sljedeći novi standardi, tumačenja i dopune postojećih standarda koje je izdao IASB još nisu na snazi i Banka ih nije ranije usvojila:

Datum primjene	Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda
1. januar 2025. godine	Izmjene i dopune MRS 21 - Nemogućnosti razmjene (august 2023)
1. januar 2027. godine	MSFI 18 Prezentacija i objavljivanje u finansijskim izvještajima
	MSFI 19 Zavisna društva bez javne odgovornosti: Objavljivanja
Dostupno za opcionu primjenu/datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vrijeme	Prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog saradnika ili zajedničkog ulaganja (Izmjene MSFI 10 i MRS 28)

Novi MSFI 17 Ugovori o osiguranju će zamijeniti MSFI 4. On se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Dozvoljena je ranija primjena. Primjena ovog standarda u Federaciji Bosna i Hercegovine je odgođena do 2026. godine. Ne očekuje se da će ovaj novi standard kao i njegove izmjene dovesti do bilo kakvih značajnijih promjena u Banci.

Banka ne očekuje da će primjena ovih standarda imati značajne efekte na finansijske izvještaje Banke.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama

3.1. Osnove pripreme i izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBiH donesenim na osnovu spomenutih zakona:

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH (Službene novine 15/21 od 24.02.2021. godine) propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama FBiH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Odluka Agencije za bankarstvo FBiH, o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine je utvrdila minimalne stope za izračun ispravki vrijednosti i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Forma priloženih finansijskih izvještaja je propisana Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva („Službene novine FBiH“, broj 81/21, 102/22 i 99/23).

Banka je na 31. decembar 2024. godine, u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 8.914 hiljada KM u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat metodologije i modela Banke, interno razvijenih prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 u iznosu od 6.824 hiljada KM,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 u iznosu od 2.090 hiljada KM,

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog prezentirane su u tabeli ispod*:

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)
3.1. Osnove pripreme i izjava o usklađenosti (nastavak)

<i>'ooo KM</i>	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Imovina	(8.914)	(5.156)
Obaveze	1.318	465
Kapital	(10.232)	(5.621)
	2024.	2023.
Finansijski rezultat prije oporezivanja	(10.232)	(5.621)

Odluka propisuje pravila u lokalnoj regulativi za „Računovodstveni otpis“ po kojem je Banka dužna izvršiti računovodstveni otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospelom.

Za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat ispravke za umanjenje vrijednosti se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju unutar pozicije Finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat i ne uključuje se kao dio revalorizacijskog iznosa u revalorizacijsku rezervu.

Tamo gdje su računovodstvene politike usklađene s zahtjevima Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanja u ovim finansijskim izvještajima postoji poveznica s relevantnim MSFI.

Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Banke na dan 17. aprila 2025. godine za usvajanje od strane Nadzornog odbora.

Uporedni podaci

Osim kada standard ili tumačenje dopuštaju ili zahtijevaju drugačije, svi iznosi se iskazuju ili objavljuju s uporednim iznosima. Tamo gdje se primjenjuje MRS 8, uporedni podaci su prilagođeni kako bi bili u skladu s promjenama u prezentiranju u tekućoj godini.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)**3.2. Koncept vremenske neograničenosti poslovanja**

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovnim aktivnostima u predvidivoj budućnosti, te biti sposobna realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

3.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim za finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, koji se mjere i iskazuju po fer vrijednosti.

Historijski trošak se uglavnom temelji na fer vrijednosti naknade dane u zamjenu za imovinu.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili bi bila plaćena za prijenos neke obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na primarnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena upotrebom druge tehnike procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja. Fer vrijednost za mjerenje i/ili za svrhu objavljivanja u ovim finansijskim izvještajima je određena na takvoj osnovi, osim za mjerenja koja imaju neke sličnosti u fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednosti, kao što su neto utrživa vrijednost prema MRS 2 ili vrijednost u upotrebi prema MRS 36.

Fer vrijednost vrijednosnih papira na aktivnom tržištu zasniva se na tekućim cijenama ponude i potražnje za finansijska sredstva ili za finansijske obaveze. Ukoliko tržište nekog finansijskog instrumenta nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost različitim tehnikama procjene. Tehnike procjene uključuju korištenje sadašnjih nezavisnih tržišnih transakcija između informisanih i upoznatih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procjena koje učesnici obično koriste na tržištu. Tehnika procjene prikazuje trenutno stanje na tržištu na datum procjene što i ne mora biti stvarno stanje na tržištu niti prije niti poslije datuma procjene.

Osim toga, za potrebe finansijskog izvještavanja pokazatelji fer vrijednosti su podijeljeni na Nivo 1, 2 ili 3, na temelju stepena do kojeg je vrednovanje fer vrijednosti moguće posmatrati i prema značaju vrednovanja fer vrijednosti u cijelosti, kako slijedi:

- ulazni podaci Nivoa 1 su (nekorigovane) cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze i koje su Banci dostupne na datum mjerenja;
- ulazni podaci Nivoa 2 su oni, osim onih kotiranih cijena koje su uključene u Nivo 1, koji su uočljivi za imovinu ili obaveze, bilo direktno ili indirektno i
- ulazni podaci Nivoa 3 su neuočljivi ulazni podaci za imovinu ili obaveze.

U tehnikama procjene vrijednosti, koje se koriste pri mjerenju fer vrijednosti, maksimalno se koriste relevantni uočljivi ulazni podaci, dok se primjena neuočljivih ulaznih podataka svodi na minimum.

U slučajevima kada se ulazni podaci, koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze, mogu klasifikovati u različite nivoe hijerarhije fer vrijednosti, mjerenje fer vrijednosti se u cijelosti klasifikuje u isti nivo kao i ulazni podatak najnižeg nivoa koji je značajan za cjelokupno mjerenje.

Banka vrši prijenose, odnosno reklasifikaciju između nivoa hijerarhije fer vrijednosti onda kada za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze koristi ulazne podatke koji se klasifikuju u nivo različit od nivoa u koji su se klasifikovali ulazni podaci korišteni prilikom prethodnog mjerenja fer vrijednosti te imovine ili obaveze.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Prenos finansijskih sredstava iz jednog u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti vrši se prilikom promjene okolnosti ili ulaznih podataka:

- Iz nivoa 1 u nivo 2: kada se obveznica povuče sa organizovanog tržišta ili kada postane nelikvidna.
- Iz nivoa 1 u nivo 3: kada se akcije povuku sa organizovanog tržišta, ako je pokrenut stečajni postupak, prestanak objave vrijednosti.
- Iz nivoa 2 u nivo 3: kada se osnovni instrument (akcija ili udio u kapitalu) izvedenog finansijskog instrumenta povuče sa organizovanog tržišta, početak stečajnog postupka (za akcije i obveznice).
- Iz nivoa 2 u nivo 1: ako se obveznicama počne aktivno trgovati na organizovanom tržištu.
- Iz nivoa 3 u nivo 1: ako se akcije ili obveznice uvrste na organizovano tržište.
- Iz nivoa 3 u nivo 2: ako se osnovni instrument (akcija ili udio u kapitalu) izvedenog finansijskog instrumenta uvrsti na organizovano tržište bez aktivnog kotiranja, ali postoje isti ili slični instrumenti listirani na tržištu.

Reklasifikacija iz jednog u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti obavezna je u slučajevima kada se, prilikom mjerenja fer vrijednosti, korišteni ulazni podaci jednog nivoa koriguju ulaznim podacima drugog nivoa.

3.4. Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (KM), koja predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Bosni i Hercegovini. Konvertibilna marka je fiksno vezana za valutu Eur (1 EUR = 1,95583 KM).

3.5. Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utiču i na njih. Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosuđivanjima u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima, objavljene su u Napomeni 3.30.

Računovodstvene politike navedene u nastavku dosljedno su primjenjivane na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

3.6. Strane valute

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda.

Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.6. Strane valute (nastavak)

Sve pozitivne i negativne kursne razlike prikazane u izvještaju dobiti i gubitka su prikazane u neto iznosu unutar odgovarajuće stavke.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke BiH. Na dan 31. decembra srednji kursevi su sljedeći:

	31.12.2024.	31.12.2023.
Kurs		
	KM	KM
USD	1,872683	1,769982
EUR	1,95583	1,95583

3.7. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u Bilansu uspjeha za sve kamatonosne instrumente po načelu obračunatih kamata. Prihod od zateznih kamata evidentira se po obračunu.

Kamatni prihodi se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost bilansne izloženosti.

Obračun kamata za kredite u defaultu, zaustavlja se na datum kada je kredit postao default, a dalji obračun kamate za takve kredite se vrši u vanbilansu. Kamatni prihod za kredite u default-u se priznaje kao prihod kada se naplati. Za kredite pravnih lica za koje se ispravka vrijednosti vrši na individualnoj osnovi, i za koje postoji prihvatljivi kolateral, kamatni prihodi se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope na iznos amortiziranog troška.

Kamate se obračunavaju prema ugovoru zaključenom između povjerioca i dužnika. Kamate na depozite se pripisuju glavnici ako je to ugovorom predviđeno.

Prihodi po osnovu naknada po kreditima razgraničavaju se i amortizuju tokom perioda trajanja kredita korištenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi po osnovu naknada za obradu zahtjeva po kreditima prikazani su u poziciji prihoda od kamata.

3.8. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija evidentiraju se u Bilansu uspjeha, u skladu sa pravilima „MSFI15 Prihodi od ugovora sa kupcima”.

Pravilo je sljedeće:

- ako je obaveza izvršenja ispunjena u određenom trenutku („trenutak u vremenu“), povezani prihodi se priznaju u bilansu uspjeha kada se pruži usluga;
- ako je obaveza izvršenja s vremenom ispunjena, povezani prihodi se priznaju u bilansu uspjeha kako bi se odrazio napredak u ispunjavanju takve obaveze.

Zbog gore navedenih pravila, naknade za transakcije koje proizlaze iz usluga domaćeg i inostranog platnog prometa obično se knjiže u trenutku pružanja usluge, dok se naknade povezane s upravljanjem portfolijom i slično, obično priznaju tokom trajanja ugovora (metoda unosa).

Iznos prihoda povezan sa prihodima od provizija i naknada i ostalim poslovnim prihodima mjeri se na osnovu ugovornih odredbi. Ako je ugovorno predviđeni iznos podložan promjenama u potpunosti ili djelomično, prihod se mora knjižiti na temelju najvjerojatnijeg iznosa koji očekuje da će dobiti.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)**3.8. Prihodi i rashodi od naknada i provizija (nastavak)**

Takav se iznos utvrđuje na osnovu svih činjenica i okolnosti koje se smatraju relevantnim za procjenu, a koje ovise o vrsti pružene usluge, a posebno o pretpostavci da nije velika vjerojatnost da priznati prihod neće biti značajno storniran. Za usluge koje pruža Banka takva varijabilnost obično nije predviđena.

Ako se ugovor odnosi na različite usluge čija obaveza izvršavanja nije istovremeno ispunjena, prihod se raspoređuje u različite obaveze, proporcionalno samostalnoj cijeni isporučene usluge. Stoga će se ovi iznosi knjižiti u Bilansu uspjeha, na osnovu vremena ispunjenja svake obaveze.

Rashode od naknada čine naknade koje Banka plaća CB BiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a i troškovi kartičnog poslovanja. Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu na koji se odnose.

3.9. Prihod od dividendi

Primljene dividende se priznaju u Bilansu uspjeha kao prihodi od dividendi, kada se ostvari pravo na naplatu dividendi.

3.10. Naknade za zaposlene

Banka, u svakodnevnom poslovanju, za svoje zaposlene plaća poreze, doprinose na i iz plata/naknada koji se obračunavaju na bruto plate/naknade, naknadu za ishranu u toku rada, troškove prevoza na posao i sa posla, regres za godišnji odmor i dr. u skladu sa zakonskom regulativom. Ovi troškovi uključeni su u izvještaju o ostalom ukupnom rezultatu u istom periodu na koji se odnose plate/naknade.

Banka može u skladu sa poslovnim rezultatom i individualnim radnim uspjesima zaposlenika, periodično posebnim odlukama, dodijeliti varijabilne nagrade za radni učinak koji prevazilazi očekivani ili ciljani rezultat i to do 20% u odnosu na osnovnu platu radnika. Prilikom isplate varijabilnog dijela plate za ostvarene rezultate iznad prosjeka (ukupna ocjena preko 101%), kao polazište se koristi kvota koja je dodijeljena organizacionoj jedinici od strane nadležnog rukovodioca, a koja može iznositi do 8% mase plata.

Pogodnosti zaposlenih predstavljaju isplate za koje je poslodavac preuzeo obavezu da ih isplati zaposlenicima na osnovu zakona, pravilnika i ugovora, te predstavljaju osnov za formiranje rezervisanja u skladu sa MRS 19.

Banka formira rezervacije za mirovine, na temelju aktuarskog izračuna, koji se obično vrši 30.09. svake godine. Učinci rezervisanja za otpremnine koji proizlaze iz razlika između predviđenih plaćanja prema aktuarskom obračunu i stvarnih plaćanja i promjene u aktuarskim pretpostavkama (diskontna stopa, fluktuacija zaposlenika, povećanje prosječne plaće itd.), priznaju se u okviru ostalog ukupnog rezultata i nikada se ne reklasificiraju u bilans uspjeha. Promjene sadašnje vrijednosti obaveza koje proizlaze iz približavanja datuma dospijeca iskazuju se kao rashod od kamata.

Rezervacije za neiskorištene godišnje odmori u 2024. godini Banka je obračunala po metodi prosječne bruto vrijednosti satnice Banke, po danu neiskorištenog godišnjeg odmora, te oblikovala dodatna rezervisanja na teret troškova rezervisanja za neiskorišteni godišnji odmor.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.11. Oporezivanje

Porezi se obračunavaju u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta. Polazna veličina u utvrđivanju osnovice poreza na dobit je poslovni rezultat koji je iskazan u bilansu uspjeha. Razlike između dobiti iskazane u računovodstvenim evidencijama i oporezive dobiti u poreskom bilansu se javljaju usljed korekcija koje su propisane Zakonom o porezu na dobit i pratećim Pravilnikom, prema kojima određeni rashodi koji su iskazani u računovodstvenim evidencijama, iako su stvarno nastali, sa aspekta propisa o porezu na dobit predstavljaju poresko nepriznate rashode, koji kao takvi uvećavaju poresku osnovicu.

U skladu s tim, pojedini rashodi, u zavisnosti od vrste, u poreskom bilansu mogu biti tretirani:

- kao poresko nepriznati rashodi u njihovom punom iznosu (koji u cjelini uvećavaju osnovicu poreza na dobit) ili
- kao poresko nepriznati rashodi u procentualnom propisanom iznosu (koji uvećavaju osnovicu poreza na dobit samo u poresko nepriznatom dijelu).

Osim navedenog, pojedini rashodi mogu biti poresko nepriznati trajno, dok drugi rashodi mogu biti poresko nepriznati sa određenim vremenskim pomakom (kao privremene poreske razlike, koje se na osnovicu poreza na dobit odražavaju ne samo u jednom nego u više računovodstvenih i poreskih perioda).

Privremene poreske razlike se javljaju:

- u slučajevima u kojima će jednom nepriznate stavke (tj. stavke koje su uvećale oporezivu dobit u jednom periodu) naknadno biti tretirane kao poresko priznate stavke, za koje će se moći umanjiti oporeziva dobit u nekom budućem periodu
- u slučajevima u kojima će se unaprijed poresko iskorištene stavke (tj. stavke koje su iskorištene za umanjenje oporezive dobiti u jednom periodu) naknadno tretirati kao poresko nepriznate, pa će se za te iznose morati uvećati oporeziva dobit u nekom budućem periodu.

U prvom slučaju, kada je riječ o privremenim poreskim razlikama, ovakve stavke će u budućim periodima rezultirati odgođenim poreskim sredstvima a u drugom slučaju odgođenim poreskim obavezama.

Važećim propisima su predviđene i poreske olakšice kao poreski poticaji npr. kroz poreski bilans priznavanje dvostrukog iznosa bruto plaće za novoprimitljene zaposlenike, uz određene uslove.

Stopa poreza na dobit je 10%.

Kad su u pitanju indirektni porezi Banka je u sistemu PDV-a. S obzirom na specifičnost usluga koje Banka pruža, većina takvih usluga je oslobođena od plaćanja PDV-a.

Postoji obaveza obračuna PDV-a za usluge koje podliježu ovoj obavezi i Banka u skladu s tim i postupa.

Banka nema pravo odbitka ulaznog PDV-a i ulazni PDV se evidentira na isti rashod na koji se evidentira i pripadajuća usluga.

PDV stopa je 17%.

3.12. Zarada po dionici

Banka objavljuje osnovnu zaradu po dionici. Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg razdoblja namijenjenih redovnim dioničarima Banke ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)**3.13. Novac i novčani ekvivalenti**

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima novac i novčani ekvivalenti obuhvataju stanja sa rokom dospijeca do 3 mjeseca od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama.

3.14. Potraživanja od ostalih banaka

Potraživanja od ostalih banaka podrazumijevaju plasman drugoj banci koji dospijeva na naplatu na fiksno određen datum.

3.15. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva proizilaze iz aktivnosti kreditiranja, deviznog poslovanja, depozita, aktivnosti plaćanja i koriste se kao pomoćno sredstvo u trgovanju vrijednosnim papirima, nabavci i naplati potraživanja, te proizilaze iz ostalih bankarskih usluga. Dati krediti, depoziti i dužnički vrijednosni papiri priznaju se na dan nastanka. Finansijska imovina nabavljena putem redovne kupovine i prodaje priznaje se na datum poravnanja. Sva ostala finansijska sredstva priznaju se na dan kada Banka postane ugovorna strana.

Transakcijski troškovi su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili smanjenju finansijskih instrumenata. Dodatni trošak se odnosi na trošak koji je nastao uslijed obavljanja transakcije. Troškovi transakcije uključuju naknade i provizije koje se plaćaju posrednicima (uključujući zaposlenike koji obavljaju funkciju posrednika), savjetnicima, brokerima i dilerima, kao i naknade propisane od strane regulatornih agencija i berze vrijednosnih papira, kao i poreze i dažbine koji se odnose na transfer finansijskih instrumenata. Troškovi transakcije ne uključuju premije za dugovanja ili diskonte, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove držanja zaliha.

Amortizovani trošak (AT) se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu kamatu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata kamata uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospijeca, korištenjem metode efektivne kamatne stope. Obračunata razgraničena kamata i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući obračunate kamatne kupone i amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tokom određenog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihode kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg razdoblja, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa diskontuje novčane tokove instrumenata varijabilne kamatne stope do datuma narednog utvrđivanja iznosa kamate, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju kreditni raspon po promjenljivoj kamatnoj stopi specifikovanoj u instrumentu kamate, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade i poene plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Mjerenje finansijskih sredstava

U skladu sa MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijska sredstva se vrednuju:

- po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti,
- po poštenoj (fer) vrijednosti, sa učincima vrednovanja priznatim kroz ostali ukupni rezultat (OUR)
- po poštenoj (fer) vrijednosti, sa učincima vrednovanja priznatim u bilansu uspjeha.

Kriteriji koji određuju način razvrstavanja i vrednovanja finansijskih sredstava su:

- poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima,
- karakteristike ugovorenih novčanih tokova finansijskih sredstava.

Banka usvaja poslovni model koji odražava način upravljanja grupom finansijskih sredstava u cilju postizanja poslovnih ciljeva. Poslovni model se ne određuje za pojedinačno finansijsko sredstvo nego za grupu finansijskih sredstava uzimajući u obzir sljedeće:

- kako se poslovni model i finansijska sredstva uključena u ovaj model procjenjuju i izvještavaju ključnom rukovodstvu,
- rizici koji utiču na poslovni model i način upravljanja ovim rizicima,
- kako se vrši nagrađivanje ključnog rukovodstva (prodajom - odnosno naplatom fer vrijednosti ili naplatom ugovorenih novčanih tokova)
- očekivana učestalost, iznos i vrijeme prodaje.

Odluka o izboru poslovnog modela zasniva se na očekivanim događajima bez stresnih scenarija. Ukoliko su gotovinski novčani tokovi različiti od očekivanih Banka ne vrši prerazvrstavanje preostalih finansijskih sredstava unutar postojećeg modela, ali ove informacije koristi kod donošenja odluke o poslovnom modelu za nova finansijska sredstva. U skladu sa poslovnim modelom Banke, dati krediti i depoziti razvrstani su u poslovni model čiji je cilj držanje radi naplate novčanih tokova. Dati krediti i depoziti se vrednuju po amortizovanom trošku, osim u slučajevima kada ne prolaze SPPI test.

Uslovi za razvrstavanje dužničkih vrijednosnih papira bankarske knjige su navedeni u Politici za poslovanje finansijskim instrumentima.

Ukoliko ugovoreni novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (eng. Solely Payments of Principal and Interest – SPPI), tada se dužnički finansijski instrumenti mjere po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata (OUR), u zavisnosti od poslovnog modela.

Ukoliko ugovoreni novčani tokovi ne ispunjavaju SPPI kriterije, tada se finansijska sredstva vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha.

Za potrebe SPPI testa glavnica predstavlja fer vrijednost finansijskog sredstva u momentu početnog priznanja, a kamata nadoknadu za:

- Vremensku vrijednost novca,
- Kreditni rizik, u odnosu na neotplaćenu glavicu u određenom momentu,
- Nadoknadu za druge osnovne rizike pozajmljivanja (likvidnosne) i troškove,
- Profitnu maržu koja je u skladu s osnovnim kreditnim aranžmanom.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Za izvođenje SPPI testa Banka primjenjuje Uputstvo za provođenje SPPI testa u skladu sa MSFI 9 za dužnička finansijska sredstva. Da bi se potvrdila pravilnost izvođenja SPPI testa koji je izvršila poslovna strana vrše se sekundarne kontrole kako je definisano Uputstvom za provođenje SPPI testa.

Vlasnički finansijski instrumenti i instrumenti koji su kombinacija duga i kapitala nisu predmet SPPI testa i vrednuju se po fer vrijednosti.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- Cilj poslovnog modela je naplata ugovorenih novčanih tokova i
- U skladu sa ugovorenim odredbama, na određeni datum nastaju novčani tokovi koji predstavljaju isključivo otplatu glavnice i kamate na neotplaćenu glavicu (prolaze SPPI test).

Finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrijednosti se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za neposredne transakcijske troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti. Kamate i kursne razlike se priznaju neposredno u bilansu uspjeha. Kamate se računaju upotrebom efektivne kamatne stope koja uključuje razgraničenje neposrednih transakcijskih troškova, premija i diskonta koji se razgraničavaju u periodu trajanja finansijskog sredstva.

Kredit i depoziti se priznaju u vanbilansnoj evidenciji na datum sklapanja ugovora, a u bilansu stanja na dan realizacije ugovora.

Banka plasira kratkoročne, dugoročne, okvirne i komisione kredite (u svoje ime, a za tuđi račun) pravnim licima i građanima u skladu sa poslovnom politikom Banke.

Dati krediti se naknadno priznaju u visini neotplaćene glavnice, uvećani za obračunate kamate i naknade i umanjani za ispravku vrijednosti.

Kredit i plasmani u stranoj valuti se u glavnoj knjizi preračunavaju u domicilnu konvertabilnu marku po srednjem kursu Centralne banke BiH.

Kursne razlike se obračunavaju svakodnevno i priznaju u bilansu uspjeha kao prihod ili rashod.

Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata (OUR)

Dužnički instrumenti u okviru finansijskih sredstava se vrednuju po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata (OUR) ako su ispunjena oba sljedeća uslova:

- Finansijsko sredstvo je u okviru poslovnog modela čiji je cilj preuzimanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijskog sredstva,
- U skladu sa ugovorenim uslovima na određene datume dolazi do novčanih tokova koji predstavljaju isključivo otplatu glavnice i kamate na neotplaćenu glavicu (prolaze SPPI test).

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Vlasnički vrijednosni papiri koji nisu namijenjeni trgovanju, vrednuju se po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata, ako rukovodstvo pri početnom priznavanju donese odluku da se učinci vrednovanja priznaju u ostalom ukupnom rezultatu.

Finansijska sredstva razvrstana u grupu finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata, početno i kasnije vrednuju se po fer vrijednosti. Neposredni troškovi koji nastaju prilikom nabavke se pripisuju nabavnoj vrijednosti. Promjena fer vrijednosti kao rezultat vrednovanja se evidentira u ostalom ukupnom rezultatu. Pri prestanku priznavanja (npr. prodaji) se ukupan akumulirani iznos iz ostalog ukupnog rezultata za dužnička finansijska sredstva prenosi u bilans uspjeha, a za vlasničke vrijednosne papire na zadržanu dobit.

Kamate i kursne razlike za dužnička finansijska sredstva se priznaju neposredno u bilansu uspjeha. Kamate se računaju upotrebom efektivne kamatne stope koja uključuje razgraničenje neposrednih transakcijskih troškova, premija i diskonta koji se razgraničavaju u periodu trajanja finansijskog sredstva.

Za dužničke vrijednosne papire vrši se izračun umanjenja vrijednosti (ispravke vrijednosti).

Za vlasničke vrijednosne papire ne računa se umanjenje vrijednosti. U bilansu uspjeha se priznaju prihodi po osnovu dividende.

Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha (FVBU)

U ovu grupu finansijskih sredstava se svrstavaju:

- finansijska sredstva namijenjena trgovanju,
- finansijska sredstva koja se obavezno vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha (koja ne prolaze SPPI test i vlasnički vrijednosni papiri za koje rukovodstvo nije odlučilo da se učinci vrednovanja priznaju preko ostalog ukupnog rezultata),
- finansijska sredstva razvrstana da se vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha ukoliko takvo razvrstavanje značajno smanjuje ili otklanja nesklad do koga bi došlo zbog različite osnove mjerenja finansijskih sredstava ili obaveza.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, vrednuju se po fer vrijednosti u momentu priznavanja i kasnije, a učinci vrednovanja se priznaju u bilansu uspjeha.

Provizija za odobrenje datih kredita i depozita se priznaje kao prihod tekuće godine i ne razgraničava se. Troškovi nastali prilikom nabavke dužničkih vrijednosnih papira se priznaju u bilansu uspjeha kao rashod provizije.

Vrednovanje finansijskih sredstava po fer vrijednosti vrši se mjesečno i pojedinačno za svako finansijsko sredstvo.

Reklasifikacija finansijskih sredstava

Banka može da izvrši reklasifikaciju finansijskih sredstava kada se promijeni poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima. Takve promjene su vrlo rijetke, nastaju na bazi unutrašnjih ili spoljnih faktora, moraju biti značajne za poslovanje Banke i moraju biti dokazive eksternim stranama. Do promjene poslovnog modela može doći u slučaju da Banka počne ili prestane da obavlja djelatnost koja je značajna za njeno poslovanje, npr. ako kupi ili proda poslovno područje.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)**3.15. Finansijska sredstva (nastavak)**

Reklasifikacija se izvodi prospektivno, od dana reklasifikacije na dalje, pri čemu se kao dan reklasifikacije smatra prvi dan izvještajnog perioda, koji slijedi promjeni poslovnog modela (u slučaju kvartalnog izvještavanja to je prvi dan kvartala nakon promjene).

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, fer vrijednost se mjeri na dan reklasifikacije. Mogući dobitak ili gubitak koji nastaje kao razlika između prethodne otplaćene vrijednosti i fer vrijednosti, priznaje se u bilansu uspjeha.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha u kategoriju koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti, tada fer vrijednost tog finansijskog sredstva na dan reklasifikacije postaje njihova nova bruto knjigovodstvena vrijednost.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata, poštena vrijednost se izračuna na datum reklasifikacije. Mogući dobitak ili gubitak koji nastaje kao razlika između prethodne otplaćene vrijednosti i fer vrijednosti se priznaje u ostalom ukupnom rezultatu. Efektivna kamatna stopa i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka se ne mijenja.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata u kategoriju koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti, reklasifikacija se vrši po poštenoj vrijednosti na dan reklasifikacije. Kumulativna dobit ili gubitak iz ostalog ukupnog rezultata se odstrani iz kapitala i prilagođava fer vrednost finansijskih sredstava na dan reklasifikacije. Posledično, finansijska sredstva na dan reklasifikacije mjere se kao da su se uvijek mjerila po otplatnoj vrijednosti. Efektivna kamatna stopa i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka se ne mijenja.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, tada se finansijska sredstva i dalje mjere po fer vrijednosti. Kumulativna dobit ili gubitak iz ostalog ukupnog rezultata se prenosi iz kapitala u bilans uspjeha kao prilagođavanje zbog reklasifikacije na datum reklasifikacije.

Promjena ugovorenih novčanih tokova u toku trajanja finansijskog sredstva

Izmijenjena finansijska sredstva su ona kod kojih se tokom vijeka trajanja promijene ugovorne odredbe. Ugovorne odredbe se mijenjaju ukoliko Banka i dužnik sklope ugovor za zamjenu (plaćanje) starog finansijskog sredstva (prije originalne dospelosti), sa novim finansijskim sredstvom (novi ugovor), ali na način da banka i dužnik ponovo definišu ugovorne odredbe (aneks ugovora). Ugovorne odredbe se mijenjaju na sljedeći način:

- kao obnova ili produženje roka kredita, pri čemu je to moguće za komitente koji nemaju finansijske poteškoće i
- kao restrukturiranje finansijskih sredstava za komitente koji imaju finansijske teškoće.

Obnova ili produženje roka kredita

Pri obnovi ili produženju roka za otplatu kredita Banka priznaje novo finansijsko sredstvo, ukoliko je došlo do značajne promjene ugovornih uslova. SPPI test se izvodi na datum početnog priznanja novog finansijskog sredstva.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)**3.15. Finansijska sredstva (nastavak)****3.15.1. Restrukturirana finansijska sredstva**

Restrukturiranje kredita vrši se u skladu sa poslovnom politikom Banke. Cilj restrukturiranja kredita jeste da omogući korisniku kredita adekvatnu otplatu u skladu sa njegovim mogućnostima, a Banci efikasniju naplatu potraživanja. U tom smislu restrukturiranje obuhvata prijedlog izmjene ugovorenih uslova prilikom odobravanja kredita. Restrukturiranje se vrši po Odluci Banke u slučajevima kad se procijeni da klijent ima problema sa vraćanjem kredita i kada se procijeni da prema prvobitnom ugovoru kredit neće biti vraćen u dogovorenom roku.

Moguće vrste restrukturiranja, koje nastupaju pojedinačno ili kombinirano su sljedeće:

- produženje roka otplate glavnice i/ili kamate ili odlaganje vraćanja glavnice i/ili kamate,
- smanjenje kamatne stope i/ili ostalih troškova,
- smanjenje visine potraživanja (glavnice i/ili kamate) kao posljedice ugovorom dogovorenog otpisa duga,
- preuzimanje potraživanja dužnika prema trećem licu, na ime djelimične i potpune otplate kredita,
- zamjena postojećeg kredita novim kreditom,
- druge slične pogodnosti, koje olakšavaju finansijsku poziciju dužnika.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju dolazi do značajnih promjena novčanih tokova, tada prestaje priznavanje starog i priznaje se novo finansijsko sredstvo. Za novo sredstvo potrebno je izvesti SPPI test na dan priznavanja i razvrstati ga u određenu grupu u zavisnosti od rezultata SPPI testa. Učinci koji nastanu kao rezultat promjene prethodno ugovorenih karakteristika (razlika koja nastaje između otplatne vrijednosti prethodno ugovorenih novčanih tokova i novih ugovorenih novčanih tokova) se preračunavaju preko ispravke vrijednosti.

Novo priznato sredstvo se tretira kao finansijsko sredstvo umanjeno pri početnom priznavanju.

U skladu sa Mjerilima i postupcima za odobravanje plasmana, restrukturirano sredstvo se klasifikuje u bonitetnu grupu C ili niže.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju ne dolazi do značajnih promjena karakteristika novčanih tokova, učinci se priznaju kao dobit ili gubitak od modifikovanih finansijskih sredstava. Učinci modifikacije se izračunavaju kao razlika između otplatne bruto knjigovodstvene vrijednosti sredstva i novih ugovorenih novčanih tokova diskontovanih sa originalnom efektivnom kamatnom stopom.

Banka je dužna da u slučaju stavke finansijske aktive koja predstavlja dužnički finansijski instrument (vrijednosni papiri i krediti) utvrdi da li je izvršena modifikacija značajna, odnosno da li je razlika između sadašnje vrijednosti preostalih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope i sadašnje vrijednosti izmijenjenih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope veća od 10%, prema lokalnim propisima, za fizička i pravna lica.

Ukoliko je modifikacija značajna, banka prestaje priznavati originalnu stavku finansijske aktive i počinje priznavati novu stavku.

Ukoliko modifikacija nije značajna, banka nastavlja sa priznavanjem stavke finansijske aktive. SPPI test se vrši na dan priznavanja prvobitno ugovorenog finansijskog sredstva. Polazna tačka za procjenu da li se kreditni rizik finansijskog sredstva u odnosu na inicijalno priznavanje značajno promijenio je datum priznavanja finansijskog sredstva.

Ako Banka pristupi restrukturiranju potraživanja uzimanjem druge imovine (materijalna osnovna sredstva, vrijednosni papiri i sl.) uključujući ulaganja u kapital dužnika stečenih konverzijom potraživanja od dužnika, stečena sredstva se priznaju u bilansu stanja po fer vrijednosti. Razlika između fer vrijednosti stečenog sredstva i knjigovodstvene vrijednosti potraživanja priznaje se u bilansu uspjeha kao umanjenje/ukidanje obezvrjeđenja odobrenih kredita i potraživanja.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)**3.15. Finansijska sredstva (nastavak)****3.15.1. Restrukturirana finansijska sredstva (nastavak)**

Odlukom o posebnim mjerama koje banka primjenjuje u vanrednim okolnostima sa ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica i očuvanja stabilnosti bankarskog sektora Federacije Bosne i Hercegovine definisane su olakšice klijentima banke koji su direktno ili indirektno pogođeni negativnim posljedicama vanrednih okolnosti (poplave 2024), te posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom, koja banka primjenjuje u slučaju da odobri posebne mjere klijentu. Posebne mjere koje banka može odobriti klijentima definisane Odlukom su moratorij, uvođenje „grace“ perioda za otplatu glavnice, produženje krajnjeg roka za otplatu kredita koji se otplaćuju anuitetno, produženje roka dospeljeća kredita sa jednokratnim dospeljećem uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcionim računima na period od najduže šest mjeseci, odobravanje dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća sa likvidnošću, te druge mjere koje banka poduzima u cilju olakšavanja servisiranja kreditnih obaveza klijenta, oporavka i uspostave održivog poslovanja klijenta.

Na 31.12.2024. godine Banka ima odobrene mjere za 2 pravna lica (2 partije prolongacije roka, te 3 partije Grace perioda) sa izloženosti 3.643 hiljada KM.

3.16. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema iskazane su po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava linearno kako bi se otpisao trošak sredstva do ostatka vrijednosti tokom procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Zemljište i imovina u pripremi se ne amortizuju. Primijenjene stope za obračun amortizacije, u 2024. i 2023. godini, su kako slijedi:

	2024.	2023.
Građevinski objekti	2%	2%
Ulaganja u tuđe objekte	20%	20%
Računarska oprema	14,3-50%	14,3-50%
Transportna sredstva	15%	15%
Namještaj i ostala uredska oprema	7-15%	7-15%

Period i metodu amortizacije je potrebno pregledati najmanje na kraju svake poslovne godine. Ako se očekivani period korisnosti opredmećenog osnovnog sredstva značajno razlikuje od prethodne ocjene, potrebno je period amortizacije odgovarajuće promijeniti. U tom slučaju se radi o promjeni računovodstvene ocjene, jer je potrebno odgovarajuće prezentirati u godišnjem izvještaju.

Za materijalnu imovinu Banka periodično ocjenjuje da li postoje znaci, koji bi ukazivali na njeno smanjenje. Kod ocjenjivanja Banka uzima u obzir niz različitih indikacija iz vanjskih i unutrašnjih izvora informacija. Ukoliko se utvrdi da postoje znaci smanjenja vrijednosti materijalne imovine, pristupa se ocjeni njene nadoknadbive vrijednosti. Nadoknadbiva vrijednost može biti vrijednost kod upotrebe ili fer vrijednost snižena za troškove prodaje i to ona koja je viša.

Pregled Nekretnina i opreme i imovine s pravom korištenja u 2024. i 2023. godini prikazan je u Napomeni 18.

Ulaganja u tuđu imovinu. Ulaganja u tuđu imovinu kapitaliziraju se i amortizuju linearnom metodom, tokom njihovog vijeka upotrebe, ili tokom perioda najma ovisno o tome što je kraće.

3.16.1. Najmovi (zakupi)

Računovodstvo najмова je u skladu sa MSFI 16. Ugovor sadrži najam ako prenosi pravo korištenja upotrebe određenog sredstva na određeni period u zamjenu za naknadu.

Banka kao najmoprimac

Na početku najma, Banka priznaje imovinu koja predstavlja pravo na upotrebu (tj. pravo na upotrebu sredstva) i obavezu iz osnova najma. Ovo se odnosi na sve najmove, osim na kratkoročne i najmove male vrijednosti. Kratkoročni najmovi su definirani kao oni koji imaju najduži rok zakupa 12 mjeseci na datum početka najma, bez mogućnosti kupovine osnovnih sredstava. Najmovi nekretnina, postrojenja i opreme čija je vrijednost manja ili jednaka 5 hiljada EUR, definirani su kao najmovi

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.16.1. Najmovi (zakupi) (nastavak)

male vrijednosti. U tim slučajevima najamnine se tretiraju kao trošak zasnovan na linearnoj metodi tijekom cijelog trajanja zakupa.

Pravo na upotrebu imovine

Na datum početka najma, Banka mjeri pravo korištenja sredstva po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju, gubitke od umanjenja vrijednosti i prilagođeno za svako ponovno mjerenje obaveze za najam. Vrijednost sredstva, koja čini pravo korištenja, uključuje iznos početnog mjerenja obaveze iz osnova zakupa, plaćanje najamnine izvršene na datum ili prije datuma najma, umanjeno za primljene poticaje za najam, početne direktne troškove zakupaca i procjenu troškova koje je zakupac imao prilikom demontaže ili uklanjanja zakupljene imovine, obnavljanja lokacije na kojoj se nalazi ili vraćanja unajmljene imovine u stanje koje zahtijevaju uslovi najma. Nakon datuma početka najma, Banka mjeri sredstvo koje predstavlja pravo korištenja primjenom modela troška i amortizira ga linearnom metodom tijekom procijenjenog razdoblja najma. Takođe odvojeno priznaje kamate na obaveze najma. Pravo na upotrebu sredstva prikazano je u izvještaju o finansijskom položaju u redu Nekretnine, oprema i imovina sa pravom korištenja.

Obaveze iz najma

Na datum početka najma, Banka mjeri obaveze iz najma po sadašnjoj vrijednosti najмова koji još nisu plaćeni. Najamnine uključuju fiksne najamnine, varijabilne najamnine koje zavise od indeksa ili stope, iznose za koje se očekuje da će ih najmoprimac platiti na osnovu garancije za ostatak vrijednosti, izvršavajući cijenu opcije kupovine, ako je prilično sigurno da će najmoprimac ovu opciju iskoristiti i plaćanje kazne za prestanak najma, ako trajanje najma ukazuje da će najmoprimac iskoristiti mogućnost otkazivanja najma.

Nakon datuma početka najma, obaveza najma se mjeri, tako da:

- povećava knjigovodstvenu vrijednost za kamate na obavezu iz najma,
- smanjuje knjigovodstvenu vrijednost za izvršene uplate najma,
- ponovo izračunava knjigovodstvenu vrijednost zbog bilo kakvih promjena u korištenim pretpostavkama ili ugovornim karakteristikama najma,
- obaveze iz najma prikazane su u posebnoj stavci u izvještaju o finansijskom položaju

Banka u ulozi najmodavca

Banka u toku 2021. izdala u zakup manji dio glavne zgrade u Tuzli, na 5 godina, sa mogućnošću produženja zakupa. Ugovor je klasifikovan kao operativni najam. Iznos prihoda od zakupa je iskazan u okviru pozicije ostali prihodi u Izvještaju o ukupnom rezultatu.

3.17. Nematerijalna imovina

(a) Licence

Stečene licence za kompjuterski softver se iskazuju po historijskoj nabavnoj vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

(b) Računarski softver

Stečene licence za kompjuterski softver se iskazuju po historijskoj nabavnoj vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.17. Nematerijalna imovina (nastavak)

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

Pregled nematerijalne imovine u 2024. i 2023. godini prikazan je u Napomeni 19.

3.18. Stečena finansijska i nefinansijska imovina

Stečena imovina predstavlja finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja kredita u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

Imovina preuzeta po neotplaćenim kreditima koja je klasifikovana za dalju prodaju, reguliše se u skladu sa MSFI 5, ako je riječ o dugotrajnoj imovini (najčešće nekretnine) koja je raspoloživa za trenutnu prodaju, te čija je prodaja u idućih 12 mjeseci vrlo vjerovatna ili u skladu sa MRS 2.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka za procjenu stečene materijalne aktive, primljene kao potpunu ili djelomičnu otplatu dugova od strane korisnika, Banka primijenjuje koncept fer vrijednosti, odnosno realne vrijednosti. Za materijalnu aktivu za koju postoji stabilno aktivno tržište, realna vrijednost predstavlja ekvivalent vrijednosti takve aktive po tržišnim cijenama.

U nedostatku takvog tržišta, realna vrijednost se mora utvrditi putem neovisne, formalizirane i profesionalne ocjene. Za stečenu materijalnu aktivu za koju ne može dokazati realna vrijednost, odnosno nepobitnu i stabilnu vrijednost, Banka će u svrhu knjigovodstvenog evidentiranja koristiti samo tehničku vrijednost od 1 KM.

Potraživanje za koje je preuzeta imovina (dio potraživanja koji nije namiren iz preuzete imovine) ostaje u bilansu i klasifikuje se sve do naplate iz prodaje ili trajnog otpisa, ako nema dovoljno sredstava iz prodaje ili nekih drugih dodatnih obezbjeđenja.

Stečena materijalna imovina se klasifikuje kao rizična aktiva, ukoliko se ne proda u roku od godinu dana.

Imovina stečena naplatom potraživanja, koja se odlukom uvodi u funkciju poslovanja Banke, knjiži se kao ostala stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija.

Imovina stečena naplatom potraživanja, a koja služi za iznajmljivanje trećim stranama prvo se uknjižava u vlastita stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija, a zatim se na osnovu sklopljenih ugovora sa zakupoprincipima, ostvaruje prihod od zakupa.

3.19. Obaveze na osnovu garancija

Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećoj strani, i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i krediti. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Naknada se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

Nakon početnog priznavanja, izdate garancije se naknadno mjere po vrijednosti koja je veća između:

- Inicijalno mjerenje umanjeno za amortizovanu naknadu i
- Procijenjeni troškovi koji će biti neophodni za izmirenje obaveze po ugovoru.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)**3.20. Depoziti komitenata, banaka i drugi depoziti**

Primljeni depoziti se kod početnog priznavanja vrednuju u skladu sa iznosima iz odgovarajućih dokumenata o njihovom nastanku, koji dokazuju prijem novčanih sredstava. Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definirano dospijeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospijećem temelji se na novčanim tokovima diskontiranim trenutno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospijeća.

3.21. Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice

Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice se početno priznaju po fer vrijednosti što obično predstavlja primljeni iznos. Ove finansijske obaveze se naknadno iskazuju po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, a nastali troškovi transakcije priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka tekućeg perioda.

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9

Prema MSFI 9, model očekivanih kreditnih gubitka obuhvata, ne samo kreditne gubitke koji su već nastali, već i gubitke koji se očekuju u budućnosti. Ispravke za očekivane kreditne gubitke (ECL) su potrebne za sve zajmove i ostala dužnička finansijska sredstva koja se ne drže po FVBU, zajedno sa obavezama za neiskorištene kredite i ugovorima o finansijskim garancijama.

Ispravka se zasniva na očekivanim kreditnim gubicima vezanim za vjerovatnoću neispunjavanja obaveza (PD) u narednih 12 mjeseci, osim ako nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, u kom slučaju se ispravka zasniva na vjerovatnoći neispunjavanja obaveza tokom trajanja finansijskog sredstva (LECL). Pri utvrđivanju da li je rizik od default-a značajno porastao od početnog priznavanja razmatraju se razumne i podržive informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora. Ovo uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analize, zasnovane na istorijskim podacima iskustvu i stručnoj ocjeni i uključivanje informacija koje se odnose na budućnost.

Metodologijom za izračun ispravki vrijednosti i rezervisanja definisani su kriteriji za klasifikaciju u nivoe kreditnog rizika (eng. Stage), kriteriji prelaza između nivoa (u daljem tekstu „Stage“), izračunavanje indikatora rizika i validaciju modela. Finansijski instrumenti se klasifikuju u Stage 1, Stage 2 i Stage 3, na osnovu primjenjene metodologije umanjavanja vrijednosti kao što je opisano u nastavku:

- stage 1 – performing portfolio: bez značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja priznaje se umanjavanje vrijednosti na osnovu 12-mjesečnog perioda,
- stage 2 - nezadovoljavajući portfolio: značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja priznaje se umanjavanje vrijednosti tokom vijeka trajanja, i
- stage 3 - oslabljen portfolio: priznaje se umanjavanje vrijednosti tokom vijeka trajanja za ovu finansijsku imovinu. Definicija neispunjenja obaveza (“default”-a) je usklađena sa FBA regulativom.

Pretpostavlja se značajno povećanje kreditnog rizika:

- kada se kreditni rejting značajno pogorša na dan izvještavanja, u odnosu na kreditni rejting pri inicijalnom priznavanju. Tačnije, za fizička lica za 2 ocjene po kratkoj skali (npr. iz A/B u C bonitetnu grupu), a za Pravna lica za 3 ocjene po dugoj skali (npr. iz CCC u C),
- kada finansijsko sredstvo ima materijalna kašnjenja preko 30 dana (dani dospijeća su takođe uključeni u procjenu kreditnog rejtinga), pri čemu se pod materijalnim kašnjenjem smatra:
 - za fizička lica iznos veći od 200 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika,
 - za pravna lica iznos veći od 1.000 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.
- blokada računa u Banci u posljednjih 30 dana duže od 5 radnih dana,
- blokade računa u drugim bankama u posljednjih 30 dana (duže od >20 dana),

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (nastavak)

- sumnja na prevare i/ili kriminalne aktivnosti – sudski procesi ili ako se klijent nalazi na “watch listi”,
- pogoršanje finansijskih pokazatelja dužnika ili grupe povezanih lica kojoj pripada (npr. neto gubitak u poslovanju 2 uzastopne godine, FO/EBITDA preko 8 ukoliko je isti rezultat poteškoća u poslovanju, a ne investicije, pogoršanje EBIT/i za 3 notcha, pad prihoda preko 30% uz narušavanje ostalih pokazatelja, a koji nije vezan za specifičan model poslovanja klijenta),
- značajan rast kamatne stope usljed kojeg fizičko lice ne zadovoljava kriterij kreditne sposobnosti, odnosno usljed kojeg za pravna lica dolazi do rasta kreditnog rizika,
- usljed neispunjenih ugovornih kovenanti ukoliko je prošlo više od 30 dana od roka za ispunjenje kovenanta.

Očekivani kreditni gubitak (ECL) za finansijsku imovinu u stage 1 se obračunava na osnovu 12-mjesečnih PD-ova (vjerovatnoća neizmirenja obaveza) ili kraćih perioda PD-ova, ako je rok dospijeca finansijskog sredstva kraći od 1 godine. Dvanaestomjesečni PD već uključuje efekat makroekonomskog uticaja.

LECL za finansijsku imovinu u stage-u 2 izračunava se na osnovu PD-ova tokom vijeka trajanja (LPD), jer se njihov kreditni rizik značajno povećao od njihovog inicijalnog priznavanja. Ovaj proračun se također temelji na budućoj procjeni koja uzima u obzir broj ekonomskih scenarija kako bi prepoznala vjerovatnoću gubitaka povezanih sa predviđenim makroekonomskim prognozama.

Finansijski instrumenti u stage-u 3 se posmatraju u skladu sa odredbama Metodologije individualnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, koja nije izmjenjena u odnosu na prethodni period. Izloženosti ispod praga materijalnosti dobijaju kolektivne rezervacije koristeći PD od 100%. Finansijski instrumenti će biti prebačeni iz stage-a 3 ako više ne ispunjavaju kriterije kreditno oslabljenih nakon perioda oporavka.

Banka ne može reklasifikovati izloženosti iz nivoa kreditnog rizika 3 direktno u nivo kreditnog rizika 1. Banka može reklasifikovati izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 u nivo kreditnog rizika 2 samo kada su ispunjeni sljedeći uslovi:

- kada su svi uslovi za raspoređivanje u novi kreditnog rizika 3 prestali da budu primjenjivi i
- kada je dužnik tokom definiranog perioda oporavka kontinuirano dokazivao urednost u otplati i to:
 - za restrukturirane izloženosti i POCI imovinu u toku 12 mjeseci od datuma restrukturiranja, odnosno prilikom početnog priznavanja POCI imovine,
 - za nerestrukturirane izloženosti u toku šest mjeseci od datuma kada je prestalo ispunjavanje uslova iz člana 20. Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Umanjenje vrijednosti – umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke

Kao što je navedeno u Napomeni (3.1) Osnova pripreme i izjava o usklađenosti, regulatorna odluka propisuje minimalne stope za izračun rezervisanja za kreditne gubitke, tj. ukoliko Banka, u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke u odnosu na iznose izračunate primjenom Odluke, primjenit će veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka propisani Odlukom prikazani su u nastavku.

Nivo kreditnog rizika 1

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 1 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- a) za izloženosti sa niskim rizikom iz člana 18. stav (2) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka – 0,1% izloženosti,

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)**3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (nastavak)****Umanjenje vrijednosti – umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)**

- b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,
- c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 - 0,1% izloženosti.
- d) za ostale izloženosti - 1% izloženosti

Od juna 2022. godine Banka za nivo kreditnog rizika 1 – za tačku d) ostale izloženosti primjenjuje minimalno 1% ispravke vrijednosti, u skladu sa članom 23. stav (2) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Ako banka u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od onih koji proizlaze iz odredbi ovog člana, primjenjuje se tako utvrđen veći iznos.

Nivo kreditnog rizika 2

Za nivo kreditnog rizika 2 primjenjuje se minimalno 8% ispravki, u skladu sa članom 24. stav (2) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Ako banka u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od onih koji proizlaze iz odredbi ovog člana, primjenjuje se tako utvrđen veći iznos.

Nivo kreditnog rizika 3

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 3 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definisanim u tabeli 1. ili tabeli 2. ispod.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbijeđene prihvatljivim kolateralom:

	Regulatorni minimalni očekivani kreditni gubitak	Primijenjeni minimalni očekivani kreditni gubitak
Dani kašnjenja		
do 180 dana	15%	45%
181 – 270 dana	25%	45%
271 – 365 dana	40%	45%
366 – 730 dana	60%	60%
731 – 1.460 dana	80%	80%
Preko 1.460 dana	100%	100%

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbijeđene prihvatljivim kolateralom:

	Regulatorni minimalni očekivani kreditni gubitak	Primijenjeni minimalni očekivani kreditni gubitak
Dani kašnjenja		
do 180 dana	15%	45%
181 – 270 dana	45%	55%
271 – 365 dana	75%	75%
366 – 456 dana	85%	85%
Preko 456 dana	100%	100%

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (nastavak)

Umanjenje vrijednosti – umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Banka mjeri ECL i priznaje umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke na svaki izvještajni period. Mjerenje ECL-a odražava:

- 1) nepristrasan i vjerovatni ponderisani iznos koji se određuje procjenom raspona mogućih ishoda;
- 2) vremenskom vrijednošću novca; i
- 3) svim razumnim i dostupnim informacijama koje su dostupne bez nepotrebnih troškova na kraju svakog izvještajnog perioda o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih uslova.

POCI (engl. *Purchased or originated credit impaired asset*) imovina predstavlja izloženost za koju se u trenutku inicijalnog priznavanja utvrdi da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog kreditnog rizika.

Obračun grupnih ispravki vrijednosti se vrši množenjem EAD-a (izloženost u default-u) na kraju svakog meseca sa odgovarajućim PD i LGD-om (zadati gubitak). Izloženost u default-u (EAD) se određuje kao zbir bilansne izloženosti i vanbilansne izloženosti pomnožene sa CCF (CCF -Faktor kreditne konverzije je procjena udjela korištenja vanbilansne imovine u slučaju default-a. Izračunava se kao omjer između povećanja bilansne izloženosti u ukupnoj izloženosti u periodu od godinu dana prije default-a do datuma default-a i vrijednosti vanbilansne imovine godinu dana prije default-a). Dobijeni rezultati za svaki mjesec se diskontuju do sadašnjeg vremena. Za izloženost u stage-u 1 očekivani kreditni gubitak (ECL) uzima u obzir samo 12-mjesečni period, dok su za stage 2 uključeni svi potencijalni gubici do datuma dospijeća.

U svrhu procjene LGD parametra Banka koristi kolateral HC (haircut) na nivou svake vrste kolaterala i URR (stopa oporavka neosiguranog dijela izloženosti) na nivou svakog segmenta klijenta. Banka uključuje informacije koje se odnose na budućnost kako u procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika, tako i kod mjerenja očekivanog kreditnog gubitka (ECL-a). Razmatraju se informacije u budućnosti kao što su makroekonomski faktori (npr. stopa nezaposlenosti, rast BDP-a, kamatne stope i cijene stanovanja) i ekonomske prognoze.

Ponovni izračun svih parametara vrši se godišnje ili češće, ako se makro okruženje mijenja više nego što je bilo uključeno u prethodne prognoze, u tom slučaju svi parametri se preračunavaju prema novim prognozama.

Banka je sa izvještajnim datumom 31.12.2024 finansijskim instrumentima u nivou kreditnog rizika 3 dodijelila procenete u skladu sa tabelama na prethodnoj stranici. Izuzetak od gore navedenog su:

- Partije koje su E bonitet, obzirom da su u skladu sa Metodologijom 100 % rezervisane,
- Partije koje imaju individualni pristup izračuna očekivanih kreditnih gubitaka,
- Utužene partije koje su 100% rezervisane,
- Primijenjen je konzervativniji pristup u smislu da partije koje nisu 100% pokrivene kolateralom su tretirane kao nepokrivene.

Ostala imovina i potraživanja

Banka primjenjuje stope očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga, te ostalih potraživanja utvrdi najmanje u iznosima kako je navedeno u Tabeli:

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (nastavak)

Ostala imovina i potraživanja (nastavak)

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	nema kašnjenja	0,5%
2.	do 30 dana	2%
3.	od 31 do 60 dana	5%
4.	od 61 do 90 dana	10%
5.	od 91 do 120 dana	15%
6.	od 121 do 180 dana	50%
7.	od 181 do 365 dana	75%
8.	preko 365 dana	100%

Prilikom utvrđivanja broja dana kašnjenja za potraživanja banka uzima u obzir kašnjenja u otplati obaveza prema banci u materijalno značajnom iznosu.

Ako banka u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od onih koji proizlaze iz tabele iznad dužna je primijeniti tako utvrđen veći iznos.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Prestanak priznanja finansijskog sredstva nastaje kada:

- prestaje ugovoreno pravo na novčane tokove,
- kada se izvrši prijenos finansijskog sredstva, a prijenos ispunjava kriterijume za prestanak priznavanja.

Otpis datih kredita i potraživanja

Nadležnosti za donošenje odluka o otpisu i procedura otpisa nenaplativih kredita propisani su odredbama Standarda za otpis dospjelih nenaplaćenih potraživanja. Otpis potraživanja može biti računovodstveni otpis i trajni otpis potraživanja.

Računovodstveni otpis jeste prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje poduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika. Računovodstveni otpis izloženosti u statusu neizmirenja obaveza se primjenjuje za potraživanja prema kriterijima:

- Otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i
- da su ta potraživanja u cjelosti dospjela, osim izloženosti po osnovu finansijskog lizinga

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (*nastavak*)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (*nastavak*)

Otpis datih kredita i potraživanja (*nastavak*)

Trajni otpis jeste otpis bilansne izloženosti koji dovodi do prestanka priznavanja cijele izloženosti ili njenog dijela u poslovnim knjigama banke (bilansnoj i vanbilansnoj evidenciji). Za donošenje odluke o trajnom otpisu potraživanja, ukoliko nije prethodno urađen računovodstveni otpis, moraju biti 100% formirane ispravke vrijednosti.

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje poduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika.

Banka je, u skladu sa odredbama Odluke Agencije za bankarstvo F BiH o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Službene novine FBiH, broj 44/19 i 37/20) dužna izvršiti računovodstveni otpis izloženosti u statusu neizmirenja obaveza, i to bilansne izloženosti, dvije godine nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti, pri čemu potraživanja moraju biti u cjelosti dospjela.

Odredbе ranije navedene Odluke se ne odnose na izloženosti po osnovu finansijskog lizinga.

3.23. Ostala rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja,
- je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava,
- se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza, vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se mjere po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze. Ukoliko odliv sredstava za podmirenje obaveze više nije vjerovatan, rezervisanje se otpušta.

Rezervisanja iz osnova MRS 19-Pogodnosti zaposlenih, objašnjena su u tačkama 3.10. i 3.30.

3.24. Dionički kapital i rezerve

Dionički kapital se sastoji od običnih i povlaštenih dionica i iskazan je u KM po nominalnoj vrijednosti. Rezerve se formiraju na osnovu odluke Skupštine Banke o usvajanju godišnjeg obračuna i rasporedu dobiti.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)**3.25. Rezerve**

Rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina. Banka je jačala osnovni kapital usmjeravanjem dobiti u zakonske rezerve, tako da 31. decembra 2024. godine zakonske rezerve pokrivaju 140,11% dioničkog kapitala.

Rezerve Banke na dan 31. decembra 2024. godine iznose 75.106 hiljada KM, od čega se na zakonom propisanih 25% dioničkog kapitala odnosi 13.401 hiljada KM, a na višak iznad zakonom propisanih rezervi 61.705 hiljada KM.

3.26. Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat i ostale revalorizacijske rezerve

Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, te ostale revalorizacijske rezerve, koje se odnose na aktuarske dobitke/gubitke u skladu sa MRS 19, a koji proizilaze iz povećanja ili smanjenja sadašnje vrijednosti obaveze za definisana primanja zaposlenih, a zbog promjena u aktuarskim pretpostavkama i iskustvenim prilagođavanjima.

3.27. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

3.28. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva i prihodi proistekli iz poslovnih aktivnosti, gdje Banka obavlja poslove agenta koji obuhvataju držanje ili čuvanje sredstava u korist pojedinaca, povjerilaca i drugih institucija, uključuju se u finansijske izvještaje Banke na pozicijama Ostale finansijske obaveze po amortizacionom trošku (*Napomena 23d*) i Prihodi od naknada i provizija (*Napomena 6a*).

3.29. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24, povezana lica su:

- lica koja direktno ili indirektno preko jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajni subjekt ili su pod kontrolom ili zajedničkom kontrolom izvještajnog subjekta, pridruženih lica na koje Banka ima značajan uticaj,
- lica sa direktnim ili indirektnim pravom glasa u Banci koji im daje značajan uticaj na poslovanjem Banke, ili nad bilo kojim drugim subjektom na koji u obavljanju poslova sa Bankom utiče povezano lice,
- članovi ključnog rukovodećeg osoblja, odnosno pojedinci koji imaju ovlaštenja i odgovornost za planiranje, upravljanje i kontrolu poslovanja Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)**3.30. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke**

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na historijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita, depozita kod drugih banaka i drugih rizičnih sredstava i vanbilansnih stavki

Banka mjesečno vrši pregled kreditnog portfolija i ostalih rizičnih sredstava i vanbilansne stavke u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka procijenjuje da li bi se umanjenje vrijednosti kredita trebalo prikazati u izvještaju dobiti i gubitka, te procijenjuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolija za kredite i garancije prije nego se smanjenje može identifikovati na pojedinačnim kreditima u tom portfoliju.

Najznačajnije procjene i ključni izvori neizvjesnosti i u vezi sa mjerenjem nivoa umanjenja uključuju sljedeće:

- određivanje kriterija za značajno povećanje kreditnog rizika (SICR);
- odabir adekvatnih modela i pretpostavki za mjerenje ECL-a;
- određivanje broja relevantnih budućih scenarija za pripadajući ECL;
- određivanje metodologije za uključivanje budućih informacija,
- određivanje skupine finansijske imovine za potrebe mjerenja ECL-a.

Napomena 4. sadrži detaljnije informacije o metodama mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka, pojašnjava koncept nivoa kreditnog rizika, ulazne parametre, pretpostavke i tehnike procjene te povezane procjene i pretpostavke Banke.

Informacije usmjerene ka budućnosti

Tokom 2024. godine, Banka je pregledala ispravke vrijednosti po MSFI 9 testiranjem relevantnih makroekonomskih scenarija kako bi tačno odražavala trenutne okolnosti i njihove buduće uticaje. Banka je kreirala više scenarija (tj. osnovni, optimistični i ozbiljni) za obračun ispravki vrijednosti, sa ciljem stvaranja jedinstvene projekcije makroekonomskih i finansijskih varijabli za Banku. Banka je formirala tri vjerovatna scenarija sa odgovarajućom vjerovatnoćom nastanka za procenu predviđanja rezervisanja za rizik u kontekstu MSFI 9. Ovi MSFI 9 makroekonomski scenariji uključuju karakteristike predviđanja i ponderisanih vjerovatnoća prilikom obračuna ispravki vrijednosti. Obje karakteristike se mogu promijeniti kada se prepoznaju značajne promjene u budućem razvoju privrede, a nisu ugrađene u prethodne prognoze.

Osnovni scenarij je središnji scenarij i također referentna tačka za druge scenarije. Temelji se na najnovijim rezultatima službenih i profesionalnih projekcija, uz dodatne specifične prilagodbe.

Ključne karakteristike osnovnog scenarija:

- Očekuje se rast BDP-a zahvaljujući oporavku privatne potrošnje, smanjenju inflatornih pritisa, smanjenju energetske šoka i povećanju raspoloživog dohotka.
- Privatna potrošnja će dodatno profitirati od normalizacije rasta realnih plata i otpornog tržišta rada.
- Gubici konkurentnosti, više cijene energije i usporen rast u Kini će i dalje ograničavati industrijski sektor.
- Globalna trgovina i industrija će se oporaviti, što će pomoći industrijskom sektoru eurozone i izvozu.
- Monetarna politika ECB-a i nepovoljni kreditni uslovi će i dalje uticati na rast u 2024., ali se očekuje da će se efekti smanjiti kasnije.
- Trend dezinflacije će se nastaviti uprkos rastu troškova rada.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)**3.30. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke (nastavak)**

- Osnovna inflacija će ostati glavni pokretač inflacije i zadržati je iznad cilja ECB-a.
- Očekuje se smanjenje rasta plata tokom prognozirano perioda.
- Smanjenje kamatnih stopa ECB-a će dovesti do promjena na krivulji prinosa.

Makroekonomski scenariji za prikazane varijable, razvijeni za Banku i korišteni u prvoj polovini 2024. (do 30.06.2024. godine) u %:

	Optimistični scenarij			Osnovni scenarij			Ozbiljni scenarij		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Bosna and Hercegovina									
Realni BDP	2,3	2,9	2,4	1,0	2,0	2,3	0,3	0,9	1,2
Stopa nezaposlenosti	15,0	14,0	14,2	15,2	15,1	14,8	15,9	16,2	16,2
EURIBOR (6M)	2,4	2,1	2,2	2,7	2,3	2,3	4,6	4,5	4,6

Makroekonomski scenariji za prikazane varijable, razvijeni za Banku i korišteni u drugoj polovini 2024. (od 30.06.2024. godine) u %:

	Optimistični scenarij			Osnovni scenarij			Ozbiljni scenarij		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Bosna and Hercegovina									
Realni BDP	3,1	3,5	3,5	2,5	3,0	3,0	1,8	1,6	2,6
Stopa nezaposlenosti	12,0	10,6	10,1	12,5	12,0	11,5	13,2	14,5	14,6
EURIBOR (6M)	1,7	1,5	1,8	2,9	2,6	2,6	3,9	3,6	3,7

Banka je formirala tri vjerovatna scenarija sa pridruženom vjerovatnoćom nastanka za buduću procjenu rezervisanja za rizik u kontekstu MSFI 9. MSFI 9 Makroekonomski scenariji uključuju aspekte koji se odnose na budućnost i ponderisane vjerovatnoćom obračuna obezvrijeđenja ECL. Obje karakteristike se mogu promijeniti kada se prepoznaju materijalne promjene u budućem razvoju privrede, a ne budu ugrađene u prethodne prognoze. Po ovom osnovu, za 2024. godinu, Banka je dodijelila pondere od 20%-60%-20% (optimistični i ozbiljni scenariji dobijaju po 20%, a osnovni scenario 60%).

Rezultati za Banku pokazuju sljedeća odstupanja ozbiljnog i optimističnog scenarija od osnovnog scenarija na dan 31. decembra 2024. godine:

	Optimistični scenario	Osnovni scenario	Ozbiljni scenario
Nivo kolektivnih ispravki	89%	100%	112%

Rezultat pokazuje da bi optimistični scenario rezultirao sa 89% ispravki osnovnog scenaria, dok bi ozbiljni scenario i njegove konzervativne pretpostavke doveli do povećanja od 12% u odnosu na osnovnu liniju.

3. Sažetak značajnih informacija o računovodstvenim politikama (nastavak)

3.31. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke (nastavak)

Otpremnine i godišnji odmori

Otpremnina je zakonski utvrđena obaveza poslodavca da isplati naknadu zaposleniku kod odlaska u mirovinu. Učinci rezervisanja za otpremnine koji proizlaze iz razlika između predviđenih plaćanja prema aktuarskom obračunu i stvarnih plaćanja i promjene u aktuarskim pretpostavkama (diskontna stopa, fluktuacija zaposlenika, povećanje prosječne plaće itd.), priznaju se u okviru ostalog ukupnog rezultata i nikada se ne reklasificiraju u bilans uspjeha. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Promjene sadašnje vrijednosti obaveza koje proizlaze iz približavanja datuma dospeljeća iskazuju se kao rashod od kamata. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i oblikovana. Na 30.09. svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja.

Ovlašteni aktuar je na dan 30.09.2024. godine uradio izračun rezervisanja za otpremnine u skladu sa MRS 19 i Banka je izvršila potrebna usklađivanja.

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmori vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansa stanja i prosječnoj bruto dnevnicu Banke na nivou izvještajne godine.

Sudski sporovi

Uprava Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda. Više informacija o sudskim procesima u toku navodi se u okviru Napomene 24.

Porez na dobit

Banka podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Banka mjesečno vrši procjenu poreza na dobit na osnovu stanja na računima oporezivih stavki, a konačan obračun sačinjava na dan 31. decembar.

Usklada efektivne poreske stope Banke objavljena je u Napomeni 14.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke

4.1. Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima

Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima predstavlja dio ukupnog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju i usklađena je sa poslovnom politikom i opštom strategijom Banke.

U Strategiju su uključene smjernice Strategije upravljanja rizicima NLB Grupe. Osnovna svrha Strategije je definisanje ključnih rizika uz istovremeno postizanje definisanih srednjoročnih strateških ciljeva Banke kao i ispunjavanje svih zahjeva, kako lokalnog regulatora Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu Agencija), tako i usmjerenja NLB d.d. Ljubljana, uključujući i zahtjeve Banke Slovenije i ECB-a na nivou NLB Grupe.

Strategija definiše koje vrste rizika je Banka spremna preuzeti, koji nisu prihvatljivi za Banku kao i strateške smjernice pri preuzimanju rizika određene u okviru upravljanja rizicima Banke (kao što je Risk Appetite, Risk profil, ICAAP, ILAAP, Plan oporavka, Izrada budžeta i proces planiranja kapitala).

Banka stavlja značajan naglasak na razumijevanje i kompetencije upravljanja rizikom unutar cijele organizacije. Veliki naglasak se takođe stavlja na kontinuirano poboljšavanje kulture rizika i svijesti o njemu unutar cijele organizacije. Ključni cilj upravljanja rizikom u Banci je sveobuhvatno procijeniti i pratiti rizike unutar cijele Banke.

Osnovni ciljevi i principi preuzimanja i upravljanja rizicima su sljedeći:

- uzimanje u obzir kriterija određenih u okviru Risk Appetite;
- uključivanje poslovne i analize rizika, uključujući ESG perspektivu, u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou;
- poštivanje risk standarda definisanih za sve članice na nivou NLB Grupe;
- fokusiranje na diverzifikaciju kako bi se izbjegla velika koncentracija na nivou portfolija;
- racionalno uvođenje novih proizvoda i analiza i praćenje istih;
- optimalno korištenje kapitala i njegova raspodjelu između poslovnih segmenata/organizacijskih jedinica;
- određivanje cijena u skladu sa odgovarajućim rizikom;
- potpuna usklađenost sa internim politikama/procedurama i važećim propisima;
- zadovoljavajući sistem internih kontrola, okvir tri linije odbrane.

Poseban fokus je stavljen na osiguranje usklađenosti sa internim politikama, pravilima, procedurama i relevantnim propisima. Ako se uoči bilo kakav nedostatak (od strane relevantne OJ, interne i/ili eksterne revizije, usklađenosti), uspostavlja se akcioni plan za otklanjanje ovih nedostataka, uključujući praćenje njegove implementacije.

Strategija je dokument koji određuje materijalne principe i smjernice preuzimanja rizika u sljedećim segmentima poslovanja:

- načela upravljanja rizicima i ograničenja u vezi s kreditiranjem pravnih i fizičkih lica te odgovarajuće upravljanje kolateralom,
- osiguravanje odgovarajućeg obima likvidnosti i upravljanje rezervama likvidnosti,
- osiguravanje odgovarajuće strukture izvora finansiranja, uključujući smjernice za poslovanje sa stanovništvom u dijelu koji se odnosi na proizvode štednje,
- upravljanje tržišnim rizikom, odnosno deviznim i kamatnim rizikom, s ciljem upravljanja vlastitim pozicijama Banke,
- zaključenje drugih finansijskih transakcija u trezorskom poslovanju,
- upravljanje operativnim rizikom.
- upravljanje ekološkim i društvenim (ESG) rizicima kao sastavnim dijelom gore navedenih kategorija rizika.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.1. Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima (nastavak)

Detaljnija pravila, limiti, smjernice i kompetencije koje se odnose na upravljanje rizicima definisani su pojedinačnim internim aktima, politikama i procedurama na nivou NLB Grupe (kreditiranje/odobrenje kredita, upravljanje kolateralima, kreditni portfolio, rizik likvidnosti, kamatni, devizni, operativni rizik i td.), Standardima upravljanja rizicima NLB Grupe politikama kreditiranja, politikama kreditiranja nefinansijskih društava i fizičkih lica, Okvirna politika kategorizacije transakcija sa ekološkog i socijalnog aspekta, drugim aktima i politikama specifičnim za Banku.

Risk appetite je sveobuhvatni akt koji propisuje vrste i mjere rizika koje je Banka spremna prihvatiti ili izbjeći u cilju postizanja poslovnih ciljeva. U tom smislu je ključni stub poslovne strategije, nadopunjavajući Strategiju preuzimanja i upravljanja rizicima sa kvantitativnim mjerama. Predstavlja osnovu za ICAAP, ILAAP, Plan oporavka i druge sisteme ograničenja r

zika i osnovni je temelj u višegodišnjem proračunu i planiranju kapitala.

ICAAP igra ključnu ulogu u upravljanju rizicima Banke. ICAAP smanjuje neizvjesnost u pogledu rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju, u procjeni sposobnosti Banke da nastavi sa održavanjem odgovarajućeg nivoa internog kapitala i učinkovitom upravljanju rizicima. ICAAP je rezultat procesa relevantnih stručnih jedinica u Banci, uključujući Upravu Banke i Nadzorni odbor. Godišnja izjava Uprave Banke o adekvatnosti kapitala u Banci daje jasnu poziciju trenutne i buduće pozicije Banke na polju upravljanja adekvatnosti kapitala.

ILAAP sveobuhvatno procjenjuje adekvatnost likvidnosti Banke s ciljem osiguranja čvrstog upravljanja rizikom likvidnosti. ILAAP je rezultat procesa relevantnih stručnih jedinica u Banci, uključujući Upravu i Nadzorni odbor. Godišnja izjava Uprave Banke o adekvatnosti likvidnosti u Banci daje jasnu poziciju trenutne i buduće pozicije Banke na polju upravljanja rizikom likvidnosti.

Plan oporavka NLB Banke d.d., Sarajevo je pripremljen s ciljem obezbjeđenja finansijske održivosti Banke, kao i ponovnog uspostavljanja održivog poslovanja i odgovarajućeg finansijskog položaja Banke u slučaju značajnog pogoršanja njenog finansijskog stanja. Cilj Plana oporavka je definisanje procedura koje omogućavaju Upravi Banke blagovremeni uvid u potencijalnu prijetnju finansijskoj stabilnosti Banke. U svrhu pripreme za krizne situacije razrađeni su preliminarni planovi o mjerama koje će biti preduzete u slučaju različitih vrsta opasnosti.

Banka je u svom poslovanju izložena različitim rizicima, od kojih su za cjelokupno poslovanje Banke ključni sljedeći rizici:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik,
- rizik likvidnosti
- kamatni rizik,
- operativni rizik.

Dodatno, Banka prati i izloženost rizicima iz grupe Ostalih rizika, definisanih u Smjernicama za primjenu ICAAP-a i ILAAP-a u banci, gdje je naglasak je na minimiziranje njihovih mogućih uticaja na poslovanje Banke. Tolerancija na sve vrste rizika se određuje i na osnovu godišnjeg procesa Identifikacije i procjene materijalnosti rizika u Banci u sklopu ICAAP-a i ILAAP-a.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obaveze prema banci.

Opšti zahtjevi

Upravljanje kreditnim rizikom, kao najvažnijim rizikom, je usmjereno na prihvatanje umjerenih rizika i osiguranje optimalnog povrata s obzirom na preuzete rizike. S ciljem održavanja srednjoročne i dugoročne održivosti poslovanja, Banka nastoji održati kvalitet kreditnog portfolija i povećati profitabilnost, na osnovu boljeg omjera između povrata i preuzetih rizika. Osnovni pokazatelji kreditnog rizika čiji limiti i ciljne vrijednosti su definisane u Risk Appetite Banke su u segmentu održanja kvalitete portfolija i volatilnosti kreditnog rizika.

Gljučni principi preuzimanja i upravljanja rizicima se odnose na kreditiranje klijenata, pravnih (nefinansijska društva) i fizičkih lica usmjerenih na domaće tržište. Principi i pravila kreditiranja različitih segmenata definisani su internim aktima Banke.

Akcent je uglavnom na definisanju:

- definisanje osnovnih uslova koji se odnose na odobravanje plasmana i kolaterala
- definisanje ciljnih segmenata koje je Banka spremna da finansira, kako vidi potencijal, uzimajući u obzir aspekt preuzetih rizika
- definisanje segmenata koje Banka ne želi da finansira, bilo zbog previsokog rizika ili preniske profitabilnosti, uzimajući u obzir preuzete rizike ili druge razloge
- projekciju očekivanih gubitaka koje je Banka spremna da preuzme nakon odobravanja plasmana, i
- definisanje pristupa kojim Banka proaktivno upravlja rizicima koji proizilaze iz nekvalitetnih izloženosti

Ublažavanje rizika

Banka ima umjeren apetit za rizik pri preuzimanju rizika osnovni izvor otplate je kreditna sposobnost dužnika i raspoloživi gotovinski tok, dok se obezbjeđenje plasmana smatra sekundarnim izvorom otplate. Ublažavanje kreditnog rizika vrši se kroz obezbjeđenje kvalitetnih sredstava obezbjeđenja u skladu sa internim aktima Banke. Vrš se diverzifikacija portfolija po segmentima i djelatnostima poslovanja, a posebno vodeći računa o izloženostima prema jednom licu ili grupi povezanih lica. Osim toga, redovno praćenje i analiza trendova u kvaliteti pojedinih segmenata kreditnog portfolija, s posebnim naglaskom na nove transakcije, omogućava rano otkrivanje povećanog rizika, kao i optimizaciju preuzetih rizika u odnosu na profitabilnost.

Kontrola i monitoring rizika

Izloženosti kreditnom riziku Banka prati na način da ista bude usklađena sa zakonskim ograničenjima kao i u skladu sa internim sistemom limita u Banci. Upravljanje kreditnim rizikom definisano je internim aktima kao i adekvatno uspostavljenom organizacionom strukturom preuzimanja i upravljanja rizicima u Banci. Također, kontrola u procesu preuzimanja nivoa kreditnog rizika vrši se kroz definisane nivoe odlučivanja u kreditnom poslovanju.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2024. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ukupna izloženost kreditnom riziku	31.12.2024.	31.12.2023.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti (<i>Napomena 15</i>)	261.014	237.382
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (<i>Napomena 16</i>)	119.525	181.924
Finansijska imovina po amortizovanom trošku (<i>Napomena 17</i>)	1.537.791	1.328.624
	1.918.330	1.747.930

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku:

<i>Finansijska imovina</i>	Ukupna knjigovodstvena vrijednost	Umanjenje vrijednosti	Ukupna neto knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2024.			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti (<i>Napomena 15</i>)	261.183	(169)	261.014
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (<i>Napomena 16</i>):	120.026	(501)	119.525
Ulaganje u instrumente kapitala	105	-	105
Dati krediti, vrijednosni papiri i ostali dužnički instrumenti	119.921	(501)	119.420
Finansijska imovina po amortizovanom trošku (<i>Napomena 17</i>):	1.583.414	(45.623)	1.537.791
Obavezna rezerva kod Centralne banke (<i>Napomena 17a</i>)	166.292	(166)	166.126
Depoziti kod drugih banaka (<i>Napomena 17b</i>)	47.760	(7)	47.753
Kredit i potraživanja od clijenata (<i>Napomena 17c</i>)	1.277.451	(44.377)	1.233.074
Ostala finansijska imovina (<i>Napomena 17d</i>)	91.911	(1.073)	90.838
	1.964.623	(46.293)	1.918.330
Neiskorišteni krediti, akreditivi i garancije (<i>Napomena 28</i>)	236.248	(2.995)	233.253
Ukupno	2.200.871	(49.288)	2.151.583
31. decembar 2023.			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti (<i>Napomena 15</i>)	237.570	(188)	237.382
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat:	182.545	(621)	181.924
Ulaganje u instrumente kapitala	105	-	105
Dati krediti, vrijednosni papiri i ostali dužnički instrumenti	182.440	(621)	181.819
Finansijska imovina po amortizovanom trošku:	1.371.408	(42.784)	1.328.624
Obavezna rezerva kod Centralne banke (<i>Napomena 17a</i>)	153.269	(153)	153.116
Depoziti kod drugih banaka (<i>Napomena 17b</i>)	446	(1)	445
Kredit i potraživanja od clijenata	1.160.684	(41.778)	1.118.906
Ostala finansijska imovina (<i>Napomena 17d</i>)	57.009	(852)	56.157
	1.791.523	(43.593)	1.747.930
Neiskorišteni krediti, akreditivi i garancije (<i>Napomena 28</i>)	248.809	(3.675)	245.134
Ukupno	2.040.332	(47.268)	1.993.064

Banka vrši redovne preglede aktive, a procjena kreditnog rizika se vrši mjesečno na osnovu utvrđenih bonitetnih grupa i urednosti u servisiranju obaveza.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita i potraživanja od klijenata i depozita kod drugih banaka, koji se mjere po amortizovanom trošku, po bonitetnoj klasifikaciji, data je u nastavku:

31. decembar 2024	Depoziti kod banaka		Kredit i potraživanja od klijenata		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
A	47.760	(7)	781.156	(12.140)	828.916	(12.147)
B	-	-	428.879	(9.375)	428.879	(9.375)
C	-	-	40.814	(2.669)	40.814	(2.669)
D	-	-	18.096	(11.683)	18.096	(11.683)
E	-	-	8.506	(8.509)	8.506	(8.509)
Ukupno	47.760	(7)	1.277.451	(44.377)	1.325.211	(44.383)
Ukupno (neto)	-	47.753	-	1.233.074	-	1.280.828

31. decembar 2023.	Depoziti kod banaka		Kredit i potraživanja od klijenata		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
A	446	(1)	695.512	(9.774)	695.958	(9.775)
B	-	-	391.465	(8.569)	391.465	(8.569)
C	-	-	49.035	(2.936)	49.035	(2.936)
D	-	-	7.001	(3.725)	7.001	(3.725)
E	-	-	17.671	(16.774)	17.671	(16.774)
Ukupno	446	(1)	1.160.684	(41.778)	1.161.130	(41.779)
Ukupno (neto)	-	445	-	1.118.906	-	1.119.351

Banka utvrđuje bonitet za sve kreditno izložene klijente. U primjeni su kratka i duga skala, kratka za fizička i duga za Pravna lica. D i E boniteti se odnose na nekvalitetne klijente.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

SEGMENT	PROIZVOD	BONITET	PD 2024
FL	POTROŠAČKI	A	1,55%
FL	POTROŠAČKI	B	36,80%
FL	POTROŠAČKI	C	64,59%
FL	HIPOTEKARNI	A	0,41%
FL	HIPOTEKARNI	B	14,41%
FL	HIPOTEKARNI	C	18,58%
FL	OSTALI	A	0,77%
FL	OSTALI	B	30,61%
FL	OSTALI	C	48,12%
PL	SVI	AAA	0,68%
PL	SVI	AA	0,82%
PL	SVI	A	0,96%
PL	SVI	BBB	1,11%
PL	SVI	BB	1,25%
PL	SVI	B	3,12%
PL	SVI	CCC	4,39%
PL	SVI	CC	9,33%
PL	SVI	C	10,20%

Banka je kroz organizaciju kreditne funkcije uspostavila razdvojenost funkcija obrade kreditnih zahtjeva, odobravanja kredita, praćenja kredita i ocjene kreditnih rizika.

U postupku odobrenja plasmana svim klijentima Banke se utvrđuje bonitet. Polazna osnova za utvrđivanje boniteta pravnim licima je Opća metodologija bonitetne klasifikacije koja se primjenjuje za klijente prema kojima je Banka izložena do 800 hiljada KM. Za klijente prema kojima je Banka izložena preko 800 hiljada KM priprema se proširena bonitetna analiza.

Bonitet jednoobrazno identifikuje visinu kreditnog rizika koji Banka preuzima. Bonitet implicitno odražava vjerovatnoću da će klijent postati default u roku od godinu dana (PD). Bonitetna klasifikacija zavisi od nekoliko faktora pa je stoga neophodno procjenjivati kako kvalitativne tako i kvantitativne faktore. Kod kvantitativnih faktora su ključni pokazatelji bilansa stanja koji ukazuju na finansijsku stabilnost klijenta i njegovu sposobnost da otplaćuje obaveze kao i kašnjenja klijenta u otplati obaveza prema Banci. Kvalitativni kriteriji dalje procjenjuju kreditni rizik klijenata u pogledu djelatnosti kojima se bave, kvalitete menadžmenta, odnosa sa kupcima, dobavljačima i drugo.

Analiza boniteta obuhvata i ocjenu poslovnog i finansijskog plana, odnosno projekcije budućeg poslovanja i planiranog novčanog toka iz redovnog poslovanja. Stoga, bonitet odražava kombinaciju svih faktora koji utiču na rizik klijenta; posljedično, odražava rizik industrije i promjene u mikro okruženju, itd. Bonitet reflektuje sve kvalitativne i kvantitativne informacije o klijentu i najadekvatniji je pokazatelj stepena rizičnosti koji takav klijent predstavlja.

Za specifične/standardizirane segmente klijenata (banke, osiguravajuća društva, članice NLB Grupe, države, centralne vlade i centralne banke, općine, projektno finansiranje, novoosnovana preduzeća, klijente sa licenciranim profesijama, udruženja i institucije) koriste se različiti pristupi određivanja boniteta i isti su regulisani posebnim aktima.

Za fizička lica se koriste različiti pristupi određivanju boniteta. U zavisnosti od iznosa eksponiranosti fizičkih lica, procedura ocjene bonitetne klasifikacije može biti objektivna ili individualna (na osnovu finansijskih i drugih podataka iz kreditnog zahtjeva) i ista je regulisana aktom Uputstvo za bonitetnu klasifikaciju fizičkih lica u NLB Banci d.d., Sarajevo.

Boniteti su za sve klijente predmet redovnog godišnjeg praćenja i revidiranja.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Bonitetna klasifikacija za pravne osobe u skladu sa Općom metodologijom se vrši kroz sljedeće korake:

- 1) Preliminarna ograničenja
- 2) Finansijski bonitet
- 3) Kvalitativni bonitet
- 4) Inicijalni bonitet
- 5) Kriteriji usklađivanja
- 6) Konačan bonitet

$$\begin{array}{ccccc} \text{Finansijski pokazatelji} & & & & \\ (75\% \text{ ponder}) & + & \text{Kvalitativni pokazatelji} & = & \text{Inicijalni bonitet} \\ & & (25\% \text{ ponder}) & & \end{array}$$

Nakon određivanja inicijalnog boniteta, pristupa se usklađivanju i određivanju konačnog boniteta klijenta. Kriteriji za usklađivanje se koriste za prilagodbu inicijalnog boniteta. Neophodno je procijeniti kriterije za usklađivanje sa određenim oprezom i suzdržanosti, te treba biti detaljno pojašnjeno u materijalima za odlučivanje.

Bonitetna klasifikacija za banke vrši se kroz sljedeće korake:

$$\begin{array}{ccccc} \text{Međunarodni bonitet} & + & \text{BankScore} & = & \text{NLB bonitet} \\ \text{Bonitet bankarske grupacije} & & \text{Ako ne postoji} & & \\ \text{određuje se na osnovu} & & \text{međunarodni rejting} & & \\ \text{prosječnog međunarodnog} & & \text{bankarska grupacija} & & \\ \text{rejtinga od strane} & & \text{se klasifikuje samo} & & \\ \text{međunarodnih bonitetnih} & & \text{prema NLB modelu} & & \\ \text{agencija (Fitch, Moody's i} & & & & \\ \text{S\&P)} & & & & \end{array}$$

Prema NLB metodologiji, kreditni rizik analizirane banke postavljen je u četiri procesna koraka:

- 1) Finansijske analiza
- 2) Analiza države
- 3) Potencijalna vanjska podrška
- 4) Kvalitativne promjene

Jedinstvena ocjena dobiva se na temelju analize procesnih koraka, u rasponu od 0 do 9, kojoj se dodjeljuje pripadajuća bonitetna klasa.

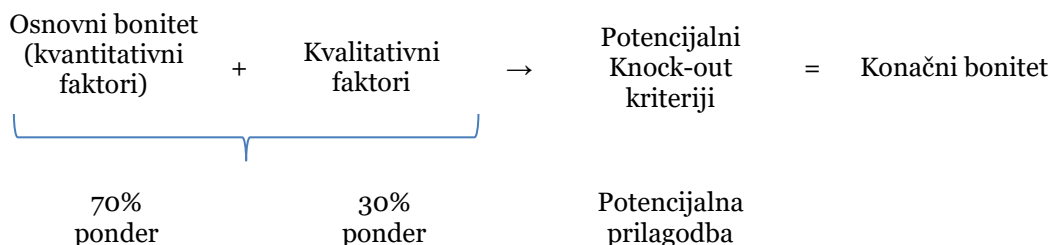
Kod Osiguravajućih društava, ovisno o postojanju međunarodnog rejtinga (Fitch, Moody's ili S&P) i postojanju MVK (Materijalno važni klijenti) statusa, koriste se različiti pristupi bonitetnoj klasifikaciji: pristup zanosvan za međunarodnom rejtingu I pristup zasnovan na modelu (Izračun boniteta na bazi kvantitativne i kvalitativne procjene osiguravajućeg društva).

NLB Bank dodjeljuje bonitet centralnom nivou države i centralnim bankama u skladu sa odgovarajućim rejtingom pripadajuće države međunarodnih rejting agencija Fitch, Moody's ili S&P, a Bonitetna klasifikacija općina provodi se na temelju ekspertnog modela ili na temelju kreditnog boniteta međunarodnih agencija za kreditni bonitet.

U slučaju projektnog financiranja, Banka se oslanja isključivo na efekte samog projekta i na sposobnost projekta da generiše novčani tok dovoljan za potpunu i blagovremenu otplatu glavnice i kamata.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Gubici zbog umanjivanja vrijednosti i politika rezervisanja

Primjenom standarda MSFI 9 očekivani kreditni gubici su bazirani na prelascima finansijskih sredstava između tri (3) stage-a. Promjena u kreditnoj kvaliteti i kreditnom riziku od momenta inicijalnog priznavanja predstavlja jedan od osnovnih kriterija prelazaka/promjene između Stage-a u kojima se klijent nalazi.

Grupne ispravke vrijednosti i rezervisanja se obračunavaju za finansijsku imovinu i potencijalne obaveze klasifikovane u Stage 1 i Stage 2 i non-performing klijente koji nisu dio individualne procjene a klasifikovani su u Stage 3.

Individualne ispravke vrijednosti i rezervisanja se obračunavaju za klijente u Stage 3 izloženosti jednake ili veće od 50 hiljada EUR.

Kolaterali

Za većinu plasmana odobrenih klijentima, Banka zahtijeva sredstva obezbjeđenja.

Obezbjeđenje se najčešće sastoji od jednog ili više instrumenata obezbjeđenja koji slijede:

- zaloga novčanog depozita,
- zaloga vrijednosnih papira,
- zaloga nekretnina uključujući zabilježbu prvenstvenog reda hipoteke,
- zaloga plemenitih metala,
- zaloga pokretnih stvari,
- neopozive garancije,
- police osiguranja kod osiguravajuće organizacije,
- mjenice.

Pored ranije navedenog, za obezbjeđenje plasmana Banke koriste se i:

- sudužništvo,
- cesije i asignacije,
- administrativne zabrane na mjesečna primanja ili saglasnosti o zaplijeni,
- te iznimno jemstvo pravnih i fizičkih lica.

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta (ili varijacije gore navedenih instrumenata) koju smatra neophodnom.

Procjena fer vrijednosti kolaterala je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja i ažurira se periodično u skladu sa relevantnom kreditnom politikom.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)**

Kreditna izloženost i vrijednost kolaterala prije diskontiranja za kredite i potraživanja od klijenata i depozite kod drugih banaka:

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku (neto)	Procijenjena vrijednost kolaterala
31. decembar 2024.		
Kreditna izloženost, neto	1.280.827	158.704
<i>Krediti komitentima po AT</i>	1.233.074	158.704
<i>Depoziti kod drugih banaka</i>	47.753	-
Vanbilansna izloženost, neto	233.253	10.776
Ukupno	1.514.080	169.480

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku (neto)	Procijenjena vrijednost kolaterala
31. decembar 2023.		
Kreditna izloženost, neto	1.119.351	156.714
<i>Krediti komitentima po AT</i>	1.118.906	156.714
<i>Depoziti kod drugih banaka</i>	445	-
Vanbilansna izloženost, neto	245.134	10.760
Ukupno	1.364.485	167.474

Na dan 31. decembra 2024. godine, od ukupnog iznosa kolaterala na poslovne i stambene nekretnine odnosi se 157.650 hiljade KM, a ostatak na depozite. Procijenjena fer vrijednost kolaterala predstavlja procijenjenu fer vrijednost umanjenu za primjenjiva umanjenja za različite vrste kolaterala, kao sredstvo za mitigiranje rizika likvidnosti, na datum izvještavanja. Ako je veća od iznosa izloženosti, procijenjena fer vrijednost se umanjuje do iznosa izloženosti.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Procijenjena vrijednost kolaterala po vrstama kolaterala za kredite i potraživanja od klijenata i vanbilansne izloženosti ukupno za stage 1, 2 i 3 i posebno za stage 3 prikazana je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2024.	Bruto izloženost	Fer vrijednost kolaterala					Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
Stage 1, 2 i 3	1	Novčani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	750.434	2.117	-	80.269	-	82.386	(26.054)	724.380
Stambeni krediti	181.127	736	-	51.793	-	52.529	(2.966)	178.161
Potrošački krediti	454.589	9	-	-	-	9	(19.304)	435.284
Ostali krediti građanima	114.718	1.372	-	28.476	-	29.848	(3.784)	110.934
Kreditni preduzećima	527.017	6.880	-	69.438	-	76.318	(18.322)	508.695
Corporate komitenti	444.943	6.309	-	64.185	-	70.494	(14.391)	430.552
SME komitenti	58.627	530	-	4.195	-	4.725	(3.203)	55.425
Ostali komitenti	23.447	41	-	1.058	-	1.099	(728)	22.718
Vanbilansna izloženost	236.248	2.833	-	7.943	-	10.776	(2.995)	233.253
Garancije	99.594	2.787	-	2.353	-	5.140	(1.178)	98.416
Akreditivi	5.408	-	-	1.352	-	1.352	(054)	5.354
Odobreni neiskorišteni krediti	131.246	46	-	4.238	-	4.284	(1.763)	129.483
Ukupno	1.513.699	11.830	-	157.650	-	169.480	(47.371)	1.466.328

31. decembar 2024.	Bruto izloženost	Fer vrijednost kolaterala					Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
Stage 3	1	Novčani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	13.271	-	-	175	-	175	(10.029)	3.242
Stambeni krediti	440	-	-	46	-	46	(344)	97
Potrošački krediti	11.893	-	-	-	-	-	(9.021)	2.872
Ostali krediti građanima	938	-	-	129	-	129	(664)	273
Kreditni preduzećima	13.332	-	-	2.726	-	2.726	(10.163)	3.168
Corporate komitenti	10.192	-	-	2.478	-	2.478	(7.408)	2.784
SME komitenti	2.732	-	-	247	-	247	(2.397)	335
Ostali komitenti	408	-	-	-	-	-	(358)	50
Vanbilansna izloženost	73	-	-	-	-	-	(35)	38
Garancije	23	-	-	-	-	-	(11)	13
Akreditivi	-	-	-	-	-	-	-	-
Odobreni neiskorišteni krediti	50	-	-	-	-	-	(24)	26
Ukupno	26.676	-	-	2.901	-	2.901	(20.227)	6.448

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

31. decembar 2023.	Bruto izloženost	Fer vrijednost kolaterala					Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
Stage 1,2 i 3	1	Novčani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	667.416	2.900	-	66.128	-	69.028	(23.851)	643.565
Stambeni krediti	144.888	961	-	40.957	-	41.918	(2.677)	142.211
Potrošački krediti	421.676	63	-	-	-	63	(18.691)	402.985
Ostali krediti građanima	100.852	1.876	-	25.171	-	27.047	(2.483)	98.369
Kreditni preduzećima	493.268	8.257	-	79.429	-	87.686	(17.927)	475.341
Corporate komitenti	426.133	5.702	-	72.102	-	77.804	(12.438)	413.695
SME komitenti	48.374	2.153	-	6.700	-	8.853	(4.690)	43.684
Ostali komitenti	18.761	402	-	627	-	1.029	(799)	17.962
Vanbilansna izloženost	248.809	5.523	-	5.237	-	10.760	(3.675)	245.134
Garancije	104.913	4.401	-	-	-	4.401	(1.815)	103.098
Akreditivi	489	-	-	2.052	-	2.052	(6)	483
Odobreni neiskorišteni krediti	143.407	1.122	-	3.185	-	4.307	(1.854)	141.553
Ukupno	1.409.493	16.680	-	150.794	-	167.474	(45.453)	1.364.040

31. decembar 2023.	Bruto izloženost	Fer vrijednost kolaterala					Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
Stage 3	1	Novčani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	14.253	-	-	115	-	115	(11.386)	2.867
Stambeni krediti	418	-	-	55	-	55	(323)	95
Potrošački krediti	12.981	-	-	-	-	-	(10.373)	2.608
Ostali krediti građanima	854	-	-	60	-	60	(690)	164
Kreditni preduzećima	10.418	-	-	1.810	-	1.810	(9.112)	1.306
Corporate komitenti	6.061	-	-	757	-	757	(4.833)	1.228
SME komitenti	3.874	-	-	1.016	-	1.016	(3.874)	-
Ostali komitenti	483	-	-	36	-	36	(405)	78
Vanbilansna izloženost	49	2	-	2	-	4	(30)	21
Garancije	13	2	-	2	-	4	(11)	2
Akreditivi	-	-	-	-	-	-	-	-
Odobreni neiskorišteni krediti	36	-	-	-	-	-	(19)	17
Ukupno	24.720	2	-	1.927	-	1.929	(20.528)	4.192

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)**

Pregled LTV (loan to value – odnos izloženosti i nekretnine) pokazatelja za 2024. i 2023. godinu prikazan je u nastavku:

LTV pokazatelj 31. decembar 2024.	0-30%	30-60%	60-90%	90-100%	100-120%	120-%	Iznos nepokrivenih kredita	Ukupno
Stambeni krediti	3.847	36.169	70.635	24.256	527	3.084	42.610	181.128
Potrošački krediti	3.690	20.116	44.698	7.395	80	1.414	491.913	569.306
Ukupno	7.537	56.285	115.333	31.651	607	4.498	534.523	750.434

LTV pokazatelj 31. decembar 2023.	0-30%	30-60%	60-90%	90-100%	100-120%	120-%	Iznos nepokrivenih kredita	Ukupno
Stambeni krediti	3.005	25.635	58.391	17.029	858	1.803	38.167	144.888
Potrošački krediti	3.157	16.668	30.258	13.414	846	820	421.676	421.676
Ukupno	6.162	42.303	88.649	30.443	1.704	2.623	459.843	566.564

Kreditni portfolio po sektorima je prikazan u tabeli ispod. Obračunate kamate i naknade, koje uvećavaju potraživanja po kreditima, te razgraničeni unaprijed naplaćeni prihodi, za koje se umanjuju potraživanja po kreditima, u tabeli su prikazani na izdvojenim pozicijama.

	31.12.2024.		31.12.2023.	
	KM	%	KM	%
Stanovništvo	749.655	58,74	666.679	57,492
Trgovina	203.358	15,93	211.836	18,27
Rudarstvo i industrija	139.579	10,94	128.560	11,09
Finansijske institucije	20.072	1,57	15.419	1,33
Građevinarstvo	52.848	4,14	41.293	3,56
Transport i komunikacije	23.759	1,86	25.427	2,19
Trgovina nekretninama	6.095	0,48	14.079	1,21
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	15.046	1,18	5.824	0,50
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.987	0,16	2.343	0,20
Ostalo	63.856	5,00	48.266	4,16
	1.276.255	100,00	1.159.726	100,00
Kamate i naknade	3.266		3.173	
Razgraničene unaprijed naplaćene naknade za obradu kredita	(2.070)		(2.215)	
	1.277.451		1.160.684	
	(44.377)		(41.778)	
Umanjenje: Ispravke vrijednosti	1.233.074		1.118.906	

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Problematični plasmani

Pod problematičnim plasmanima se podrazumijevaju plasmani Banke razvrstani u bonitetne razrede D i E. Upravljanje problematičnim plasmanima se obavlja u Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom. Sva pravna i fizička lica sa ocjenom D i E se, po razvrstavanju u navedeni bonitetni razred, automatski prenose iz poslovnih dijelova u Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom (odjel za naplatu pravnih lica/odjela za naplatu fizičkih lica).

Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom je od 01. juna 2017. godine podijeljen u dva organizaciona dijela, Odjel za naplatu pravna lica i Odjel za naplatu fizička lica, gdje se odvijaju i prate procesi rane, kasne i sudske naplate potraživanja od problematičnih klijenata. Proces naplate potraživanja za fizička lica je centralizovan i u nadležnosti je Odjela za naplatu fizičkih lica.

Sve aktivnosti naplate potraživanja za fizička lica se poduzimaju isključivo od strane Odjela za naplatu fizičkih lica i počinju od prvog dana kašnjenja klijenta kroz ranu naplatu i nastavljaju kroz aktivnosti kasne naplate i pokretanje sudskog postupka sve dok se ne zatvore potraživanja ili se klijent ne oporavi.

U proces naplate za pravna lica Odjel za naplatu pravna lica se uključuje sa aktivnostima naplate počev od 31 dana kašnjenja što podrazumijeva zajednički rad na klijentima u dijelu posjeta, sastanaka, definisanje strategija naplate za klijenta zajedno sa Sektorom za poslovanje sa privredom/Sektorom za poslovanje sa stanovništvom i poduzetnicima. Sa razvrstavanjem klijenta u bonitetni razred D i E, klijent prelazi u nadležnost Odjela za naplatu pravnih lica gdje se dalje definiše strategija naplate pojedinačno za svakog klijenta (restruktuiranje, nagodba, naplata iz kolaterala, pokretanje i vođenje sudskog postupka).

Ukoliko klijenti koji su u nadležnosti Sektora za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom uspostave kontinuitet u plaćanju bez kašnjenja i izađu iz finansijskih poteškoća nakon perioda oporavka, tada se kao oporavljeni vraćaju u Performing portfolio u nadležnost Sektora za poslovanje sa privredom i Sektora za poslovanje sa stanovništvom i poduzetnicima.

U proces naplate potraživanja uključeni su i klijenti kod kojih su poduzete mjere restrukturiranja.

Mjere restrukturiranja uključuju »ustupak« dužniku, koji je posljedica pogoršanja ekonomskog i finansijskog položaja klijenta i nemogućnosti otplaćivanja duga pod prvobitno dogovorenim uslovima, pri čemu mogu biti promijenjeni uslovi prvobitnog ugovora (aneks) ili sklopljen novi ugovor (refinansiranje). Klijent s finansijskim poteškoćama može biti performing ili non-performing.

Restrukturirana potraživanja predstavljaju "forborne" izloženosti Banke koje je potrebno razmotriti u sektorima za PE-performing klijente Sektora za poslovanje sa privredom i Sektora za poslovanje sa stanovništvom i poduzetnicima ili NPE-non-performing klijente Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom. „R“ označava potraživanje uz odobrene ustupke zbog finansijskih poteškoća (ustupci ne bi bili odobreni da se klijent ne nalazi u finansijskim poteškoćama).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)**

Pregled forborne kredita prikazan je u tabeli po segmentima:

Segment	31. decembar 2024. godine		
	Performing portfolio	Non-performing portfolio	Ukupno
Corporate komitenti	1	3.133	3.134
SME komitenti	-	366	366
Ostali komitenti	135	-	135
Građani	167	53	220
Ukupno	303	3.552	3.855

Segment	31. decembar 2023. godine		
	Performing portfolio	Non-performing portfolio	Ukupno
Corporate komitenti	426	-	426
SME komitenti	207	4.804	5.011
Ostali komitenti	-	199	199
Građani	177	114	291
Ukupno	810	5.117	5.927

Ispravke vrijednosti za partije kredita sa forborne statusom su prikazane u tabeli po segmentima:

Segment	31. decembar 2024. godine			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Corporate komitenti	-	-	2.021	2.021
SME komitenti	-	-	239	239
Ostali komitenti	-	13	-	13
Građani	-	75	38	113
	-	88	2.298	2.386

Segment	31. decembar 2023. godine			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Corporate komitenti	-	54	-	54
SME komitenti	-	25	2.745	2.770
Ostali komitenti	-	-	37	37
Građani	-	76	71	147
	-	155	2.853	3.008

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)***Reprogrami i restrukturiranja*

Restrukturiranje obaveza ima za cilj da se klijentu omogući otplata obaveza u skladu sa njegovim realnim mogućnostima, uz obezbjeđenje efikasnije i sigurnije naplate potraživanja Banke. U tom smislu restrukturiranje obaveza predstavlja izmjenu uslova ugovorenih prilikom odobravanja kredita (npr. produženje rokova otplate, smanjenje kamatne stope i sl.). Svrha restrukturiranja je spriječiti potencijalni gubitak Banke, pa je važno da se restrukturiranje pokuša uraditi u ranoj fazi kašnjenja (ili čak i prije nego što klijent počne kasniti), ako klijent ne može izmiriti obaveze.

Međutim, restrukturiranje može biti moguće i za klijente u fazi kasnog ili sudskog postupka naplate u slučajevima kada je restrukturiranje bolja opcija za Banku ili klijent zahtijeva restrukturiranje zbog promijenjenih okolnosti (npr. zapošljavanje klijenta).

Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi nadležni organ, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Odlukom o ovlaštenjima u kreditnom poslovanju.

Restrukturirane izloženosti mogu da budu identifikovane i u nenaplativom (NPE) i u naplativom (PE) dijelu portfolija.

	Broj ponovno ugovorenih kredita (broj transakcija)	Bruto kreditna izloženost
31. decembar 2024.		
Pravna lica	11	3.931
Građani i poduzetnici	13	228
Ukupno	24	4.159
31. decembar 2023.		
Pravna lica	4	286
Građani i poduzetnici	16	3.474
Ukupno	20	3.760

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Watch Loan Committee, Watch lista i Intensive care lista

Watch Loan Committee (u daljem tekstu WLC) je tijelo koje ima za zadatak definisanje svih aktivnosti koje Banka poduzima za naplatu potraživanja od performing klijenata fizičkih i pravnih lica kod kojih je prepoznat jedan ili više EWS signala (*Early Warning Signs*) ili koji se prema kriterijima nalaze ili se trebaju nalaziti na Watch listi (u daljem tekstu: WL), odnosno Intensive care listi (u daljem tekstu: ICL), a za klijente pravna lica odnosi se na kašnjenje potraživanja od 8 do 90 dana, a koji nisu klasifikovani kao NPL klijenti i klijenti A,B i C boniteta,), te NPL klijenata (klijenti D boniteta) kojima je odobreno restruktuiranje/reprogram obaveza ili vanskudska nagodba, a sve do pokretanja sudskog postupka. Za klijente fizička lica EWS signali kao i WL1/WL 2 se odnosi na klijente sa 0 dana kašnjenja.

Detaljna ovlaštenja, odgovornosti i modus rada komiteta propisani su Poslovnikom o radu Watch Loan Committee i Uputstvom za rad Watch Loan Committee i monitoring watch liste.

Cilj WLC-a je:

- uspostavljanje kontinuiranog procesa identifikacije potencijalno problematičnih klijenata na osnovu ranih upozoravajućih signala u Banci,
 - zaustavljanje brojača dana kašnjenja (po lokalnoj i međunarodnoj metodologiji utvrđivanja dana kašnjenja),
 - analiza dostavljenih prijedloga za uvrštavanje i isključivanje klijenata na WL1, WL2 i ICL,
 - donošenje odluka o uvrštavanju i isključivanju klijenata na WL1, WL2 i ICL,
 - definisanje mjera koje je potrebno poduzeti prema klijentima,
- a sve u cilju ublažavanja rizika i zaustavljanja negativnih trendova.

Na WL1 i WL2 se uvrštavaju klijenti pravna lica sa kašnjenjem od 8 do 30 dana (na WL 1 listu klijenti sa kašnjenje od 8 do 15 Mmax dana a na WL 2 listu klijenti koji su u kašnjenju od 15 do 30 Mmax dana), a na ICL se uvrštavaju klijenti sa kašnjenjem od 31 do 90 dana. Pored dana kašnjenja kao kriterija za ulazak na WL1, WL2 i ICL listu definisani i drugi kriteriji koji mogu klijente dovesti na jednu od navedenih listi a Odluku o uvrštavanju na listu donosi WLC odbor.

Klijenti fizička lica na liste WL1/WL2 se uvrštavaju sa 0 dana kašnjenja a kod kojih su identifikovani kriteriji za ulazak na jednu od listi.

Klijentima koji se uvrštavaju na WL1 zadržava se postojeći nivo kreditnog rizika (stage) u koji su klasifikovani u trenutku uvrštavanja na WL1 i bonitet važeći u trenutku uvrštavanja na WL1, a klijentima koji se uvrštavaju na WL2 se dodjeljuje ili zadržava nivo kreditnog rizika 2 (stage 2), u zavisnosti od postojeće klasifikacije klijenta u nivo kreditnog rizika u trenutku uvrštavanja na WL2, te se utvrđuje bonitet CCC.

Na Intensive care listu (ICL) se uvrštavaju:

- Performing klijenti – /Corporate/SME/Micro/, a koji su u kašnjenju od 31 do 90 dana po međunarodnoj metodologiji utvrđivanja dana kašnjenja, klasificirani u stage 2 i 3 po lokalnim regulatornim propisima,
- NPL klijenti (klijenti D boniteta) kao i klijenti kojima je odobreno restruktuiranje/reprogram obaveza ili vanskudska nagodba, a sve do pokretanja sudskog postupka.

Klijentima koji su performing i koji su raspoređeni na ICL listu se dodjeljuje ili zadržava nivo kreditnog rizika 2 (stage 2) i utvrđuje se bonitet C, a klijentima koji su non-performing dodjeljuje se bonitetna grupa D i nivo kreditnog rizika 3 (stage 3).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Za klijente pravna lica pored kriterija dani kašnjenja na zadnji dan u mjesecu, Banka razmatra i ostale bitne faktore za potencijalno uvrštavanje klijenta na WL1, WL2, odnosno ICL:

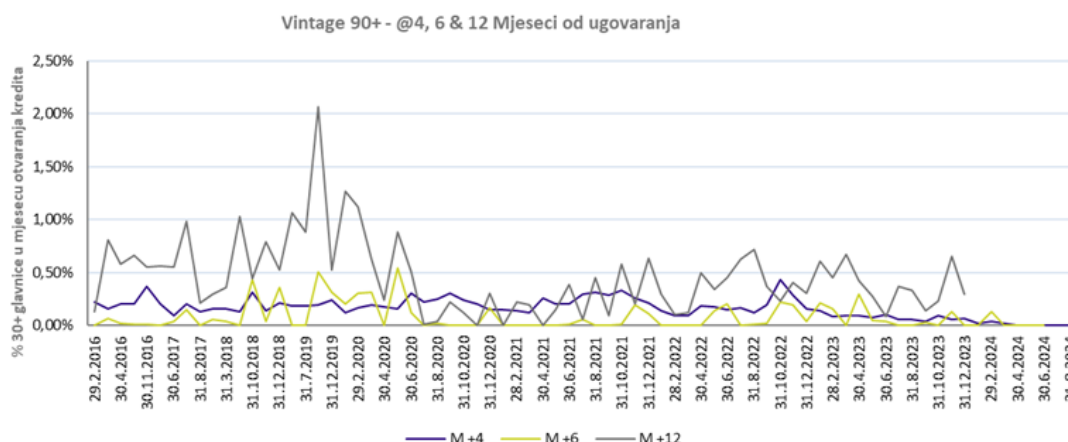
- blokada transakcijskog računa (klijenti kod kojih se ustanovi da je račun blokiran se uvrštavaju na ICL)
- česta promjena menadžmenta,
- promjena boniteta,
- stepen finansijske sigurnosti,
- finansijska dugovanja prema omjeru EBITDA,
- loš nivo rizika dužnika u drugim Bankama ili loš nivo rizika sudužnika,
- stečaj ili likvidacioni postupak kod sudužnika,
- Odluka Kreditnog odbora o uključivanju klijenta na WL/ICL,
- dospjele neplaćene obaveze iznad 100 KM,
- negativne informacije u medijima (printani i elektronski),
- ostali razlozi za koje WLC donese odluku da može svrstati klijente na WL1, WL2 i ICL.

Vintage analiza

Banka prati kvalitet odobrenih plasmana i kašnjenje nakon odobrenja po dva tipa vintage analiza. Vintage 30+ i Vintage 90+, u kojima se prati broj, iznos i procenat kredita koji stupe u kašnjenje 30+ ili 90+ od mjeseca ugovaranja. Vintage 30+ izvještaj počinje nakon što su prošla minimalno 2 mjeseca od ugovaranja, dok se u 90+ izvještaju evidentiraju kašnjenja nakon što je proteklo 4 mjeseca od ugovaranja. Vintage izvještaji se ažuriraju na mjesečnoj osnovi, te na taj način sadrže redom broj svih proteklih mjeseci od datuma ugovaranja do izvještajnog datuma, a u svrhu jednostavnijeg izvještavanja koriste se presjeci 2, 4, 6, 8, 10, 12, 18, 24 i 36 mjeseci od momenta ugovaranja, a prilikom analiza uzimaju se u obzir i značajne promjene i u drugim vremenskim periodima. Za segment fizičkih lica diverzificirano je na 4 vrste proizvoda stambeni/hipotekarni, potrošački, kreditne kartice i prekoračenja, dok za pravna lica diverzifikacije se odnose na ročnost odnosno na dugoročne kredite, kratkoročne te overdrafte i business kartice.

Prosječan procenat kašnjenja 90+, 12 mjeseci nakon odobrenja, posmatran na mjesečnom nivou na 31.12.2024. godine iznosi 0,38%, te je na približnom nivou kao i sa 31.12.2023. kada je iznosio 0,37%.

Vintage 90+ analiza fizičkih lica

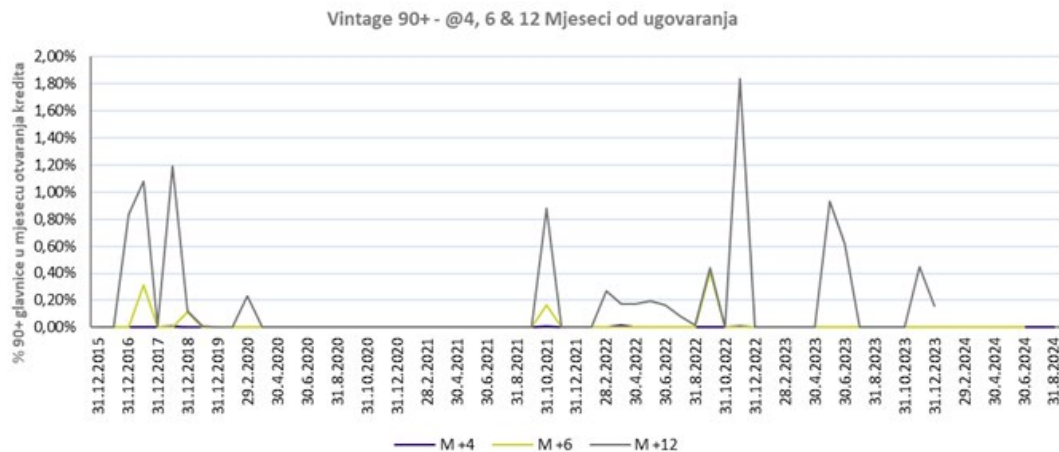

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)**

U tabeli ispod je vidljivo kvartalno kretanje udjela izloženosti u 90+ kašnjenju u odnosu na kvartal u kojem je ista ugovorena, sa presjecima @ 12, 18, 24 i 36 mjeseci od ugovaranja.

	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023
Vintage @12 M	0,58%	0,85%	0,81%	1,19%	0,90%	1,02%	0,57%	0,10%	0,17%	0,16%	0,19%	0,20%	0,49%	0,16%	0,43%	0,57%	0,32%	0,58%	0,26%	0,27%	0,40%
Vintage @18 M	1,49%	1,61%	1,57%	1,58%	1,59%	1,42%	0,75%	0,39%	0,43%	0,20%	0,33%	0,31%	0,69%	0,44%	0,58%	1,11%	0,49%	0,73%	0,33%	0,00%	0,00%
Vintage @24 M	1,90%	1,96%	2,12%	2,24%	1,99%	1,49%	1,38%	0,65%	0,60%	0,32%	0,28%	0,45%	0,64%	0,56%	0,81%	1,06%	0,66%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Vintage @36 M	2,23%	2,30%	2,11%	2,35%	2,38%	2,11%	1,20%	0,99%	0,87%	0,34%	0,60%	0,76%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Pravna lica imaju poseban vid praćenja kašnjenja klijenta u izmirenju obaveza kroz WLC tako da kašnjenja 90+ se dešavaju na izolovanim slučajevima.

Vintage 90+ analiza pravnih lica

U tabeli ispod je vidljivo kvartalno kretanje udjela izloženosti u 90+ kašnjenju u odnosu na kvartal u kojem je ista ugovorena, sa presjecima @ 12, 18, 24 i 36 mjeseci od ugovaranja. Nije moguće izvesti zakonitost s obzirom da skokovi budu prouzrokovani pojedinačnim izolovanim slučajevima.

Kreditni odobreni u Q2 2023 imaju porast kašnjenja 12 mjeseci nakon odobrenja, a odnose se na dugoročne kredite jednog klijenta (izmjena strukture iz kratkoročnih) koji su klijentu odobreni u svrhu realizacije izlazne strategije i smanjenja ukupne izloženosti Banke prema grupi kojoj klijent pripada.

	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023
Vintage @12 M	0,00%	3,42%	0,00%	0,05%	0,05%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,18%	0,15%	0,18%	0,21%	0,49%	0,00%	0,47%	0,00%	0,17%
Vintage @18 M	0,01%	4,22%	0,02%	0,90%	0,05%	0,00%	0,01%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,25%	0,27%	0,19%	0,13%	0,57%	0,00%	0,17%	0,00%	0,00%
Vintage @24 M	0,03%	4,22%	0,02%	0,90%	0,05%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,00%	0,18%	0,27%	0,14%	0,13%	0,57%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Vintage @36 M	0,67%	4,21%	0,00%	0,85%	0,00%	0,00%	0,02%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,18%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.3. Upravljanje tržišnim rizikom

Mjerenje rizika

Mjerenje izloženosti tržišnim rizicima vrši se u skladu sa zakonskom regulativom i metodologijom za mjerenje izloženosti na nivou NLB Grupe na standardizovanim pristupom. U NLB Grupi provodi se politika upravljanja tržišnim rizicima koja se ogleda u odgovarajućim ograničenjima i procedurama u politikama i drugim aktima na nivou NLB Grupe

Opšti zahtjevi

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih gotovinskih tokova finansijskog instrumenta usljed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. Tržišnim rizicima, u smislu Zakona o bankama, smatraju se pozicijski rizik, valutni (devizni) rizik i robni rizik, od kojih je za Banku najznačajniji valutni (devizni) rizik. Dodatno se još u grupi tržišnih rizika razmatraju i rizik kapitalnih ulaganja (equity risk), rizik ulaganja, rizik namirenja i rizik slobodne isporuke.

Banka postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje izloženosti tržišnom riziku, koje redovno nadgledaju nadležne organizacione jedinice i odbori za upravljanje rizicima u Banci.

U oblasti upravljanja tržišnim rizicima ključno je razgraničenje odgovornosti između praćenja i upravljanja tržišnim rizicima. Izloženost tržišnim rizicima redovno prati Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima koji kontroliše da li su pozicije po pojedinim vrstama rizika u okviru definisanih limita. Otvorenim pozicijama upravlja Odjel za upravljanje bilansom Banke održavajući ih unutar utvrđenih limita.

Ublažavanje rizika

Sektor za upravljanje sredstvima dnevnim konverzijama valuta održava deviznu poziciju u zakonski i interno utvrđenim limitima, te kontinuirano preduzima različite aktivnosti kojima svodi tržišne rizike na najmanju moguću mjeru.

Kontrola i monitoring rizika

Kontrolom rizika prati se usklađenost sa određenim zakonskim i internim limitima. Monitoring i upravljanje tržišnim rizicima podržani su internim metodologijama koje su prilagođene lokalnoj regulativi i usklađene sa zahtjevima na nivou NLB Grupe (EU regulativa). U skladu sa lokalnom regulativom Banka osigurava dovoljan iznos kapitala za pokriće potencijalnih neočekivanih gubitaka nastalih zbog izloženosti valutnom i drugim tržišnim rizicima.

4.4. Upravljanje valutnim rizikom

Valutni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultiraju gubicima Banke u KM (domaćoj valuti). Nivo rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama devizinih kurseva i zavisi od visine zaduženja Banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, tj. stepena usklađenosti njenih valutnih tokova.

Izloženost valutnom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih, investicijskih aktivnosti i aktivnosti trgovanja. Kontrolira se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za aktivu i pasivu denominiranu u stranim valutama. Tokom godine otvorene valutne pozicije su se održavale u okviru limita propisanih Odlukama Agencije za bankarstvo FBiH i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji NLB Grupe, uzimajući u obzir sveobuhvatnost utjecaja na druge limite u slučaju povećanja izloženosti valutnom riziku, prvenstveno limite vezane za kapital.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.4. Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)**

S obzirom da je u skladu sa Currency board aranžmanom, valuta KM fiksno vezana za EUR, Banka nije izložena promjenama kursa EUR. Oscilacije ostalih valuta nisu imale značajan utjecaj na izloženost Banke deviznom riziku, obzirom da se otvorenost devizne pozicije svodila na minimum.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje osjetljivost Banke na 10%-tno povećanje i smanjenje KM u odnosu na USD obračunato na neto deviznu poziciju banke.

USD Dobit/(gubitak)	2024. 3/(2)	2023. 3/(3)
---------------------	-----------------------	-----------------------

Banka je imala sljedeću valutnu poziciju:

Na dan 31. decembra 2024.	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva				
Gotovina, gotovinski ekvivalenti	116.999	14.160	7.209	138.368
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	108.439	-	-	108.439
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	19.065	-	-	19.065
Ostala finansijska imovina	1.938	61	-	1.999
Kredit i potraživanja po finansijskim najmovima ugovoreni sa deviznom klauzulom	338.303	-	-	338.303
Ostala imovina ugovorena sa deviznom klauzulom	1.072	-	-	1.072
	585.816	14.221	7.209	607.246
Finansijske obaveze				
Depoziti od banaka i drugih finansijskih institucija	2.173	1	1	2.175
Depoziti od klijenata	312.293	14.082	7.047	333.422
Uzeti krediti	48.826	-	-	48.826
Subordinisani dug	37.718	-	-	37.718
Ostale finansijske obaveze	11.768	106	162	12.036
Depoziti i krediti ugovoreni sa deviznom klauzulom	201.963	-	-	201.963
	614.741	14.189	7.210	636.140
Devizna pozicija, neto	(28.925)	32	(1)	(28.894)
Na dan 31. decembra 2023.	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva				
Gotovina, gotovinski ekvivalenti	93.699	9.137	5.043	107.879
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	142.583	-	-	142.583
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	9.355	-	-	9.355
Ostala finansijska imovina	1.103	1	-	1.104
Kredit i potraživanja po finansijskim najmovima ugovoreni sa deviznom klauzulom	408.890	-	-	408.890
Ostala imovina ugovorena sa deviznom klauzulom	4.737	-	-	4.737
	660.367	9.138	5.043	674.548
Finansijske obaveze				
Depoziti od banaka i drugih finansijskih institucija	2.497	1	-	2.498
Depoziti od klijenata	293.014	8.910	4.880	306.804
Uzeti krediti	63.914	-	-	63.914
Subordinisani dug	24.448	-	-	24.448
Ostale finansijske obaveze	20.415	229	195	20.839
Depoziti i krediti ugovoreni sa deviznom klauzulom	252.431	-	-	252.431
	656.719	9.140	5.075	670.934
Devizna pozicija, neto	3.648	(2)	(32)	3.614

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope

Operacije Banke su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Kod varijabilnih kamatnih stopa, imovina i obaveze Banke podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa varijabilnih kamatnih stopa, kao što su stopa štednje, šestomjesečni EURIBOR i različite vrste kamata. Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda u skladu s poslovnom strategijom Banke, uz date tržišne kamatne stope.

Banka je izradila Politiku i procedure praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike i procedura praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa, Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno-osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme, utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava.

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom.

S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procijeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbjeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promjene kamatnih stopa.

Pozicije aktive i pasive sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 2023. su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti i u skladu sa ugovorenom kamatnom stopom i datumom repricing-a.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

	do 1 mjeseca	1-3 mjesec	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2024.						
Imovina						
Tekuća sredstva	81.827	-	-	-	-	81.827
Oročeni depoziti	46.768	-	166.065	984	-	213.817
Kredit	73.055	133.439	543.088	276.359	198.659	1.224.600
Vrijednosni papiri	82.145	9.779	17.279	92.953	7.000	209.156
Ukupno aktiva	283.795	143.218	726.432	370.296	205.659	1.729.400
Obaveze						
Tekuće obaveze	15.176	-	1.136.585	-	-	1.151.761
Oročeni depoziti	74.494	22.553	33.768	212.503	1.661	344.979
Kredit	-	-	45.403	13.201	27.939	86.543
Ukupno obaveze	89.670	22.553	1.215.756	225.704	29.600	1.583.283
Izloženost kamatnom riziku, neto	194.125	120.665	(489.324)	144.592	176.059	146.117
31. decembar 2023.						
Imovina						
Tekuća sredstva	104.178	-	-	-	-	104.178
Oročeni depoziti	-	-	153.061	-	-	153.061
Kredit	126.798	198.192	563.176	144.331	81.828	1.114.325
Vrijednosni papiri	5.929	79.985	77.135	64.159	11.325	238.533
Ukupno aktiva	236.905	278.177	793.372	208.490	93.153	1.610.097
Obaveze						
Tekuće obaveze	3.227	-	997.599	-	-	1.000.826
Oročeni depoziti	20.463	49.501	233.054	159.718	758	463.494
Kredit	-	2.445	48.550	37.367	-	88.362
Ukupno obaveze	23.690	51.946	1.279.203	197.085	758	1.552.682
Izloženost kamatnom riziku, neto	213.215	226.231	(485.831)	11.405	92.395	57.415

Sa 31.12.2024. godine Banka je najvećim dijelom izložena stavkama sa fiksnom kamatnom stopom (65,05% ukupnog portfolija), dok je ostatak sa varijabilnom kamatnom stopom (34,95% portfolija). Kada se govori o referentnim stopama one su uključene u varijabilne kamatne stope.

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na izvještaj dobiti i gubitka.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

U sljedećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na dobit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2024.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u '000 KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u '000 KM
+50bp	1.643	-50bp	(1.643)

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2023.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u KM
+50bp	1.741	-50bp	(1.741)

Kamatna osjetljivost kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa utiče na dvije kategorije:

- visinu neto kamatnih prihoda,
- tržišnu vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata (kamatno osjetljivih plasmana i izvora), što posljedično utiče na tržišnu vrijednost kapitala Banke

Osjetljivost bilansa uspjeha u tabeli pokazuje kako bi se promjena tržišnih kamatnih stopa, primijenjena na postojeću otvorenu kamatno osjetljivu poziciju, odrazila na finansijski rezultat Banke. Limit za prihodovni aspekt kamatnog rizika, koji se izražava kao pad neto kamatnog prihoda u slučaju paralelne promjene kamatnih stopa za 50 bp, iznosi 3,5% od kapitala. Efekat smanjenja kamatnih stopa za 50 bp, na dan 31. decembra 2024. godine iznosi 0,87% od kapitala.

U skladu s Politikom i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka mora ispunjavati kriterij utjecaja paralelnog pomjeranja kamatne krivulje za 200 baznih poena, koji primjenjuje na postojeću otvorenu kamatnu poziciju po pojedinim vremenskim intervalima. Tokom 2024. godine nije bilo značajnijih promjena u Politici i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa. Limit za EVE (Economic Value of Equity) pokazatelj iznosi 8%. Značajnije promjene se očekuju u toku 2025. godine gdje će doći do izmjene modela za izračun core depozita. Model za core depozite je jedan od ključnih faktora za izračun EVE pokazatelja. Obzirom da je do sada lokalna regulativa bila bazirana na simplificiranom izračunu EVE pokazatelja, sredinom 2025. godine stupa na snagu Nova regulativa te će IRRB regulativa biti značajno približena EU regulativi.

Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2024. godine

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u '000 KM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200bp	7.199	3,83%

Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2023. godine

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u '000 KM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200 bp	6.963	4,51%

Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti***Definicija*

Likvidnost predstavlja mogućnost banke da finansira povećanje u aktivi s jedne strane i isto tako ispunji obaveze po dospelju s druge strane, ali bez stvaranja neprihvatljivih troškova. Rizik likvidnosti je je rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti banke da podmiri svoje dospelje novčane obaveze. Taj rizik može proisticati od smanjenja izvora finansiranja ili od smanjenja likvidnosti određene imovine. Rizik likvidnosti povezan je sa rizikom finansiranja likvidnosti (likvidnost na strani pasive) i rizikom tržišne likvidnosti (CBC - counter balancing capacity na strani aktive). Na strani pasive, rizik likvidnosti može dovesti do gubitka ako Banka nije u stanju da izmiri sve svoje obaveze ili ako Banka, uslijed nemogućnosti da obezbijedi dovoljno sredstva za izmirenje sopstvenih obaveza, bude primorana da obezbijedi dodatna sredstva po cijeni koja u značajnoj mjeri premašuje uobičajene troškove. Na strani aktive, rizik likvidnosti povezan je sa tržišnom vrijednošću CBC-a i nastaje u slučaju značajnog umanjenja tržišne vrijednosti određenog finansijskog instrumenta i može dovesti do nedovoljne vrijednosti CBC-a neophodnog za pokrivanje potreba za likvidnošću Banke.

Opšti uslovi

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih osoba, uzete zajmove, osnovni i dopunski kapital. To povećava fleksibilnost izvora finansiranja, umanjuje zavisnost o jednom izvoru i općenito trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu obaveza s različitim dospeljima. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva koji su postavljeni u skladu sa strategijom Banke. Uz to, Banka ima portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Mjerenje izloženosti riziku likvidnosti obavlja se i primjenom Scoring modela. Svrha Scoring modela je procjena rizika likvidnosti praćenjem različitih pokazatelja, te informisanje Uprave Banke o procjeni trenutnih rizika likvidnosti kojima je izložena Banka. Izlazni rezultati Scoring modela se poslije koriste kao ulazni podaci u procesu donošenja odluka. Scoring model pokriva trenutnu likvidnosnu situaciju Banke i daje ukupnu procjenu trenutnog rizika likvidnosti Banke. Rizik likvidnosti se trenutno prati redovnim izračunima određenih pokazatelja likvidnosti. Trenutne vrijednosti odabranih pokazatelja u Scoring modelu, pored se sa predefinisanim graničnim vrijednostima svakog od tih pokazatelja. Interni pokazatelji likvidnosti se redovno prate i izvještavaju na ALCO (eng. Asset and Liabilities Committee). Pored pokazatelja likvidnosti, rezultati Scoring modela, se, također, prezentuju kao sastavni dio izvještaja za ALCO.

U skladu sa lokalnom regulativom Banka je u obavezi održavanja minimalnog zahtjeva za likvidnost kroz koeficijent pokrića likvidnosti LCR i koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR)

Banka redovno provodi testiranje otpornosti na stres u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Banka redovno vrši Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP).

Svrha ILAAP-a je uspostavljanje snažnog sistema upravljanja likvidnosnim rizicima u Banci. U skladu sa Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima i Risk Appetite, tolerancija na rizik likvidnosti je niska. ILAAP je uključen u svakodnevni poslovni proces i poslovne odluke u vidu dnevnog praćenja novčanih tokova, rezultati stres testova služe za definisanje obima likvidnih rezervi, a definisani pokazatelji u internom sistemu limita vezanim za praćenje izloženosti riziku likvidnosti se koriste za aktiviranje Plana za likvidnost za vanredne situacije ili Plana oporavka Banke.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Kontrola rizika

Banka usklađuje svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama i internim politikama održavanja rezervi likvidnosti, usklađenosti aktive i pasive te limitima i ciljnim pokazateljima likvidnosti. Odjel za upravljanje bilansom Banke dnevno upravlja rezervama likvidnosti osiguravajući Banci zadovoljenje potreba njenih klijenata.

Praćenje izloženosti riziku likvidnosti

Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima na mjesečnoj osnovi prate sljedeće pokazatelje likvidnosti:

- Liquidity coverage ratio (LCR) – zaštitni sloj likvidnosti / ukupni 30-dnevni neto likvidnosni odlivi,
- Net Stable Funding Ratio (NSFR) – raspoloživi iznos sredstava za stabilno finansiranje / potrebni iznos sredstava za stabilno finansiranje,
- Net Loan to deposit (Net LTD)- odnos neto kredita (umanjenih za ispravke vrijednosti) i depozita (neto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora),
- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u ukupnoj aktivi (AUAR),
- Udio nebankarskih depozita u ukupnoj pasivi (bez kapitala),
- Udio izvora 30 najvećih nebankarskih deponenata u ukupnoj bilansnoj sumi ,
- A'vista stabilnost - Stabilni depoziti po viđenju,
- Stres test likvidnosti - jaki kombinovani stres test i obrnute stres testove
- Ročna usklađenost finansijske aktive i pasive do 30 dana,
- Omjer sredstava iznad obavezne rezerve i obavezne rezerve

Svrha Scoring modela je procjena rizika likvidnosti praćenjem različitih pokazatelja, te informisanje Uprave Banke o procjeni trenutnih rizika likvidnosti kojima je izložena Banka. Izlazni rezultati Scoring modela se poslije koriste kao ulazni podatak u procesu donošenja odluka.

Cilj Scoring modela je detaljno praćenje izloženosti Banke riziku likvidnosti, kroz praćenje različitih pokazatelja koji imaju uticaj na likvidnost Banke. Scoring model pokriva širok raspon različitih pokazatelja, uzimajući u obzir i pokazatelje specifične za Banku, kao i systemske pokazatelje, koje imaju uticaj na Banku u širem smislu. Scoring model pruža jasan input za dalje donošenje odluka, s obzirom da Scoring model daje procjenu o riziku likvidnosti Banke, numerički, u obliku broja. Taj broj odgovara jednom od pet nivoa rizika, koji predstavljaju nivo rizika likvidnosti, a kreću se u rasponu od nizak do visok rizik likvidnosti. Scoring model omogućava efikasno praćenje rizika likvidnost i procjenjuje trenutnu likvidnosnu situaciju Banke.

Pokazatelji koji su uključeni u Scoring model, su identifikovani kao ključni pokazatelji za procjenu rizika likvidnosti Banke.

Pokazatelji u Scoring modelu su izabrani na osnovu sljedećh kriterija:

- Uključenost pokazatelja u Risk Appetite
- Uključenost pokazatelja u Politiku
- Regulatorni zahtjevi
- Uticaj pokazatelja na likvidnost
- Frekvencija praćenja (mjesečno, u slučaju nekih kalkulacija kvartalni izračuni)

Osim gore navedenih pokazatelja specifičnih za Banku, u Scoring model je uključeno i nekoliko pokazatelja systemskog rizika, koji u potpunosti obuhvataju systemski rizik koji utiče na rizik likvidnosti banke (BDP, Inflacija, Stopa nezaposlenosti, Javni dug).

Scoring model daje rezultat (broj) nivoa rizika, koji predstavlja procjenu likvidnosne pozicije Banke.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)**

Procjena rizika likvidnosti se opisuje prema sljedećim nivoima rizika:

1. Nizak rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	0% - 15%
2. Prihvatljiv rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	15% - 30%
3. Umjeren rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	30% - 45%
4. Značajan rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	45% - 60%
5. Visok rizik likvidnosti, ako je i rezultat u intervalu	60% - 100%.

Izloženost riziku likvidnosti Banke na dan 31. decembra 2024. godine je u prihvatljivom nivou rizika, jer rezultat Scoring modela iznosi 18,90% (31.12.2023: 17,95%).

U slučaju izloženosti visokom riziku likvidnosti Banka bi aktivirala Plan za likvidnost za vanredne situacije.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeca Banke za finansijsku imovinu i obaveze. Tabela je sačinjena na temelju nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene, osim na sredstva na koje Banka očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom razdoblju.

31. decembra 2024.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska aktiva						
Gotovina, gotovinski ekvivalenti i obavezna rezerva kod CBBH	427.235	-	-	-	-	427.235
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	82.591	9.727	3.153	23.949	105	119.525
Potraživanja po kreditima i finansijskim najmovima	73.050	110.265	324.895	553.961	355.159	1.417.330
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	405	-	12.149	67.902	6.932	87.388
Ostala finansijska imovina	50.441	-	-	985	14	51.440
Ukupno	633.722	119.992	340.197	646.797	362.210	2.102.918
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	6.943	300	12.769	29.878	-	49.890
Depoziti od clijenata	1.168.719	27.390	181.524	206.230	2.043	1.585.906
Uzeti krediti	1.602	6.420	13.700	58.033	47.328	127.083
Ostale finansijske obaveze	30.066	-	318	5.264	219	35.867
Ukupno	1.207.330	34.110	208.311	299.405	49.590	1.798.746
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(573.608)	85.882	131.886	347.392	312.620	304.172

Kratka pozicija do 1 mjesec rezultat je značajnog iznosa depozita sa dospijecom do 1 mjesec (a vista depoziti). Banka kontinuirano prati pokazatelje likvidnosti, te prema istim može zadovoljiti potencijalne odlive unutar 30 kalendarskih dana.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

31. decembra 2023.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska aktiva						
Gotovina, gotovinski ekvivalenti i obavezna rezerva kod CBBH	390.378	-	-	-	-	390.378
Vrijednosni papiri po fer vrijdnosti ostali ukupni rezultat	71.364	29.189	54.326	24.104	2.000	180.983
Potraživanja po kreditima i finansijskim najmovima	74.879	87.939	318.869	500.275	307.652	1.289.614
Vrijednosni papiri po amortizovanom trošku	-	-	-	46.641	6.929	53.570
Ostala finansijska imovina	6.269	9	40	561	42	6.921
Ukupno	542.890	117.137	373.235	571.581	316.623	1.921.466
Finansijske obaveze						
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	13.532	1.000	20.100	20.240	-	54.872
Depoziti od klijenata	1.050.032	67.478	130.700	166.591	1.090	1.415.891
Uzeti krediti	32	6.000	11.262	50.635	-	67.929
Subordinirani dug	433	932	1.371	10.921	36.673	50.330
Ostale finansijske obaveze	37.308	1.594	2.119	4.152	1.092	46.265
Ukupno	1.101.337	77.004	165.552	252.539	38.855	1.635.287
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(558.447)	40.133	207.683	319.042	277.768	286.179

Vanbilansne stavke

(a) Obaveze po kreditima

Datumi ugovorenih iznosa finansijskih instrumenata Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod.

	Do 1 mjesec	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2024.						
Obaveze po kreditima	131.246	-	4.626	782	-	136.654
Na dan 31. decembra 2023.						
Obaveze po kreditima	143.407	-	-	489	-	143.896

(b) Ostale finansijske obaveze - garancije

Ostale finansijske obaveze su također uključene u tabelu ispod, bazirano na najranijem datumu dospijeca po ugovoru. Potencijalna poravnanja bi se mogla izvršiti ranije ukoliko se ne ispoštuju uslovi osnovnog ugovora i Banka bude pozvana na poravnanje.

	Do 1 mjesec	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2024.						
Ostale finansijske obaveze	36	1.756	15.702	72.516	9.584	99.594
Na dan 31. decembra 2023.						
Ostale finansijske obaveze	31.326	595	7.646	62.038	3.308	104.913

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza**

Fer vrijednost se definiše kao cijena koju bi Banka dobila za prodaju finansijske imovine ili platila za prenos obaveza u uobičajenim transakcijama između tržišnih učesnika na datum mjerenja (tj. izlazne cijene). Time se naglašava da je fer vrijednost tržišno bazirana mjera. Standard pretpostavlja hijerarhiju fer vrijednosti pri čemu je nivo 1 poželjniji metod gdje je dostupan:

- Nivo 1: Inputi koji su kotirane tržišne cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identične instrumente.
- Nivo 2: Inputi osim kotiranih cijena uključeni u Nivo 1 koji su vidljivi ili direktno (tj. kao cijene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente procijenjene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima za slične instrumente; kotirane cijene za identične ili slične instrumente na tržištima koja se smatraju manje aktivnim, ili druge tehnike vrednovanja u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Nivo 3: Inputi koji se ne mogu uočiti. ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnika vrednovanja uključuje inpute koji nisu uočljivi, a neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na osnovu kotiranih cijena za slične instrumente za koje su potrebna značajna neuočljiva prilagođavanja ili pretpostavke da bi se odrazile razlike između instrumenata.

4.7.1. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period

U bilansu Banke dužnički vrijednosni papiri vode se po fer vrijednosti i po amortizovanom trošku. Vlasnički vrijednosni papiri vode se po fer vrijednosti. Svođenje na fer vrijednost obavlja se na kraju svakog mjeseca, a razlika u vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u kapitalu.

Na dan 31. decembra 2024. godine dio portfolia vrijednosnih papira je klasifikovan kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FV/OUR) u nivo kreditnog rizika 1 (Stage 1) i služe kao rezerve likvidnosti, dok drugi dio portfolia vrijednosnih papira je klasifikovan kao finansijska imovina po amortizovanom trošku. Vrednovanje vrijednosnih papira se vrši po fer vrijednosti u skladu sa MSFI. Banka obračunava fer vrijednost i za portfolio koji se vodi po amortizovanom trošku, ali efekti izračuna se računovodstveno ne evidentiraju. Efekti vrednovanja su iskazani u Izvještaju o promjenama na kapitalu u okviru pozicije Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Ukupna fer vrijednost vrijednosnih papira koji se vode kroz ostali ukupni rezultat iznosi 119.420 hiljada KM (31.12.2023: 181.819 hiljada KM).

Određivanje hijerarhijskih nivoa vrši se u skladu sa regulatornim zahtjevima.

U sljedećoj tabeli je predstavljen način utvrđivanja fer vrijednosti vrijednosnih papira koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (posebno tehnike vrednovanja i ulazni podaci koji se koriste).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

4.7.1. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period (nastavak)

Fer vrijednost na dan		Hijerarhija fer vrijednosti
31. decembra 2024.	31. decembra 2023.	
Finansijska imovina po fer vrijednosti, koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
• Republika Njemačka – 11.724 hiljada KM • Republika Francuska – 11.718 hiljada KM	• Republika Slovenija - 3.949 hiljada KM • Kraljevina Belgija – 2.918 hiljada KM • Ministarstvo finansija RS– 16.162 hiljada KM • Kraljevina Belgija – 25.440 hiljada KM • Kraljevina Nizozemska – 21.387 hiljada KM • Republika Austrija – 4.874 hiljada KM • Republika Finska – 13.619 hiljada KM • Republika Francuska – 7.813 hiljada KM • Republika Njemačka – 27.320 hiljada KM • Republika Slovenija – 19.642 hiljada KM	Nivo 1
• Kraljevina Holandija – 28.830 hiljada KM • Republika Francuska – 11.729 hiljada KM • Republika Austrija – 18.541 hiljada KM • Kraljevina Belgija – 9.727 hiljada KM • Republika Srpska – 16.614 hiljada KM • Federacija BiH – 10.371 hiljada KM • Grad Banja Luka - 166 hiljada KM	• Grad Banja Luka - 485 hiljada KM	Nivo 2

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

4.7.1. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period (nastavak)

Fer vrijednost na dan		Hijerarhija fer vrijednosti
31. decembra 2024.	31. decembra 2023.	
Instrumenti kapitala:		
• SWIFT Belgija – 91 hiljada KM	• SWIFT Belgija – 91 hiljada KM	Nivo 3
• RVP FBiH – 14 hiljada KM	• RVP FBiH – 14 hiljada KM	

4.7.2. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period

Fer vrijednost kredita i depozita izračunava se po različitim segmentima, proizvodima i periodima preostalog dospijeca. Izračuni su bazirani na neto vrijednosti kredita uvećanim za buduće kamate. Svi budući novčani tokovi iz glavnica i kamata se diskontuju na sadašnju vrijednost.

Prilikom izračuna fer vrijednosti, u obzir se uzimaju sljedeći kriteriji:

1. Izračun se temelji na podacima po pojedinačnim ugovorima.
2. Posebno se posmatraju performing (krediti klijenata ABC boniteta) i nekvalitetni (krediti klijenata DE boniteta) krediti.
3. U obzir se uzima segmentacija kredita i depozita (država, banke, finansijske organizacije, preduzeća i stanovništvo).
4. U izračun fer vrijednosti uzimaju se u obzir očekivani novčani tokovi iz kredita i depozita, i to iz glavnica i kamata, iz amortizacionih planova, po preostalom dospieću pojedinog novčanog toka, pri čemu se neto sadašnja vrijednost novčanih tokova iz svakog ugovora umanjuje za obračunate ispravke vrijednosti, dok se obračunate kamate ne uzimaju u obzir.

Diskontne stope koje se koriste za diskontovanje budućih novčanih tokova kredita i depozita u skladu sa metodologijom neto sadašnje vrijednosti su prosječne kamatne stope vidljive na tržištu za kredite i depozite sličnih karakteristika. Za NPL koristi se diskontni faktor od 20%.

Izračunata fer vrijednost finansijskih instrumenata na dan 31.12.2024. godine prikazana je u nastavku i nema uticaj na postojeće računovodstvene evidencije Banke:

Finansijska imovina	Hijerarhija fer vrijednosti	31. decembra 2024.		31. decembra 2023.	
		Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost
Depoziti kod drugih banaka	Nivo 3	101.383	101.407	27.878	27.933
Kredit i potraživanja	Nivo 3	1.239.359	1.240.073	1.125.697	1.154.203
Ukupno		1.340.742	1.341.480	1.153.575	1.182.136
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija	Nivo 3	1.140	1.140	1.383	1.383
Depoziti od klijenata	Nivo 3	1.625.330	1.622.115	1.466.306	1.464.560
Uzeti krediti	Nivo 3	87.881	78.518	89.315	84.473
Ukupno		1.714.351	1.701.773	1.557.004	1.550.416

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.8. Upravljanje operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom kao važan dio poslovanja Banke, omogućava njezino dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje njenog ugleda.

U okviru operativnih rizika, Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- permanentne aktivnosti identifikacije i procjene rizika, odnosno identifikaciju operativnih rizika u svim poslovnim procesima u Banci, novim procesima, novim proizvodima, kao i operativnih rizika vezanih za angažovanje vanjskih izvođača,
- aktivnosti redovne godišnje ponovne identifikacije, odnosno revizije ranije identifikovanih operativnih rizika,
- polugodišnje izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima o gornjoj granici tolerancije rizika, bitnim operativnim rizicima kategorija A i B (i prijedlozima za njihovo savladavanje), kao i o velikim štetnim događajima,
- godišnji izračun operativnog rizičnog profila Banke i uporedni pregled sa rizičnim profilom za prethodnu godinu, te izvještavanje NLB d.d. i Odbora za upravljanje operativnim rizicima,
- mjesečno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima,
- kvartalno izvještavanje Agencije za bankarstvo FBiH,
- izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima o rezultatima praćenja indikatora ključnih rizika,
- testiranje otpornosti na stres na području operativnog rizika i izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima i Agencije za bankarstvo FBiH o rezultatima.

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima u Banci su provođene sljedeće aktivnosti:

- redovne aktivnosti na adekvatnom upravljanju operativnim rizicima na svim procesima, na novim projektima, zatim kod angažovanja vanjskih izvođača (outsourcing) kao i kod razvoja novih proizvoda, procesa i sistema, te projekata čija je implementacija u toku,
- trajne aktivnosti na identifikaciji operativnih rizika vezanih za „cyber” kriminal, neadekvatno djelovanje aplikacija, rizike nepravilno unešenih podataka u aplikacije, rizike prirodnih nesreća, rizike neusklađenosti sa zakonodavstvom, pravilima, propisima, sporazumima, propisanim praksama i etičkim standardima, te druge operativne rizike koji imaju malu vjerovatnost nastanka ali vrlo visok finansijski uticaj ili predstavljaju visok rizik ugleda za Banku, i druge specifične operativne rizike na koje bi željeli skrenuti pažnju.
- poseban naglasak na rizicima usklađenosti (rizik gubitka zbog pravnih sankcija), rizicima ponašanja (rizik gubitka zbog namjernog obmanjivanja klijenata pri predstavljanju proizvoda i usluga, te neodgovarajuće postupanje prema klijentima u rješavanju njihovih pritužbi), rizicima koji proizlazi iz nastalih potencijalnih štetnih događaja, te rizicima od terorističkih napada,
- trajna podrška revizijskih preporuka pri ocjeni adekvatnosti sistema kontrole u pojedinim poslovnim područjima,
- pripreme analiza stresnih scenarija na najznačajnijim poslovnim procesima,
- mjesečno održavanje sjednica Odbora za upravljanje operativnim rizicima,
- kontinuirana edukacija zaposlenika angažovanih na izvođenju procesa identifikacije operativnih rizika i izvještavanju o evidentiranim štetnim događajima, potencijalnim štetnim događajima, kao i povećanju svjesnosti kod svih zaposlenika Banke o prisutnosti ovih rizika u radnoj sredini
- imenovani su vlasnici procesa operativnih rizika u cilju identifikacije bitnih/ključnih/sistemskih rizika na pojedinačnim procesima, definisanju konkretnih mjera za savladavanje rizika te centralizovano praćenje realizacije
- izvršena je analiza uticaja na poslovanje Banke (Business Impact Analysis) te je okončano testiranje rezervne lokacije (Disaster recovery testiranje).
- Sudjelovanje u aktivnostima koje su vezane za procjene rizika eksternalizacije u dijelu operativnih rizika i upravljanja kontinuitetom poslovanja kao i davanja saglasnosti na metodološku usklađenost.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.9. Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama FBiH (Službene novine FBiH, broj: 27/17), upisani osnivački kapital za banke mora iznositi najmanje 15.000 hiljada KM.

Cilj upravljanja kapitalom Banke je obezbjeđenje i održavanje optimalnog obima, strukture i izvora kapitala, kako bi se omogućilo:

- ispunjavanje svih zakonskih (regulatornih) zahtjeva,
- pokriće svih rizika preuzetih u poslovanju Banke,
- neometano ostvarivanje strateških ciljeva Banke i
- postizanje optimalnog povrata na kapital prema dioničarima.

Rukovodstvo Banke mjesečno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju FBA.

Banka, u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke (Službene novine FBiH, broj:98/23, 13/24) (u daljem tekstu: Odluka), te supervizorskim pregledom i procjenom, u svakom trenutku treba ispunjavati sljedeći minimum kapitalnih zahtjeva:

1. stopu redovnog osnovnog kapitala od 7,50% (CET1 stopa), kao odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
2. stopu osnovnog kapitala od 9,75% (T1 stopa), kao odnos osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku i
3. stopu regulatornog kapitala od 12,75%, kao odnos regulatornog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Prema ovoj Odluci, Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja, i to:

1. Osnovni kapital Banke (Tier 1) predstavlja zbir stavki redovnog osnovnog kapitala (CET1) nakon regulatornih usklađivanja i stavki dodatnog osnovnog kapitala (AT1) nakon regulatornih usklađivanja.
2. Dopunski kapital Banke (Tier 2) je zbir instrumenata kapitala, subordinisanih dugova i drugih stavki dopunskog kapitala nakon umanjenja za regulatorna usklađivanja, koji ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.9. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)**

Ukupan iznos izloženosti riziku Banka izračunava kao zbir sljedećih stavki:

- iznosi izloženosti ponderisani rizikom za kreditni rizik,
- kapitalni zahtjevi koji se odnose na tržišne rizike (valutni rizik, rizik namirenja, robni rizik) i
- kapitalni zahtjevi za operativni rizik.

Pri izračunu ukupnog iznosa izloženosti riziku Banka množi kapitalne zahtjeve koji se odnose na tržišne rizike i operativni rizik sa 8,33.

Banka mora održavati i zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala predstavlja dio redovnog osnovnog kapitala iznad propisanog minimuma od 6,75% ukupnog iznosa izloženosti riziku, i ne može se koristiti za održavanje stope osnovnog i stope ukupnog kapitala.

FBA može odrediti stopu zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajnu banku u visini od 0% do 2% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Zahtjev za kombinovani zaštitni sloj predstavlja redovni osnovni kapital (izražen procentualno u odnosu na ukupni iznos izloženosti riziku), koji je namijenjen ispunjavanju zahtjeva za zaštitnim slojem za očuvanje kapitala, uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, u zavisnosti od toga šta je primjenjivo:

1. protuciklični zaštitni sloj specifičan za banku,
2. zaštitni sloj za sistemski važnu banku i
3. zaštitni sloj za sistemski rizik.

Primjena protucikličnog zaštitnog sloja specifičnog za banku, zaštitnog sloja za sistemski važnu banku i zaštitnog sloja za sistemski rizik još uvijek nije propisana.

Od početka primjene Odluke o izračunavanju kapitala banke, Banka održava stopu regulatornog kapitala iznad propisanog nivoa od 12%, te ispunjava zahtjev za održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala od 2,5%, kao i dodatni zahtjev za Risk Appetit Banke od 0,75%.

U narednoj tabeli su prikazane stavke regulatornog kapitala, iznosi izloženosti riziku, te stope kapitala u skladu sa zahtjevima Odluke prema podacima na 31. decembar 2024. godine:

	31. decembar 2024. nerevidirani	31. decembar 2023. revidirani
Regulatorni kapital Banke	225.211	185.763
Iznosi izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik	1.158.620	975.789
Izloženosti riziku za valutni rizik	4.773	-
Izloženosti riziku za operativni rizik	77.877	68.589
Ukupan iznos izloženosti riziku	1.241.270	1.044.378
Ostvarene stope regulatornog kapitala		
Stopa redovnog osnovnog kapitala	15,15%	15,44%
Stopa osnovnog kapitala	15,15%	15,44%
Stopa regulatornog kapitala	18,14%	17,79%
Zahtjevano stope regulatornog kapitala		
Stopa redovnog osnovnog kapitala	10,00%	10,00%
Stopa osnovnog kapitala	12,25%	12,25%
Stopa regulatornog kapitala	15,25%	15,25%

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.9. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Proces interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) predstavlja važan dio planiranja kapitala. ICAAP definiše skup ograničenja za različite vrste rizika, u smislu njihove potrošnje kapitala pod normalnim i stresnim uslovima.

Najvažniji cilj ICAAP-a u Banci je osiguranje adekvatnog kapitala i održivosti u svakom trenutku. Svrha ICAAP procesa je da Banka ima uspostavljene čvrste, efikasne i sveobuhvatne strategije i procese za procjenu i održavanje tekućih iznosa, vrsta i raspodjele internog kapitala koji se smatra adekvatnim za pokrivanje prirode i nivoa rizika kojima je ili bi Banka mogla biti izložena. ICAAP igra ključnu ulogu u održavanju kontinuiteta poslovanja Banke osiguravanjem njene adekvatne kapitalizacije.

Pod ekonomskom perspektivom, ekonomski rizici i gubici utiču na interni kapital odmah i u punom obimu. Ekonomska perspektiva daje veoma sveobuhvatan pogled na rizike. Neki od tih rizika, ili rizici povezani s njima, mogu se djelimično ili u potpunosti materijalizovati kasnije pod normativnom perspektivom kroz negativan uticaj na bilans uspjeha koji rezultira smanjenjem kapitala. Stoga se od Banke očekuje da u normativnoj perspektivi procijeni u kojoj mjeri bi rizici identifikovani i kvantifikovani u ekonomskoj perspektivi mogli uticati na kapital i ukupan iznos izloženosti riziku u budućnosti.

Normativna perspektiva je višegodišnja procjena sposobnosti Banke da ispuni sve kvantitativne regulatorne i supervizorske zahtjeve vezane za kapital. Od Banke se očekuje da upravlja svojom adekvatnošću kapitala iz ekonomske perspektive osiguravajući da su njeni rizici adekvatno pokriveni internim kapitalom. U normativnoj perspektivi su uzeti u obzir rezultati o provedenom testiranju otpornosti na stres u svrhu eventualnog prilagođavanja internih kapitalnih zahtjeva u skladu sa ekonomskom perspektivom kapitala.

U toku 2024. godine, Banka je kontinuirano održavala stope kapitala iznad propisanih regulatornih/supervizorskih minimuma i u skladu sa interno definiranim limitima, što ukazuje na sposobnost ispunjavanja svih regulatornih i supervizorskih zahtjeva vezanih za kapitalnu adekvatnost.

Podaci o kapitalu na 31. decembar 2024. godine, prikazani u ovoj napomeni, u trenutku pripreme ovih izvještaja još nisu revidirani s obzirom da je regulatorni rok za reviziju istih 31. maj 2025. godine.

5. Neto prihodi po osnovu kamata i slični prihodi**a. Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi**

	2024.	2023.
Kreditni mjereni po amortizovanom trošku	58.103	52.655
Sredstva na računima kod banaka	4.148	2.758
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	3.774	997
Prihodi od kamata i slični prihodi	66.025	56.410
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	4.400	4.032
Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	70.425	60.442

b. Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi

	2024.	2023.
Depoziti	6.697	5.331
Obaveze po kreditima	3.134	2.369
Subordinirani dug	3.518	1.464
Diskontni iznos rezervisanja po MRS 19 (Napomena 24c)	55	65
Ostali rashodi po kamatama	450	100
Rashodi od kamata i slični rashodi	13.854	9.329
Neto prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	56.571	51.113

6. Neto prihodi od naknada i provizija

a. Prihodi od naknada i provizija

	2024.	2023.
Prihodi od platnih transakcija	14.704	11.736
Prihodi od kartičnih transakcija	9.987	10.432
Prihodi od osnovnih računa	7.876	7.826
Prihodi od naknada po mjenjačkim poslovima	4.374	2.200
Prihodi od naknada od bankarskog osiguranja i ostalo	1.562	1.683
Prihodi od naknada i provizija iz ugovora sa klijentima	38.503	33.877
Prihodi od naknada i provizija od garancija i kreditnih obaveza	1.647	1.540
Prihodi od naknada i provizija	40.150	35.417

b. Rashodi od naknada i provizija

	2024.	2023.
Rashodi od usluga platnog prometa	1.149	1.105
Rashodi od drugih bankarskih usluga	10.239	9.731
Rashodi od naknada i provizija	11.388	10.836
Neto prihodi od naknada i provizija	28.762	24.581

7. Umanjenja vrijednosti i rezervisanja

a. Umanjenja vrijednosti i rezervisanja finansijskih instrumenata

	2024.				2023.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Neto kreditni gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku	(1.427)	3.615	5.723	7.911	(4.278)
Neto kreditni gubici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(229)	-	-	(229)	251
Rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih garancija (Napomena 24a)	(838)	239	(81)	(680)	(235)
Ukupno umanjenje vrijednosti i rezervisanja	(2.494)	3.854	5.642	7.002	(4.262)

b. Ostala umanjenja vrijednosti i rezervisanja

	2024.				2023.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Neto otpuštanja ranije priznatih rezervisanja za sudske sporove (Napomena 24b)	-	-	-	-	30
Neto otpuštanja ranije priznatih ostalih rezervisanja (Napomena 24c)	592	-	-	592	(254)
Ukupno umanjenje vrijednosti i rezervisanja	592	-	-	592	(224)

8. Ostali dobici i (gubici) od finansijske imovine

	2024.				2023.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Neto gubici od modifikacije finansijske imovine po amortizovanom trošku, koje nisu rezultirale prestankom priznavanja	(510)	-	-	(510)	(2.055)
Neto efekti promjene vrijednosti finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	(431)	-	-	(431)	(135)
Ostali dobici od finansijske imovine	-	-	-	-	155
	(941)	-	-	(941)	(2.035)

9. Dobit po osnovu kursnih razlika

	2024.	2023.
Prihod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	12.343	1.016
Rashod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	(12.140)	(198)
	203	818
Obračunske kursne razlike, neto	-	5
	203	823

10. Dobici i (gubici) od dugoročne nefinansijske imovine

	2024.	2023.
Neto dobici i (gubici) od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja	-	1.176
Neto dobici od prodaje dugoročne imovine namijenjene prodaji	126	96
Neto dobici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme	567	82
Neto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine	(334)	(19)
	359	1.335

11. Ostali prihodi

	2024.	2023.
Prihodi od izdavanja prostora u zakup	192	192
Naknadno utvrđeni prihodi po odlukama	1	24
Ostali prihodi	82	129
	275	345

12. Troškovi zaposlenih

	2024.	2023.
Neto plate	12.207	10.895
Porezi i doprinosi	7.793	6.984
Topli obrok i troškovi prevoza	1.721	1.586
Regres	1.118	1.022
Ostalo	1.070	987
	23.909	21.474

Prosječan broj zaposlenih po ukalkulisanim satima u 2024. godini bio je 457 (2023: 452).

13. Ostali troškovi i rashodi

	2024.	2023.
Troškovi premije osiguranja depozita	3.117	3.050
Održavanje	2.893	2.624
Troškovi PTT usluga	1.337	1.389
Troškovi marketinga	3.099	1.790
Usluge	1.610	1.380
Troškovi obezbjeđenja	1.216	1.195
Naknade FBA	1.350	1.058
Režijski troškovi	665	624
Kancelarijski materijal i sitan inventar	861	677
Zakupnina	553	488
Troškovi osiguranja	473	130
Troškovi suda i ostali administrativni troškovi	302	261
Troškovi čišćenja	209	196
Upravljačke usluge	91	100
Ostali troškovi i rashodi	1.157	3.557
	18.933	18.519

U okviru ostalih troškova i rashoda su sadržani i troškovi nezavisnog eksternog revizora, čija struktura je prikazana u nastavku:

	2024.	2023.
Revizija godišnjih izvještaja	152	121
Ostale revizijske usluge	3	11
Ostale nerevizijske usluge	18	39
Ukupno	173	171

U skladu sa ugovorom o reviziji finansijskih izvještaja, usklađenosti Banke sa procedurama sprječavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te reviziji informacionog sistema za 2024. godinu Banka je ugovorila sa KPMG B-H d.o.o. iznos od 152 hiljade KM sa uključenim PDV-om (2023: 119 hiljada KM sa uključenim PDV-om, KPMG B-H d.o.o. Sarajevo).

14. Porez na dobit

Ukupan porez priznat u izvještaju o bilansu uspjeha i ostalom ukupnom rezultatu se može prikazati kako slijedi:

	2024.	2023.
Porez na dobit za godinu	2.593	2.844
Odgođeni porez	(604)	(775)
	1.989	2.069

Usklađivanje između poreza na dobit prikazanog u poreskom bilansu i računovodstvenog poreza na dobit može se predstaviti kako slijedi:

	2024.	2023.
Dobit prije oporezivanja	29.563	26.979
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 10%	2.956	2.698
Neoporezivi prihodi	(100)	(97)
Efekat poresko nepriznatih rashoda	729	963
Poreske olakšice	(992)	(720)
Efekat privremenih poreskih razlika	(604)	(775)
Porez na dobit	1.989	2.069
Efektivna poreska stopa za godinu	6,73%	7,67%

14. a Odložena poreska sredstva i obaveze
Promjene u odloženim poreskim sredstvima

	2024.	2023.
Stanje 31. decembar prethodne godine	1.642	1.007
Odložena poreska sredstva-ostale rezervacije	50	21
Odložena poreska sredstva-ispravka vrijednosti stage 1 i 2	554	754
Odložena poreska sredstva-aktuar	2	-
Odložena poreska sredstva-dužnički vrijednosni papiri kroz OUR	(137)	(140)
Stanje na dan 31. decembar	2.111	1.642

Promjene u odloženim poreskim obavezama

	2024.	2023.
Stanje 31. decembar prethodne godine	6	6
Odložene poreske obaveze-vlasnički vrijednosni papiri	-	-
Stanje na dan 31. decembar	6	6

14. Porez na dobit (nastavak)
14. a Odložena poreska sredstva i obaveze (nastavak)

Odgodeni porez (poreska imovina ili poreske obaveze) priznati su zbog razlike između knjigovodstvene vrijednosti za poreske i računovodstvene svrhe za sljedeće stavke:

	Odgodena poreska imovina	Odgodene poreske obaveze	Neto odgođena poreska imovina / (obaveze)
Stanje na 31. 12. 2022.	1.007	6	1.001
Ostala rezervisanja za zajmove i potraživanja kroz izvještaj o bilansu uspjeha	21	-	21
Dobitak- odgođena poreska imovina IV Stage 1 i 2	754	-	754
Umanjenje vrijednosti imovine			
Odložena poreska sredstva-dužnički vrijednosni papiri	(140)	-	(140)
Odložena poreska sredstva-vlasnički vrijednosni papiri			
Stanje na 31. 12. 2023.	1.642	6	1.636
Ostala rezervisanja za zajmove i potraživanja kroz izvještaj o bilansu uspjeha	50	-	50
Dobitak- odgođena poreska imovina IV Stage 1 i 2	554	-	554
Odložena poreska sredstva - aktuar	2	-	2
Odložena poreska sredstva-dužnički vrijednosni papiri	(137)	-	(137)
Stanje na 31. 12. 2024.	2.111	6	2.105

15. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	31.12.2024.	31.12.2023.
Gotovina u blagajni	53.471	50.042
Sredstva kod banaka i oročenja do 30 dana	81.869	104.284
Rezerve likvidnosti iznad obavezne rezerve kod Centralne banke	125.532	83.180
Obračunate kamate na sredstva kod banaka	311	64
	261.183	237.570
Manje: Ispravke vrijednosti	(169)	(188)
	261.014	237.382

Gotovinu i gotovinske ekvivalente čine gotovina u blagajni, sredstva na računima kod drugih banaka do 30 dana, te sredstva na računu kod Centralne banke BiH iznad obavezne rezerve.

15. Gotovina i gotovinski ekvivalenti (nastavak)

U tabelama ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku gotovine i gotovinskih ekvivalenata, te obračunata ispravka vrijednosti prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

31.12.2024.					
Bruto izloženost	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	2023.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	261.183	-	-	261.183	237.570
	261.183	-	-	261.183	237.570

31.12.2024.							
Bruto izloženost	A	B	C	D	E	Ukupno	2023.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	99.361	161.822	-	-	-	261.183	237.570
	99.361	161.822	-	-	-	261.183	237.570

31.12.2024.					
Ispravke vrijednosti	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	2023.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(169)	-	-	(169)	(188)
	(169)	-	-	(169)	(188)

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

Banka klasifikuje finansijsku imovinu prema MSFI 9 kao finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat.

	31.12.2024.	31.12.2023.
16.a Ulaganje u instrumente kapitala		
S.W.I.F.T., Belgija	91	91
Registar vrijednosnih papira F BiH, Sarajevo	14	14
	105	105

Banka nije imala prihoda od dividendi tokom 2024. godine.

	31.12.2024.	31.12.2023.
16.b Dužnički vrijednosni papiri		
Ministarstvo financija-federalno ministarstvo finansija	10.373	35.156
Kraljevina Belgija	9.727	28.358
Republika Njemačka	11.724	27.320
Ministarstvo za finansije republike Slovenije	-	23.591
Kraljevina Holandija	28.830	21.387
Republika Srpska - ministarstvo finansija	16.613	19.216
Republika Finska	-	13.619
Republika Francuska	23.447	7.813
Republika Austrija	18.540	4.874
Grad Banja Luka	166	485
	119.420	181.819

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

31. decembra 2024.	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Interna klasifikacija							
A	-	92.026	-	-	-	-	92.026
B	-	28.000	-	-	-	-	28.000
C	-	-	-	-	-	-	-
D i E	-	-	-	-	-	-	-
	-	120.026	-	-	-	-	120.026

31. decembra 2023.	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Interna klasifikacija							
A	-	127.179	-	-	-	-	127.179
B	-	55.366	-	-	-	-	55.366
C	-	-	-	-	-	-	-
D i E	-	-	-	-	-	-	-
	-	182.545	-	-	-	-	182.545

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat u 2024. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Fer vrijednost na dan 31. decembra 2023. godine	-	182.545	-	-	-	-	182.545
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	94.641	-	-	-	-	94.641
Prestanak priznavanja/dospijeće imovine (isključujući otpis)	-	(155.784)	-	-	-	-	(155.784)
Promjene u fer vrijednosti	-	(1.376)	-	-	-	-	(1.376)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2024.	-	120.026	-	-	-	-	120.026

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Fer vrijednost na dan 31. decembra 2022. godine	-	164.276	-	-	-	-	164.276
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	125.848	-	-	-	-	125.848
Prestanak priznavanja/dospjeće imovine (isključujući otpis)	-	(106.177)	-	-	-	-	(106.177)
Promjene u fer vrijednosti	-	(1.402)	-	-	-	-	(1.402)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2023.	-	182.545	-	-	-	-	182.545

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2023.	-	621	-	-	-	-	621
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	92	-	-	-	-	92
Prestanak priznavanja/dospjeće imovine (isključujući otpis)	-	(212)	-	-	-	-	(212)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjena fer vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2024.	-	501	-	-	-	-	501

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2022.	-	873	-	-	-	-	873
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	166	-	-	-	-	166
Prestanak priznavanja/dospjeće imovine (isključujući otpis)	-	(418)	-	-	-	-	(418)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjena fer vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2023.	-	621	-	-	-	-	621

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)**Instrumenti kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat:**

Struktura vlasničkih ulaganja	Djelatnost	Zemlja poslovanja	% Vlasništva 31. decembra 2024.	% Vlasništva 31. decembra 2023.
Udruženje banaka BiH	Djelatnost ostalih članskih organizacija	Bosna i Hercegovina	4,35	4,35
Registar vrijednosnih papira FBiH	Registracija i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	Bosna i Hercegovina	0,687	0,687
S.W.I.F.T.	Platni promet	Belgija	0,0055	0,0055

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembra 2024. godine:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	23.442	95.978	-	119.420
Ukupno	23.442	95.978	-	119.420

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembra 2023. godine:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	126.961	54.858	-	181.819
Ukupno	126.961	54.858	-	181.819

Tabela iznad prikazuje dužničke vrijednosne papire klasifikovane u različitim hijerarhijskim nivoima fer vrijednosti.

Portfolio dužničkih vrijednosnih papira u nivou 1 sastoji se od obveznica i trezorskih zapisa Republike Francuske i Republike Njemačke.

Portfolio vrijednosnih papira u nivou 2 sastoji se od dugoročnih obveznica i trezorskih zapisa Kraljevine Holandije, Republike Francuske, Republike Austrije, Kraljevine Belgije, Republike Srpske, Federacije BiH i Grada Banja Luke.

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku
17.a Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH

Obavezna rezerva predstavlja minimalni iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. Prema Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, obavezna rezerva od 1. jula 2016. godine predstavlja 10% od prosječnih desetodnevni depozita i pozajmljenih sredstava, bez obzira u kojoj se valuti sredstva izraze. Osnovicu u domaćoj valuti za obračun obavezne rezerve u KM čine depoziti i pozajmljena sredstva u KM, dok deviznu osnovicu za obračun obavezne rezerve u EUR čine depoziti i pozajmljena sredstva u KM s valutnom klauzulom i depoziti i pozajmljena sredstva u stranim valutama.

Obavezna rezerva se održava kroz prosječna stanja računa kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

	31.12.2024.	31.12.2023.
Obavezne rezerve kod Centralne banke BiH	166.292	153.269
Manje: Ispravke vrijednosti	(166)	(153)
	166.126	153.116

Centralna banka za račune rezervi banke u obračunskom periodu:

- na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti (KM) – obračunava naknadu po stopi od 50 baznih poena
 - na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom – obračunava naknadu po stopi od 30 baznih poena ,
 - na iznos sredstava iznad obavezne rezerve u KM – po nultoj stopi
na iznos sredstava iznad obavezne rezerve u EUR – po nultoj stopi.
- Centralna Banka Bosne i Hercegovine, je punu primjenu novog okvira za obaveznu rezervu u odložila, gdje je za period do 30.06.2025.godine propisano držanje 5% zahtijevanog obračunatog iznosa za obaveznu rezervu u EUR valuti, a ostatak od 95% u domaćoj KM valuti, te 100% zahtijevanog obračunatog iznosa za obaveznu rezervu u domaćoj valuti.

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.a Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH

U tabelama ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku obavezne rezerve kod CB BiH, te obračunata ispravka vrijednosti prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

Bruto izloženost	31.12.2024.				2023.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Obavezna rezerva kod CB BiH	166.292	-	-	166.292	153.269
	166.292	-	-	166.292	153.269

Bruto izloženost	31.12.2024.					2023.
	A	B	C	D	E	
Obavezna rezerva kod CB BiH	-	166.292	-	-	-	153.269
	-	166.292	-	-	-	153.269

Ispravke vrijednosti	31.12.2024.				2023.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Obavezna rezerva kod CB BiH	(166)	-	-	(166)	(153)
	(166)	-	-	(166)	(153)

17.b Depoziti kod drugih banaka

	31.12.2024.	31.12.2023.
Depoziti kod drugih banaka	47.760	446
Manje: Ispravke vrijednosti	(7)	(1)
	47.753	445

U tabelama ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku depozita kod drugih banaka, te obračunata ispravka vrijednosti prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

Bruto izloženost na	31.12.2024.				2023.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Depoziti kod drugih banaka	47.760	-	-	47.760	446
	47.760	-	-	47.760	446

Bruto izloženost na	31.12.2024.					2023.
	A	B	C	D	E	
Depoziti kod drugih banaka	47.760	-	-	-	-	446
	47.760	-	-	-	-	446

Ispravke vrijednosti	31.12.2024.				2023.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Depoziti kod drugih banaka	(7)	-	-	(7)	(1)
	(7)	-	-	(7)	(1)

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata

	Kratkoročni krediti na dan 31.12.		Dugoročni krediti na dan 31.12.		Ukupno na dan 31.12.	
	2024.	2023.	2024.	2023.	2024.	2023.
Kreditni građanima	35.132	32.300	715.302	635.116	750.434	667.416
Kreditni preduzećima	271.308	261.171	255.710	232.097	527.017	493.268
	306.440	293.471	971.012	867.213	1.277.451	1.160.684
Manje: Ispravke vrijednosti	(11.782)	(10.085)	(32.595)	(31.693)	(44.377)	(41.778)
	294.658	283.386	938.417	835.520	1.233.074	1.118.906

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku kredita komitentima prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

31.12.2024.							
Interna klasifikacija	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
A	-	777.916	-	3.240	-	-	781.156
B	-	421.338	-	7.540	-	-	428.878
C	-	23.702	-	17.112	-	-	40.814
D i E	-	-	-	-	13.151	13.452	26.603
	-	1.222.956	-	27.892	13.151	13.452	1.277.451

31.12.2023.							
Interna klasifikacija	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
A	-	692.537	-	2.975	-	-	695.512
B	-	380.443	-	11.022	-	-	391.465
C	-	31.895	-	17.141	-	-	49.036
D i E	-	-	-	-	10.085	14.586	24.671
	-	1.104.875	-	31.138	10.085	14.586	1.160.684

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)
17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Kretanje ispravki kredita u 2024. i 2023. godini prikazano je u sljedećoj tabeli:

	2024	2023
1. januar	41.778	40.585
Povećanje ispravki za godinu	26.075	18.931
Smanjenje ispravki	(12.846)	(12.409)
Povećanje za godinu, neto	13.229	6.522
Smanjenje ispravki zasnovano na otpuštanju	-	(6)
Povećanje ispravki za kamatu	36	(69)
Računovodstveni otpis tokom godine	(3.249)	(4.982)
Trajni otpis	(7.417)	(272)
31. December	44.377	41.778

U nastavku slijedi pregled kredita datih komitentima prema segmentima i po nivoima kreditnog rizika na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine:

31.12.2024.							
	Stage 1		Stage 2		Stage 3		
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Ukupno
<i>Kreditni građanima</i>							
Stambeni krediti	-	179.656	-	1.031	-	440	181.127
Potrošački krediti	-	437.251	-	5.445	35	11.858	454.589
Ostali krediti građanima	-	113.050	-	730	182	756	114.718
	-	729.957	-	7.206	217	13.054	750.434
<i>Kreditni preduzećima</i>							
Corporate komitenti	-	415.822	-	18.929	10.151	41	444.943
SME komitenti	-	55.044	-	851	2.682	50	58.627
Ostali komitenti	-	22.132	-	907	101	307	23.447
	-	492.998	-	20.687	12.934	398	527.017
		1.222.955	-	27.893	13.151	13.452	1.277.451
Manje: Ispravke vrijednosti	-	(20.288)		(3.896)	(9.952)	(10.241)	(44.377)
Neto vrijednost kredita	-	1.202.667	-	23.997	3.199	3.211	1.233.074

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za kredite date građanima u 2024. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2023.	-	644.015	-	9.148	99	14.154	667.416
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	271.371	-	1.163	-	255	272.789
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(180.166)	-	(2.024)	(8)	(2.660)	(184.858)
Transfer u Stage 1	-	4.644	-	(3.931)	-	(713)	-
Transfer u Stage 2	-	(4.147)	-	4.643	-	(496)	-
Transfer u Stage 3	-	(4.363)	-	(1.789)	126	6.026	-
Promjene u ugovorenim NT zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	(1.397)	-	(4)	-	(1)	(1.402)
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	-	(3.211)	(3.211)
Otpisi	-	-	-	-	-	(300)	(300)
Stanje 31. decembra 2024.	-	729.957	-	7.206	217	13.054	750.434

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2022.	-	579.568	-	8.406	140	16.896	605.010
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	292.454	-	1.696	-	972	295.122
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(221.625)	-	(3.335)	(107)	(2.397)	(227.464)
Transfer u Stage 1	-	2.922	-	(2.167)	-	(755)	-
Transfer u Stage 2	-	(5.198)	-	5.808	-	(610)	-
Transfer u Stage 3	-	(3.553)	-	(1.260)	103	4.710	-
Promjene u ugovorenim NT zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	(553)	-	-	-	-	(553)
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	(37)	(4.385)	(4.422)
Otpisi	-	-	-	-	-	(277)	(277)
Stanje 31. decembra 2023.	-	644.015	-	9.148	99	14.154	667.416

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2023.	-	10.460	-	2.004	52	11.335	23.851
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	5.283	-	373	-	120	5.776
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(1.376)	-	(178)	-	(295)	(1.849)
Transfer u Stage 1	-	1.175	-	(797)	-	(378)	-
Transfer u Stage 2	-	(76)	-	345	-	(269)	-
Transfer u Stage 3	-	(76)	-	(477)	20	533	-
Smanjenje zbog poboljšanja	-	(2.659)	-	(375)	(53)	(1.388)	(4.475)
Uvećanje zbog pogoršanja	-	1.284	-	1.115	95	3.768	6.262
Promjene u ugovorenim NT zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	-	(3.211)	(3.211)
Otpisi	-	-	-	-	-	(300)	(300)
Stanje 31. decembra 2024.	-	14.015	0	2.010	114	9.915	26.054

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2022.	-	7.496	-	1.457	167	15.624	24.744
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	5.912	-	499	-	899	7.310
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(2.871)	-	(326)	(130)	(2.429)	(5.756)
Transfer u Stage 1	-	941	-	(332)	-	(609)	-
Transfer u Stage 2	-	(89)	-	595	-	(506)	-
Transfer u Stage 3	-	(39)	-	(299)	8	330	-
Smanjenje zbog poboljšanja	-	(890)	-	(407)	-	(25)	(1.322)
Uvećanje zbog pogoršanja	-	-	-	817	44	2.700	3.561
Promjene u ugovorenim NT zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	(37)	(4.385)	(4.422)
Otpisi	-	-	-	-	-	(264)	(264)
Stanje 31. decembra 2023.	-	10.460	-	2.004	52	11.335	23.851

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za kredite date preduzećima u 2024. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2023.	-	460.860	-	21.990	9.986	432	493.268
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	373.006	-	6.236	5.254	132	384.628
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(318.820)	-	(21.500)	(1.442)	(1.719)	(343.481)
Transfer u Stage 1	-	1.248	-	(1.248)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(18.663)	-	18.746	-	(83)	-
Transfer u Stage 3	-	(4.516)	-	(3.520)	6.352	1.684	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	(117)	-	(17)	(108)	-	(242)
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	-	(38)	(38)
Otpisi	-	-	-	-	(7.108)	(10)	(7.118)
Stanje 31. decembra 2024.	-	492.998	-	20.687	12.934	398	527.017

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2022.	-	425.480	-	12.965	9.939	132	448.516
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	364.300	-	10.644	472	82	375.498
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(317.045)	-	(6.172)	(575)	(39)	(323.831)
Transfer u Stage 1	-	1.506	-	(1.506)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(11.206)	-	11.206	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	(286)	-	(868)	810	344	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	(1.298)	-	-	-	-	(1.298)
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	(516)	(44)	(560)
Otpisi	-	-	-	(102)	-	-	(102)
Stanje 31. decembra 2023.	-	460.860	-	21.990	9.986	432	493.268

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2023.	-	6.635	0	2.180	8.758	354	17.927
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	4.490	-	528	4.334	48	9.400
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(3.082)	-	(941)	(299)	(16)	(4.338)
Transfer u Stage 1	-	104	-	(104)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(342)	-	379	-	(37)	-
Transfer u Stage 3	-	(109)	-	(408)	515	2	-
Umanjenja zbog poboljšanja	-	(1.512)	-	(379)	(282)	(11)	(2.184)
Uvećanja zbog pogoršanja	-	90	-	630	3.919	34	4.673
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	-	(38)	(38)
Otpisi	-	-	-	-	(7.108)	(10)	(7.118)
Stanje 31. decembra 2024.	-	6.274	-	1.885	9.837	326	18.322

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2022.	-	5.326	-	1.337	9.046	132	15.841
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	5.255	-	934	642	37	6.868
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(3.766)	-	(708)	(754)	(40)	(5.268)
Transfer u Stage 1	-	152	-	(152)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(189)	-	189	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	(5)	-	(70)	65	10	-
Umanjenja zbog poboljšanja	-	(138)	-	-	-	-	(138)
Uvećanja zbog pogoršanja	-	-	-	658	275	259	1.192
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpisi	-	-	-	-	(516)	(44)	(560)
Otpisi	-	-	-	(8)	-	-	(8)
Stanje 31. decembra 2023.	-	6.635	-	2.180	8.758	354	17.927

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata – Stage 1

31.decembar 2024.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	177.091	2.565	-	-	-	179.656
Potrošački krediti	417.160	20.091	-	-	-	437.251
Ostali krediti građanima	109.306	3.744	-	-	-	113.050
Ukupno krediti građanima	703.557	26.400	-	-	-	729.957
Corporate komitenti	411.047	4.775	-	-	-	415.822
SME komitenti	54.150	894	-	-	-	55.044
Ostali komitenti	21.153	979	-	-	-	22.132
Ukupno krediti preduzećima	486.350	6.648	-	-	-	492.998
Ukupno krediti komitentima	1.189.907	33.048	-	-	-	1.222.955
<i>od čega: restrukturirana</i>	26	-	-	-	-	26

31.decembar 2023.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	139.854	3.051	-	-	-	142.905
Potrošački krediti	382.557	19.752	-	-	-	402.309
Ostali krediti građanima	95.284	3.517	-	-	-	98.801
Ukupno krediti građanima	617.695	26.320	-	-	-	644.015
Corporate komitenti	396.561	3.976	-	-	-	400.537
SME komitenti	41.544	1.508	-	-	-	43.052
Ostali komitenti	16.218	1.053	-	-	-	17.271
Ukupno krediti preduzećima	454.323	6.537	-	-	-	460.860
Ukupno krediti komitentima	1.072.018	32.857	-	-	-	1.104.875
<i>od čega: restrukturirana</i>	29	-	-	-	-	29

Metodologijom formiranja grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja u NLB Banci d.d., Sarajevo definisani su nivoi materijalno značajnih kašnjenja za pravna i fizička lica, koji će imati za posljedicu prebacivanje klijenata u Stage 2. Shodno tome, u Stage 1 se nalaze klijenti koji kasne preko 30 dana, ali njihovo kašnjenje nije materijalno značajno da bi ih prebacilo u Stage 2.

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od clijenata (nastavak)

Kredit i potraživanja od clijenata – Stage 2

31.decembar 2024.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	737	252	42	-	-	1.031
Potrošački krediti	1.877	1.588	1.260	720	-	5.445
Ostali krediti građanima	490	103	87	50	-	730
Ukupno krediti građanima	3.104	1.943	1.389	771	-	7.206
Corporate komitenti	10.785	325	5.429	2.390	-	18.929
SME komitenti	105	545	201	-	-	851
Ostali komitenti	742	75	91	-	-	908
Ukupno krediti preduzećima	11.632	945	5.721	2.390	-	20.688
Ukupno krediti komitentima	14.735	2.888	7.110	3.161	-	27.894
od čega: restrukturirana	157	28	91	-	-	276

31. decembar 2023.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	1.153	261	18	134	-	1.566
Potrošački krediti	2.927	1.114	1.662	683	-	6.386
Ostali krediti građanima	884	46	122	144	-	1.196
Ukupno krediti građanima	4.964	1.421	1.802	961	-	9.148
Corporate komitenti	18.354	1.182	-	-	-	19.536
SME komitenti	1.447	-	-	-	-	1.447
Ostali komitenti	1.007	-	-	-	-	1.007
Ukupno krediti preduzećima	20.808	1.182	-	-	-	21.990
Ukupno krediti komitentima	25.772	2.603	1.802	961	-	31.138
od čega: restrukturirana	342	-	-	-	-	342

17. Finansijska imovina po amortizovanom trošku (nastavak)

17.c Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Potraživanja od klijenata – Stage 3

31.decembar 2024.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	186	42	-	-	212	440
Potrošački krediti	2.065	605	209	63	8.950	11.892
Ostali krediti građanima	122	109	-	14	693	938
Ukupno krediti građanima	2.373	756	209	77	9.855	13.270
Corporate komitenti	-	-	-	41	10.151	10.192
SME komitenti	-	225	-	-	2.507	2.732
Ostali komitenti	-	91	-	-	317	408
Ukupno krediti preduzećima	-	316	-	41	12.975	13.332
Ukupno krediti komitentima	2.373	1.072	209	118	22.830	26.602
od čega: restrukturirana	48	213	-	-	3.292	3.552

31. decembar 2023.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	22	39	15	11	331	418
Potrošački krediti	1.566	769	50	100	10.496	12.981
Ostali krediti građanima	139	19	6	-	690	854
Ukupno krediti građanima	1.727	827	71	111	11.517	14.253
Corporate komitenti	-	-	-	-	6.061	6.061
SME komitenti	-	-	-	-	3.874	3.874
Ostali komitenti	83	-	-	-	400	483
Ukupno krediti preduzećima	83	-	-	-	10.335	10.418
Ukupno krediti komitentima	1.810	827	71	111	21.852	24.671
od čega: restrukturirana	135	31	6	-	2.759	2.931

17.d Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku

	31.12.2024.	31.12.2023.
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		
Dužnički vrijednosni papiri	87.783	54.121
Potraživanja iz osnova kartičnog poslovanja	2.827	1.696
Obračunate naknade za usluge	894	789
Ostala finansijska aktiva	407	403
	91.911	57.009
Manje: Ispravke vrijednosti	(1.073)	(852)
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	90.838	56.157

18. Nekretnine, postrojenja i oprema

18. a. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište i zgrade	Vozila	Kompjuterska oprema	Ostala oprema	Ulaganja u unajmljene nekretnine	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost							
<i>Stanje na dan 1. januara 2023.</i>	37.352	1.022	9.940	6.140	1.933	442	56.829
Povećanja	-	-	-	-	-	3.576	3.576
Prijenosi	29	761	1.514	240	48	(2.592)	-
Prijenosi sa nematerijalne imovine	-	-	339	-	-	-	339
Smanjenja	-	-	-	-	-	-	-
- otpisi	-	-	(1.378)	(111)	-	-	(1.489)
- smanjenje po MRS 36	-	-	-	-	-	-	-
- prodaja stalnih sredstava	-	(188)	-	-	-	-	(188)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	37.381	1.595	10.415	6.269	1.981	1.426	59.067
Povećanja	-	-	-	-	-	4.412	4.412
Prijenosi	943	1.546	1.061	632	360	(4.542)	-
Prijenosi sa nematerijalne imovine	-	-	-	-	-	-	-
Smanjenja	-	-	-	-	-	-	-
- otpisi	-	-	(499)	(445)	(267)	-	(1.211)
- smanjenje po MRS 36	-	-	-	-	-	-	-
- prodaja stalnih sredstava	(336)	(757)	-	-	-	-	(1.093)
Stanje na dan 31. decembra 2024.	37.988	2.384	10.977	6.456	2.074	1.296	61.175
Akumulirana ispravka vrijednosti							
<i>Stanje na dan 1. januara 2023.</i>	15.030	624	6.002	3.946	1.366	-	26.968
Amortizacija perioda	747	168	1.230	444	235	-	2.824
- otpisi	-	-	(1.378)	(105)	-	-	(1.483)
- prodaja stalnih sredstava	-	(188)	-	-	-	-	(188)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	15.777	604	5.854	4.285	1.601	-	28.121
Amortizacija perioda	753	281	1.360	489	239	-	3.122
- otpisi	-	-	(470)	(431)	(267)	-	(1.168)
- prodaja stalnih sredstava	(224)	(573)	-	-	-	-	(797)
Stanje na dan 31. decembra 2024.	16.306	312	6.744	4.343	1.573	-	29.278
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2024.	21.682	2.072	4.233	2.113	501	1.296	31.897
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2023.	21.604	991	4.561	1.984	380	1.426	30.946

18. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**18. b. Imovina s pravom korištenja****Nabavna vrijednost**

Stanje na dan 1. januara 2023.	8.043
Povećanja	4.959
- otpisi	(8.043)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	4.959
Povećanja	1.661
- otpisi	(538)
Stanje na dan 31. decembra 2024.	6.082
Akumulirana ispravka vrijednosti	
Stanje na dan 1. januara 2023.	4.937
Amortizacija perioda	1.309
- otpisi	(5.978)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	268
Amortizacija perioda	1.546
- otpisi	(166)
Stanje na dan 31. decembra 2024.	1.648
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2024.	4.434
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2023.	4.691

Tokom 2024. i 2023. godine, nekretnine i oprema nisu služili kao kolateral (zalog) za obaveze Banke. Ukupna nabavna vrijednost materijalne imovine, koja je u cijelosti amortizovana, a još uvijek je u upotrebi, iznosi 5.498 hiljada KM na dan 31. decembra 2024. godine, dok je na dan 31. decembra 2023. godine iznosila 5.319 hiljada KM.

Najmovi**a) Najam kao najmoprimac**

Pravo korištenja imovine	31.12.2024.	31.12.2023.
Nekretnine	4.963	3.840
Oprema	1.119	1.119
Ukupno	6.082	4.959

Povećanje prava korištenja imovine u toku 2024. godine iznosila su 6.082 hiljada KM.

U izvještaju o finansijskom položaju imovina s pravom korištenja iskazana je kao posebna stavka u okviru Materijalne imovine, a obaveze po osnovu najмова su iskazane kao posebna stavka Obaveze po osnovu najмова.

18. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**18. b. Imovina s pravom korištenja (nastavak)**

U Bilansu uspjeha sljedeće vrste troškova se odnose na zakupnine:

Rashod po osnovu amortizacije	2024.	2023.
Nekretnine	1.310	1.109
Oprema	236	200
Ukupno	1.546	1.309

Ostali rashodi	2024.	2023.
Rashodi za kratkoročne najmove (Napomena 13)	244	267
Rashodi za najmove malih vrijednosti (Napomena 13)	309	221
Rashodi iz osnova kamata	141	78
Rashodi za PDV iz osnova najmove koji su tretirani po MSFI 16 (Napomena 13)	-	-
Ukupno	694	566

Ukupno je plaćeno dobavljačima iz osnova zakupa u 2024. godini 2.275 hiljada KM. Od toga iznos od 1.722 hiljada KM odnosi se na najmove tretirane po MSFI 16.

19. Nematerijalna imovina

Ukupna nabavna vrijednost nematerijalne imovine, koja je u cijelosti amortizovana, a još uvijek je u upotrebi, iznosi 2.256 hiljade KM na dan 31. decembra 2024. godine, dok je na dan 31. decembra 2023. godine iznosila 1.997 hiljada KM.

	Licence i softveri	Sredstva u pripremi	UKUPNO
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 1. januara 2023.	6.425	189	6.614
Povećanja	-	725	725
Prijenosi	147	(147)	-
Prijenosi na materijalnu imovinu	-	(339)	(339)
Otpisi	(117)	-	(117)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	6.455	428	6.883
Povećanja	363	661	1.024
Prijenosi	(316)	(363)	(679)
Prijenosi na materijalnu imovinu	-	-	-
Otpisi	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2024.	6.502	726	7.228
Akumulirana ispravka vrijednosti			
Stanje na dan 1. januara 2023.	4.673	-	4.673
Amortizacija	571	-	571
Otpisi	(116)	-	(116)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	5.128	-	5.128
Amortizacija	562	-	562
Otpisi	(316)	-	(316)
Stanje na dan 31. decembra 2024.	5.374	-	5.374
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2024.	1.128	726	1.854
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2023.	1.327	428	1.755

20. Dugoročna imovina namijenjena prodaji

Dugoročna imovina namijenjena prodaji se odnosi na stečenu materijalnu imovinu u iznosu od 34 hiljade KM na dan 31. decembra 2024. godine koja se odnosi na nekretnine preuzete za neotplaćena potraživanja. U toku 2024. godine, Banka je knjižila tri nekretnine za neotplaćene kredite (2023: četiri nekretnine).

Na dan 31.12.2024. godine, Banka posjeduje deset nekretnina stečenih u postupku naplate potraživanja. Cjelokupna stečena materijalna imovina locirana je na teritoriji Bosne i Hercegovine. Preuzetu imovinu za neotplaćena potraživanja Banka planira prodati u periodu do godinu dana od dana sticanja. Za imovinu koja se ne proda u roku od godinu dana, radi se evaluacija vrijednosti i priznaje odgovarajuće umanjenje.

Procjene za deset (10) nekretnina su izvršene 2024. godine, a reprocjene će biti izvršene u 2025. godini. Godišnje se vrši provjera vrijednosti od strane internih procjenitelja Banke, koji imaju zvanje vještaka arhitektonsko/građevinske struke.

21. Ostala imovina i potraživanja

	31.12.2024.	31.12.2023.
<i>Ostala imovina i potraživanja</i>		
Unaprijed plaćeni troškovi i razgraničenja	419	790
Sitan inventar	4	23
	423	813
Manje: Ispravke vrijednosti	(1)	(60)
Ostala imovina i potraživanja	422	753

22. Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha se odnose na bonuse Upravi Banke, koji se isplaćuju u vrijednosti finansijskih instrumenata (dionica) i čija se vrijednost procjenjuje na svaki datum izvještavanja.

Banka je u junu 2022. godine prvi put utvrdila broj instrumenata za 2021. i 2019. godinu u iznosu 2.289 dionica i po tom osnovu proknjižila 332 hiljade KM vrijednosti finansijskih obaveza.

Vrijednost finansijskih obaveza po ovom osnovu utvrđuje se na mjesečnom nivou.

Na dan 31.12.2024. godine utvrđeno je povećanje vrijednosti dionica u iznosu 431 hiljada KM, te je po tom osnovu realizovan efekat od promjene vrijednosti finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u istom iznosu i efekti su iskazani unutar pozicije ostali dobici / gubici od finansijske imovine/obaveza.

23. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku
23. a Depoziti banaka i drugih finansijskih institucija i drugih klijenata

	31.12.2024.	31.12.2023.
Depoziti po viđenju	6.944	13.532
Banke	1.079	1.322
Druge finansijske institucije	5.865	12.210
Ostali depoziti	42.905	41.339
Banke	-	-
Druge finansijske institucije	42.905	41.339
Obračunata i rezervisana kamata	41	51
Ukupno banke i druge finansijske institucije	49.890	54.922

23. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (nastavak)**23. b Depoziti od klijenata**

	31.12.2024.	31.12.2023.
Depoziti po viđenju	1.144.813	1.025.480
Vlada	294.285	269.751
Javna preduzeća	31.768	30.925
Privatna preduzeća	289.405	250.491
Neprofitne organizacije	22.767	20.274
Stanovništvo	506.588	454.039
Ostali depoziti	427.995	383.969
Vlada	3.100	5.600
Javna preduzeća	23.474	23.480
Privatna preduzeća	90.968	84.363
Neprofitne organizacije	2.868	1.742
Stanovništvo	307.585	268.784
Obračunata i rezervisana kamata	3.772	3.318
Ukupno depoziti od klijenata	1.576.580	1.412.767

23.c Obaveze po uzetim kreditima

Obaveze po uzetim kreditima se odnose na obaveze po osnovu dugoročnih i subordinisanih kredita od banaka i nebankarskih finansijskih organizacija.

	31.12.2024.	31.12.2023.
Uzeti krediti		
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	19.603	34.733
European Fund for South-East Europe (EFSE)	29.566	29.170
Subordinisani krediti		
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	38.712	25.412
	87.881	89.315

Kamatne stope na cjelokupan portfolio dugoročnih kreditnih linija od banaka i nebankarskih finansijskih institucija za godinu koja je završila 31. decembra 2024. godine, ostvarene su u rasponu: fiksne kamatne stope od 1,15% do 1,97% godišnje, dok su varijabilne kamatne stope ostvarene u rasponu od 6M EURIBOR +0,85% do 6M EURIBOR + 3,5%. Banka je ugovorila uzete kredite sa European Fund for South-East Europe (EFSE) sa karakterom MREL prihvatljivih obaveza.

Banka je u 2024. godini, zaključila jedan novi ugovor o subordiniranom dugu sa NLB d.d. Ljubljana u ukupnom iznosu od 6,785 miliona EUR. Ugovorene kamatne stope za pojedinačne subordinirane ugovore po vrstama stope su fiksne i varijabilne vezane za 6M EURIBOR, raspon ostvarene ukupne kamatne stope se kreće od 4,70% do 15,75%, sa ugovorenim ročnosti 10 godina.

23. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (nastavak)**23.c Obaveze po uzetim kreditima (nastavak)**

U nastavku je prikazano kretanje obaveza proisteklih iz aktivnosti finansiranja:

	2024.	
	Uzeti krediti	Subordinisani dug
Početno stanje 1. januar 2024.	63.792	25.523
Otplata kredita tokom godine	(17.034)	-
Novi krediti tokom godine	1.947	13.270
Ukupne promjene tokom godine	48.705	38.793
Povezane obaveze:	326	57
Trošak kamate	3.134	3.518
Plaćena kamata	(2.808)	(3.461)
Stanje 31. decembar 2024	49.031	38.850

	2023.	
	Uzeti krediti	Subordinisani dug
Početno stanje 1. januar 2023.	61.292	6.006
Otplata kredita tokom godine	(17.044)	-
Novi krediti tokom godine	19.558	18.580
Ukupne promjene tokom godine	63.806	24.586
Povezane obaveze:	(14)	937
Trošak kamate	2.369	1.464
Plaćena kamata	(2.383)	(527)
Stanje 31. decembar 2023	63.792	25.523

23. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (nastavak)
23. c Obaveze po uzetim kreditima

Subordinirani dug je iskorišten kao dodatno povećanje kapitala za regulatorne svrhe, uz prethodno odobrenje regulatora. U slučaju likvidacije ili stečaja Banke, obaveze iz subordiniranog duga podređene su ostalim obvezama Banke.

Kredit i podređene obaveze iz ovog osnova, nisu dodatno osigurani, niti podložni vlastitoj garanciji ili garanciji, hipoteci, ili bilo kojoj drugoj vrsti ili obliku izdatog kolaterala, a također ne može biti napravljen bilo koji drugi oblik aranžmana koji bi povećao nadređenost potraživanja po osnovu ovog kredita i podređene obaveze od strane bilo kojeg od sljedećih:

Zajmoprimca ili njegovih podružnica; njegovog matičnog društva ili njegovih podružnica, matičnog finansijskog holdinga ili njegovih podružnica, mješovitog holdinga ili njegovih podružnica, mješovitog finansijskog holdinga ili njegovih podružnica; ili bilo kojeg poduzeća koje ima bliske veze sa ranije nabrojanim subjektima.

Prijevremena otplata kredita je moguća nakon proteka 5 godina i 1 dan nakon datuma podizanja sredstava, ali uz prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH.

23. d Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku

	31.12.2024.	31.12.2023.
Neraspoređeni prilivi	907	15.376
Uplaćena sredstva za nedospjela potraživanja po kreditima	13.272	12.446
Obaveze prema fizičkim licima po posnovu neaktivnih računa	2.790	3.068
Obaveze prema dobavljačima	1.642	1.305
Obaveza za dividende	529	493
Ostale finansijske obaveze	10.238	3.892
Obaveze prema zaposlenim	689	-
	30.067	36.580

U skladu sa Procedurom o postupanju sa neaktivnim računima, Banka može kod klijenata, za koje procijeni da nemaju namjeru nastaviti poslovni odnos, vršiti otkaz ugovora. Po isteku otkaznog roka od 30 dana, Banka vrši prenos sredstava sa računa klijenta na račun ostalih obaveza iz osnova sredstava po neaktivnim računima, ukoliko klijent nije aktivirao račun ili podigao sredstva. Banka ostaje u obavezi da po zahtjevu klijenta izvrši isplatu prenesenih sredstava.

Upravljanje sredstvima za i u ime klijenata

	31.12.2024.	31.12.2023.
Privreda	10.684	10.685
Građani	4.344	4.959
Ukupno plasmani	15.028	15.644
Vlada Tuzlanskog kantona	10.916	10.955
Vlada Sarajevskog kantona	3.146	3.604
Ostale nebankarske finansijske organizacije	966	1.085
Ukupni izvori (obaveze)	15.028	15.644
Razlika	-	-

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik za i u ime trećih strana, ne predstavljaju sredstva Banke, u bilansu Banke. Banka upravlja sredstvima u ime i za tuđi račun, plasirana najvećim dijelom u vidu dugoročnih kredita pravnim licima i građanima. Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu.

24. Rezervisanja

	31.12.2024.	31.12.2023.
Kreditni rizik preuzetih obaveza i datih garancija (Napomena 28)	2.995	3.675
Sudski sporovi	-	2
Ostala rezervisanja	2.915	2.324
	5.910	6.001

a. Kreditni rizik preuzetih obaveza i datih garancija

	31.12.2024.	31.12.2023.
Početno stanje na dan 1. januara	3.675	3.139
Povećanje/(smanjenje) za godinu, neto (Napomena 7a)	(680)	235
Ostala usklađenja	-	301
	2.995	3.675

b. Sudski sporovi

	31.12.2024.	31.12.2023.
Početno stanje na dan 1. januara	2	42
Smanjenje za godinu, neto (Napomena 7b)	-	(30)
Iskorištene rezervacije	(2)	(10)
	-	2

c. Ostala rezervisanja

	31.12.2024.	31.12.2023.
Početno stanje na dan 1. januara	2.324	2.093
Povećanje za godinu, neto (Napomena 7b)	592	254
Diskontni iznos rezervisanja po MRS 19 (Napomena 5b)	55	65
Oslobađanje / dodatno rezervisanje kroz Ostali ukupni rezultat	24	90
Iskorištene rezervacije	(80)	(178)
	2.915	2.324

25. Ostale obaveze

	31.12.2024.	31.12.2023.
Ostale obaveze prema radnicima	-	719
Obaveze za poreze i članarine	169	169
Unaprijed naplaćene naknade	-	129
Ostale obaveze	9	-
	178	1.017

26. Dionički kapital

	31.12.2024.	31.12.2023.
Broj dionica	382.894	382.894
-Obične dionice	382.712	382.712
-Povlaštene dionice	182	182

Povlaštene dionice su izdane 1991. godine, sa dividendom u iznosu koji je jednak kamatnoj stopi na oročene depozite stanovništva preko 3 godine, primjenjivoj na datum održavanja Skupštine dioničara.

Vlasnička struktura je prikazana u okviru Napomene 1.

Zarada po dionici

Dionice Banke su dionice kojima se javno trguje na Sarajevskoj berzi – SASE (The Sarajevo Stock Exchange). Banka izračunava i objavljuje zarade po dionici u skladu sa MRS 33. Osnovne zarade po dionici izračunavaju se dijeljenjem neto dobiti koja je raspoloživa za raspodjelu dioničarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica za period (iznosi su u apsolutnim brojevima). Banka nema instrumentata, kao što su konvertibilni dug ili opcije na obične dionice, zbog kojih bi moglo doći do razvodnjene zarade po dionici. Iz tog razloga Banka ne računa razvodnjenu zaradu po dionici, odnosno ona je ista kao osnovna zarada po dionici.

	31.12.2024.	31.12.2023.
Dobit Banke poslije poreza (u KM)	26.970.225	24.134.964
Ponderisani broj dionica	382.712	382.712
Osnovna zarada po dionici (u KM)	70,47	63,06

U junu 2024. godine, Odlukom Skupštine Banke, broj I-100-58-7/24, od 27.06.2024. godine, izvršena je isplata dividende iz akumulirane (zadržane) dobiti za 2023. godinu.

Za 2023. godinu, visina dividende za jednu redovnu dionicu iznosila je 18,91 KM, pri čemu je obračunato ukupno 7.238 hiljada KM dividende.

27. Transakcije sa povezanim stranama

Strane se smatraju povezanim ako jedna strana ima mogućnost da kontroliše drugu stranu ili ima značajan uticaj preko drugih strana u donošenju finansijskih i operativnih odluka.

U transakcije sa povezanim fizičkim licima u 2024. i 2023. godini uključene su transakcije sa članovima Uprave Banke, te članovima njihovih porodica.

Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnog poslovanja. Ove transakcije uključuju kredite, depozite, pozajmice, primljene i date garancije i druge potencijalne obaveze.

Članstva članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u drugim povezanim i nepovezanim licima navedena su u okviru Izvještaja o poslovanju.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2024. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)
27. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju 31. decembra 2024. godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

Društvo	Poslovna aktivnost / funkcija fizičke osobe	Odnos povezanog društva ili pojedinca sa društvom NLB Banka d.d., Sarajevo	Obaveze	Potraživanja bilans	Potraživanja vanbilans (Poten. obav.)	Prihod	Rashod
			NLB Banka d.d., Sarajevo na dan 31.12.2024. prema navednim društvima / osobama			NLB Banka d.d., Sarajevo u 2024. godini prema navednim društvima/ osobama	
NOVA LJUBLJANSKA BANKA DD, LJUBLJANA	DJELATNOST BANAKA	ZNAČAJAN VLASNIČKI INTERES U BANCİ	60.450	26.602	3.000	1.135	5.010
NLB BANKA AD, BANJA LUKA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	209	1.281	-	508	136
NLB BANKA AD, PODGORICA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	38	134	-	-	-
NLB BANKA AD, SKOPJE	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	278	228	-	-	56
NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	536	672	-	-	1
NLB REAL ESTATE DOO PODGORICA	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	ZAJEDNIČKI VLASNIK	-	-	-	-	4
MINISTARSTVO ZA FINANSIJE REPUBLIKE SLOVENIJE	OSTALA DJELATNOST	DIONIČAR LICA SA ZNAČAJNIM VLASNIČKIM INTERESOM U BANCİ	-	9.688	-	590	-
NLB DIGIT D.O.O. BEOGRAD	PROGRAMIRANJE UPRAVLJANJE RAČUNARSKIM UREĐAJIMA	ČLAN BANKARSKE GRUPE U KOJOJ JE BANKA	224	-	-	-	396
FIZIČKA LICA	ČLANOVI ORGANA UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA I ČLANOVI NJIHOVIH PORODICA		1.184	2.109	193	96	7

27. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju 31. decembra 2023. godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

Društvo	Poslovna aktivnost / funkcija fizičke osobe	Odnos povezanog društva ili pojedinca sa društvom NLB Banka d.d., Sarajevo	Obaveze	Potraživanja bilans	Potraživanja vanbilans (Poten. obav.)	Prihod	Rashod
			NLB Banka d.d., Sarajevo na dan 31.12.2023. prema navednim društvima / osobama			NLB Banka d.d., Sarajevo u 2023. godini prema navednim društvima/ osobama	
NOVA LJUBLJANSKA BANKA DD, LJUBLJANA	DJELATNOST BANAKA	ZNAČAJAN VLASNIČKI INTERES U BANCİ	61.567	30.136	5.000	762	3.579
NLB BANKA AD, BANJA LUKA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	139	677	-	285	349
NLB BANKA AD, PODGORICA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	38	202	-	-	-
NLB BANKA AD, SKOPJE	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	282	179	-	-	26
NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	-	222	-	-	-
REAM D.O.O. PODGORICA	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	ZAJEDNIČKI VLASNIK	-	-	-	-	9
MINISTARSTVO ZA FINANSIJE REPUBLIKE SLOVENIJE	OSTALA DJELATNOST	DIONIČAR LICA SA ZNAČAJNIM VLASNIČKIM INTERESOM U BANCİ	-	32.826	-	1.171	214
NLB DIGIT D.O.O. BEOGRAD	PROGRAMIRANJE UPRAVLJANJE RAČUNARSKIM UREĐAJIMA	ČLAN BANKARSKE GRUPE U KOJOJ JE BANKA	184	-	-	-	374
FIZIČKA LICA	ČLANOVI ORGANA UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA I ČLANOVI NJIHOVIH PORODICA		1.242	1.800	166	78	7

27. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Primanja članova Uprave

	2024.	2023.
Kratkoročna primanja zaposlenih		
Neto plate	809	657
Porezi i doprinosi na neto plate	628	515
Ostala primanja	168	145
Porezi i doprinosi na ostala primanja	133	109
	1.738	1.426

Neto plate, porezi i doprinosi su u 2024. godini nešto viši u odnosu na 2023. godinu, što je uzrokovano isplatom petogodišnje odgode varijabilnog dijela za 2019., 2021. i 2022. godinu, kao i neodgođenog dijela naknade za 2023. godinu.

Primanja članova Nadzornog i Odbora za reviziju Banke

	2024.	2023.
Isplaćene naknade članovima NO i OR	34	34
Porezi i doprinosi	8	8
	42	42

U toku 2024. godine naknada je isplaćivana za dva člana Nadzornog odbora Banke i jednog člana Odbora za reviziju Banke, a koji nisu povezani sa većinskim vlasnikom Banke.

28. Potencijalne obaveze

Sljedeća tabela prikazuje ugovorene iznose koji se odnose na potencijalne i preuzete obaveze Banke:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno	2023
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni		
Garancije	-	99.075	-	495	-	23	99.593	104.913
Akreditivi	-	5.409	-	-	-	-	5.409	489
Odobreni neiskoristeni krediti	-	126.639	-	4.557	-	50	131.246	143.407
	-	231.123	-	5.052	-	73	236.248	248.809
Manje: Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	(2.553)	-	(407)	-	(35)	(2.995)	(3.675)
	-	228.570	-	4.645	-	38	233.253	245.134

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku potencijalnih i preuzetih obaveza prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

Interna klasifikacija	2024.						Ukupno	2023.
	Stage 1		Stage 2		Stage 3			
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni		
A	-	118.401	-	107	-	-	118.508	120.192
B	-	104.675	-	4.255	-	-	108.930	116.385
C	-	8.047	-	690	-	-	8.737	12.183
D i E	-	-	-	-	-	73	73	49
	-	231.123	-	5.052	-	73	236.248	248.809

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim rezervisanjima za potencijalne gubitke u 2024. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Iznos izloženosti na dan 31. decembra 2023.	-	245.717		3.043	9	40	248.809
Nove izloženosti	-	139.128	-	4.499	-	11	143.638
Prestanak priznavanja ili dospijeeće (isključujući otpis)	-	(153.702)	-	(2.111)	(9)	(377)	(156.199)
Transfer u Stage 1	-	261	-	(255)	-	(6)	-
Transfer u Stage 2	-	(244)	-	246	-	(2)	-
Transfer u Stage 3	-	(37)	-	(370)	-	407	-
Stanje 31. decembra 2024.	-	231.123	-	5.052	-	73	236.248

28. Potencijalne obaveze (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Iznos izloženosti na dan 31.decembra 2022.	-	223.663	-	2.376	503	43	226.585
Nove izloženosti	-	131.822	-	1.656	-	6	133.484
Prestanak priznavanja ili dospijeće (isključujući otpis)	-	(108.793)	-	(1.938)	(494)	(35)	(111.260)
Transfer u Stage 1	-	78	-	(71)	-	(7)	-
Transfer u Stage 2	-	(1.024)	-	1.026	-	(2)	-
Transfer u Stage 3	-	(29)	-	(6)	-	35	-
Stanje 31. decembra 2023.		245.717		3.043	9	40	248.809

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Iznos izloženosti na dan 31.decembra 2023.	-	3.380	-	266	9	20	3.675
Nove izloženosti	-	1.340	-	363	-	-	1.703
Prestanak priznavanja ili dospijeće (isključujući otpis)	-	(1.477)	-	(175)	(9)	(9)	(1.670)
Transfer u Stage 1	-	35	-	(32)	-	(3)	-
Transfer u Stage 2	-	(5)	-	6	-	(1)	-
Transfer u Stage 3	-	(1)	-	(31)	-	32	-
Povećanje na nivou partija	-	131	-	21	-	24	176
Smanjenje na nivou partije	-	(850)	-	(11)	-	(28)	(889)
Stanje 31. decembra 2024.	-	2.553	-	407	-	35	2.995

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Iznos izloženosti na dan 31.decembra 2022.	-	2.833	-	190	86	30	3.139
Nove izloženosti	-	1.973	-	132	-	3	2.108
Prestanak priznavanja ili dospijeće (isključujući otpis)	-	(1.136)	-	(148)	(76)	(19)	(1.379)
Transfer u Stage 1	-	4	-	(3)	-	(1)	-
Transfer u Stage 2	-	(13)	-	14	-	(1)	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	(1)	-	1	-
Povećanje na nivou partija	-	284	-	83	-	10	377
Smanjenje na nivou partije	-	(565)	-	(1)	(1)	(3)	(570)
Stanje 31. decembra 2023.	-	3.380	-	266	9	20	3.675

28. Potencijalne obaveze (nastavak)

Sudski procesi u toku

Na dan 31. decembra 2024. godine protiv Banke su u toku 39 sudskih postupaka za koje se vrši ocjena pravnog rizika. Ukupna vrijednost navedenih sudskih postupaka sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine iznosi 10.769 hiljada KM, 5 hiljada CHF i 50 USD.

U toku 2024. godine Banka je zaprimila 7 novih tužbi.

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine okončano je 11 sudskih postupaka.

Banka kontinuirano prati pravni rizik, te vrši ocjenu očekivanih troškova s osnova pravnog rizika, uz formiranje adekvatnih rezervacija po ovom osnovu. Iznos rezervisanja objavljen u Napomeni 24b.

29. Poslovanje po segmentima

Izvještavanje po segmentima Banke zasniva se na MSFI 8 Poslovni segmenti, koji se zasniva na pristupu upravljanja. Izvještavanje o segmentima predstavlja rezultate poslovnih segmenata, pripremljene na temelju internih izvještaja, koje Uprava koristi za procjenu uspješnosti segmenata i korištenih kao izvor za donošenje odluka. Poslovni segmenti Banke su organizacione jedinice koje neposredno na tržištu komuniciraju sa klijentima i ugovaraju i/ili realiziraju usluge Banke i na taj način za Banku ostvaruju prihode. To su: Sektor sa poslovanje sa privredom sa poslovnim centrima Tuzla, Sarajevo i Mostar (Corporate i SME), Sektor za poslovanje sa stanovništvom sa poslovnica (Mikro i stanovništvo), Sektor za upravljanje sredstvima (Finansijska tržišta) i Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom (Naplata). Segment Neallocirano uključuje kategorije koje nisu alocirane ni na jedan poslovni segment, kao što su: režijski troškovi, troškovi usluga, ostali prihodi i rashodi.

Izvještaj o poslovanju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Finansijska tržišta	Naplata	Ukupno izvještajni segmenti	Neallocirano	Banka
Prihodi od kamata	17.155	41.331	11.245	633	70.364	61	70.425
Rashodi po kamatama	(2.892)	(3.981)	(6.895)	(3)	(13.771)	(83)	(13.854)
Neto prihodi po osnovu kamata	14.263	37.350	4.350	630	56.593	(22)	56.571
Prihodi od naknada i provizija iz ugovora sa klijentima od čega:	4.279	30.828	3.204	29	38.340	163	38.503
prihodi od platnih transakcija	2.163	8.796	2.895	10	13.864	31	13.895
prihodi od kartičnih transakcija	1.490	9.744	268	1	11.503	5	11.508
prihodi od osnovnih računa	114	8.514	40	16	8.684	1	8.685
Prihodi od naknada i provizija od garancija i kreditnih obaveza	1.474	164	-	9	1.647	-	1.647
Prihodi od naknada i provizija	5.753	30.992	3.204	38	39.987	163	40.150
Rashodi od naknada i provizija	(662)	(8.622)	(1.492)	(19)	(10.795)	(593)	(11.388)
Neto prihodi od naknada i provizija	5.091	22.370	1.712	19	29.192	(430)	28.762
Ostali neto neamatni prihodi	(17)	(824)	739	(429)	(531)	427	(104)
Ukupni operativni prihodi	19.337	58.896	6.800	220	85.253	(24)	85.229
Ukupni troškovi	(2.367)	(17.664)	(602)	(1.218)	(21.851)	(26.221)	(48.072)
Dobit / (Gubitak) prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	16.970	41.232	6.198	(998)	63.402	(26.245)	37.157
Gubici od umanjenja vrijednosti (neto)	(3.204)	(5.809)	(74)	2.050	(7.037)	(557)	(7.594)
Dobit / (Gubitak) iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	13.766	35.423	6.124	1.052	56.365	(26.802)	29.563
Kredit i potraživanja	483.132	743.698	47.753	6.244	1.280.827	-	1.280.827
od čega bruto krediti klijenata	490.926	760.220	-	26.305	1.277.451	-	1.277.451
Finansijske obaveze vrednovane po amortizacionom trošku	588.017	1.051.860	93.582	741	1.734.200	14.728	1.748.928

29. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o poslovanju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Finansijska tržišta	Naplata	Ukupno izvještajni segmenti	Nealocirano	Banka
Prihodi od kamata	16.193	35.780	7.700	717	60.390	52	60.442
Rashodi po kamatama	(1.849)	(3.193)	(4.187)	(1)	(9.230)	(99)	(9.329)
Neto prihodi po osnovu kamata	14.344	32.587	3.513	716	51.160	(47)	51.113
Prihodi od naknada i provizija iz ugovora sa klijentima od čega:	3.431	28.217	1.782	27	33.457	420	33.877
prihodi od platnih transakcija	1.910	8.166	1.650	8	11.734	2	11.736
prihodi od kartičnih transakcija	1.133	8.898	90	2	10.123	309	10.432
prihodi od osnovnih računa	33	7.738	41	14	7.826	-	7.826
Prihodi od naknada i provizija od garancija i kreditnih obaveza	1.405	127	-	8	1.540	-	1.540
Prihodi od naknada i provizija	4.836	28.344	1.782	35	34.997	420	35.417
Rashodi od naknada i provizija	(587)	(7.806)	(1.406)	(9)	(9.808)	(1.028)	(10.836)
Neto prihodi od naknada i provizija	4.249	20.538	376	26	25.189	(608)	24.581
Ostali neto nekamatni prihodi	(547)	242	(8)	142	(171)	639	468
Ukupni operativni prihodi	18.046	53.367	3.881	884	76.178	(16)	76.162
Ukupni troškovi	(1.936)	(15.577)	(637)	(1.199)	(19.349)	(25.348)	(44.697)
Dobit / (Gubitak) prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	16.110	37.790	3.244	(315)	56.829	(25.364)	31.465
Gubici od umanjenja vrijednosti (neto)	(2.942)	(7.355)	(293)	6.312	(4.278)	(208)	(4.486)
Dobit / (Gubitak) iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	13.168	30.435	2.951	5.997	52.551	(25.572)	26.979
Kredit i potraživanja	457.176	658.308	445	4.525	1.120.454	(1.103)	1.119.351
od čega bruto krediti klijenata	465.588	671.265	-	24.933	1.161.786	(1.103)	1.160.683
Finansijske obaveze vrednovane po amortizacionom trošku	516.789	963.963	93.337	450	1.574.539	23.754	1.598.293

30. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon završetka izvještajnog perioda, a prije datuma odobrenja finansijskih izvještaja za izdavanje, došlo je do promjene u sastavu Uprave Banke.

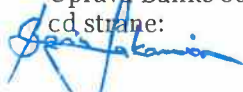
Dana 31 Decembra 2024. godine, član Uprave Denis Hasanić prestao je sa obavljanjem funkcije člana Uprave. Dana 1 januara 2025, u Upravu su imenovana dva nova člana, i to Berin Lakomica i Igor Tutuš, čime se broj članova Uprave povećao sa tri na četiri člana.

Ova promjena predstavlja značajan neprilagođavajući događaj u smislu odredbi MRS 10 – Događaji nakon izvještajnog perioda, te se u skladu s tim objavljuje u napomenama uz finansijske izvještaje. Promjena nema uticaja na finansijske izvještaje za godinu koja se završila 31 decembra 2024.

Između datuma bilansa i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo drugih značajnih događaja koji zahtijevaju objavljivanje.

31. Odobrenje finansijskih izvještaja

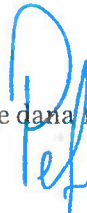
Uprava Banke odobrila je ove finansijske izvještaje dana 17. aprila 2025. godine i potpisani su od strane:

Berin Lakomica
Član Uprave

Igor Tutuš
Član Uprave

Jure Peljhan
Član Uprave

Lidija Žigić
Predsjednik Uprave

